

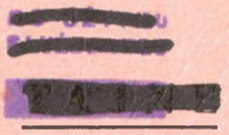
54

118

B1

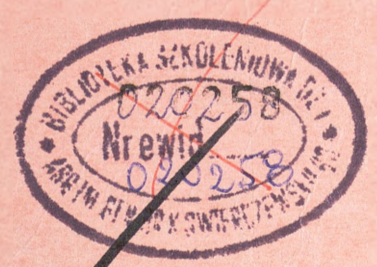
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ, ZAKŁAD SŁUŻBY SZTABÓW **JAWNE**

Egz. Nr 1

DOWODZENIE
ODDZIAŁAMI, ZWIĄZKAMI TAKTYCZNYMI
I OPERACYJNYMI NA WSPÓŁCZESNYM POLU WALKI
Podręcznik

BIBLIOTEKA SZKOLENIOWA GEN. KAROL SWIERCZEWSKI
Archiwum i Muzeum Złoty Specjalnych
Nr ewid.

41860

54

118

B1

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ, ZAKŁAD SŁUŻBY SZTABÓW

JAWNE

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1

DOWODZENIE
ODDZIAŁAMI, ZWIĄZKAMI TAKTYCZNYMI
I OPERACYJNYMI NA WSPÓŁCZESNYM POLU WALKI
Podręcznik

BIBLIOTEKA SZKOLENIOWA Nr 1
Archiwum Szkoły Oficerskiej Specjalnych
Nr ewid.

41860

WARSZAWA

GRUDZIEŃ

1972

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ, ZAKŁAD SŁUŻBY SZTABÓW

JAWNE

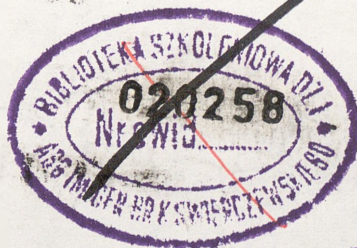

~~SECRET~~
~~SECRET~~

Egz.Nr 1 1

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

D O W O D Z E N I E
ODDZIAŁAMI, ZWIAZKAMI TAKTYCZNYMI I OPERACYJNYMI
NA WSPÓLCZESNYM POLU WALKI
PODRĘCZNIK

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Sztabu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid. 41860

W S T Ę P

Doskonalenie
Usprawnienie dowodzenia i dostosowanie go do potrzeb współ-
z pryncyplijnego charakterem *Zasadniczo*
czesnego pola walki jest jednym z ważnych zadań postawionych
of Dyrektora Ministerstwa Obrony Narodowej *K jednym z wielu, wydanych*
w Rozkazie do Szkolenia Sił Zbrojnych w roku 1973, w którym
Minister Obrony Narodowej rozkazuje:

1973 roku
konkret
system
organizacji
struktury
coś to ma
to 4 części
system
do jedności
radai
"Konsekwentnie wymagać od kadry wszystkich szczebli wszech-
stronnej znajomości podstawowych zasad i norm działania zawartych
w regulaminach, a dotyczących wojsk własnych i przeciwnika, i w
oparciu o to kryterium - twórczej inicjatywy dowódczej, oryginal-
ności myślenia oraz prognostycznego widzenia rozwoju sytuacji,
operatywności podejmowania decyzji w ograniczonym czasie i śmia-
łości jej realizowania, szybkiego refleksu, traktowania współ-
czesnego pola walki jako pojedynku, w którym trzeba działać
mądrzej, odważniej i skuteczniej niż przeciwnik".

Konieczność doskonalenia dowodzenia uwarunkowana jest
przebieg
między innymi coraz szybszym i bardziej masowym wprowadzaniem do
wyposażenia wojsk nowego uzbrojenia o olbrzymiej sile rażenia
i szybkości działania, bardziej wydajnych technicznych środków
dowodzenia, oraz przedsięwzięciami podejmowanymi na coraz szer-
osiągnięcia przewagi technologicznej *nad armiami uamgi*
szą skalę w siłach zbrojnych państw NATO w celu udoskonalenia
partii Układu Warszawskiego
środków, sposobów oraz systemów dowodzenia i kierowania.

W niniejszym Podręczniku w oparciu o obowiązujące regula-
miny i rozkazy Ministra Obrony Narodowej oraz zebrane doświadcze-
nia z ćwiczeń z wojskami i ćwiczeń dowódczo-sztabowych prowadzo-
nych w Akademii, dąży się do ujednoczenia metodyki i głębszego
wniknięcia w treść współczesnego dowodzenia wojskami.

Przedstawia się w nim

także niektóre problemy usprawnienia dowodzenia oraz sposoby ich rozwiązania umożliwiające zwiększenie operatywności pracy dowódcy i sztabów - przy aktualnym wyposażeniu technicznym - i jednocześnie przygotowanie oficerów / w ograniczonym zakresie / do metod pracy w zautomatyzowanych systemach dowodzenia.

Trzy pierwsze rozdziały stanowią niezbędny materiał wyjściowy do przedstawienia zasadniczego problemu - współczesnego modelu pracy dowódcy i sztabu pułku, dywizji i armii w zakresie dowodzenia wojskami. Ze względu na znaczny stopień jego uogólnienia, przedstawione w nim zasady pracy dowódcy i sztabu powinny być dostosowane do konkretnego zadania bojowego, warunków i sytuacji pola walki.

Podręcznik przeznaczony jest dla kadry naukowo - dydaktycznej i słuchaczy Akademii.

Stanowi on próbę uogólnienia bogatego dorobku w dziedzinie dowodzenia oficerów Katedry Taktyki Ogólnej, Katedry Sztuki Operacyjnej i innych komórek naukowo - dydaktycznych Akademii. Wykorzystano w nim także wiele cennego materiału z dostępnych opracowań Akademii im. FRUNZE Armii Radzieckiej i przekazanego Akademii przez generałów i oficerów Kursu Przeszkolenia Kierowniczej Kadry naszych Sił Zbrojnych.

Wszelkie uwagi, dotyczące dalszego doskonalenia treści i formy Podręcznika prosimy kierować do Zakładu Służby Sztabów.

Podręcznik opracował płk doc. dr Bogusław BIDZIŃSKI. W opracowaniu załączników udział wzięli : płk dypl. Tadeusz GALECKI, płk dypl. Witold JANDA / z Katedry Sztuki Operacyjnej / i płk dypl. mgr Mieczysław ŁUCZYŃSKI.

S P I S T R E Ś C I

	Strona
1. Istota i treść dowodzenia wojskami	4
2. Wpływ postępu naukowo-technicznego i charakteru walki zbrojnej na dowodzenie wojskami.	11
3. System dowodzenia	20
4. Zrozumienie celu	36
5. Zbieranie, zdobywanie i studiowanie informacji.	45
6. Planowanie działań bojowych /operacji/.	57
7. Przekazywanie zadań bojowych	

Załączniki

1. Struktura organizacyjna dowództwa pz /poz/.
2. Struktura organizacyjna dowództwa DZ /DFano/.
3. Struktura organizacyjna dowództwa armii.
4. Rozmieszczenie punktów dowodzenia armii, dywizji i pułku w natarciu.
5. Schemat ideowy organizacji zbierania danych o sytuacji przez dowódcę, sztab i szefów rodzajów wojsk i służb.
6. Mapa robocza dowódcy 5 pz /z I grupą informacji/.
7. Mapa robocza dowódcy 5 pz /z decyzją dowódcy do natarcia/.
8. Mapa robocza dowódcy 5 pz /z wszystkimi grupami informacji/.
9. Decyzja dowódcy 7 DZ /do natarcia/.
10. Plan operacji zaczepnej 3A.
11. Ideowy model pracy dowódcy i sztabu podczas organizacji operacji /natarcia/ w ograniczonym czasie.
12. Legenda do mapy roboczej /mapy decyzji / dowódcy 7 DZ.
13. Legenda do planu operacji zaczepnej armii.
14. Rozkaz operacyjny armii do kolejnej operacji zaczepnej.
15. Zarządzenie bojowe armii do marszu dywizji.
16. Zarządzenie bojowe armii do natarcia dywizji.

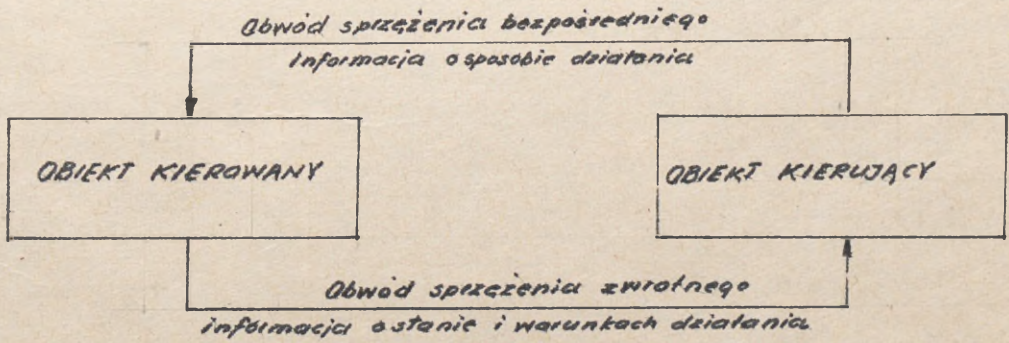
17. Zarządzenie bojowe armii do wprowadzenia do bitwy dywizji drugiego rzutu.
18. Zarządzenie bojowe armii dla DZ /DPanc/ do obrony.
19. Zarządzenie bojowe armii do przeciwuderzenia dywizji
20. Zarządzenie bojowe dywizji do marszu pułku.
21. Zarządzenie bojowe dywizji do natarcia pułku.
22. Zarządzenie bojowe dywizji do wprowadzenia do walki drugiego rzutu.
23. Zarządzenie bojowe dywizji dla pz /pcz/ do obrony.

I ISTOTA I TREŚĆ DOWODZENIA WOJSKAMI

Określenie istoty i treści dowodzenia wojskami posiada zarówno znaczenie teoretyczne, jak i praktyczne. Podawane definicje dowodzenia wojskami różnią się znacznie i nie zawsze odzwierciedlają jego istotę i treść.^{1/} Poza tym jak najbardziej słuszne dążenie do wykorzystywania dorobku szeregu nowych i szybko rozwijających się dyscyplin naukowych, a w szczególności cybernetyki, naukowej organizacji pracy i informatyki w dziedzinie dowodzenia spowodowało wprowadzenie do terminologii sił zbrojnych szeregu nowych pojęć, które w wielu wypadkach są synonimami terminów stosowanych uprzednio w wojsku.

Rozpatrzmy więc, nie wdając się w szczegóły, do jakiej dziedziny działalności, uogólnionej przez cybernetykę i prakseologię, należy dowodzenie wojskami.

Z punktu widzenia cybernetyki proces dowodzenia przedstawia układ zamknięty, w który włączony jest obiekt kierujący i obiekty kierowane. Istotną cechą tego układu jest wymiana informacji, która zachodzi w dwóch kierunkach / rys. 1/.

1/ Wystarczy porównać definicje podawane w " MAŁEJ ENCYKLOPEDII WOJSKOWEJ", wyd. MON T.I str. 320 i "MAŁYM SŁOWNIKU JEZYKA POLSKIEGO", wyd. PWN - 69 r., str. 133.

W treści swej wszelkie kierowanie / w tym także dowodzenie wojskami/ jest więc procesem informacyjnym, który zazwyczaj obejmuje takie przedsięwzięcia /funkcje/ jak: zebranie niezbędnej informacji ^{2/} o kierowanym obiekcie i otaczającym go środowisku, przetwarzanie informacji / powzięcie decyzji i planowanie / oraz przekazywanie informacji decyzyjnej /postawienie zadań/.

Omówione ogólne cybernetyczne pojęcie kierowania dotyczy procesów informacyjnych, które przebiegają we wszystkich zamkniętych układach kierowania: w organizmach żywych, w maszynach, zorganizowanym działaniu ludzi itp.

Jednakże pomiędzy kierowaniem w organizmie żywym, maszynie a "kierowaniem ludźmi" istnieją zasadnicze różnice. Wyrażono je w definicji według której, przez kierowanie zespołami ludzkimi "rozumiemy działanie zmierzające do spowodowania funkcjonowania innych rzeczy, zgodnie z celem tego, kto nimi kieruje" ^{3/}. Kierowanie w takim szerokim rozumieniu można odnieść także do dowodzenia wojskami. Jednakże pomiędzy kierowaniem zespołami ludzkimi poza siłami zbrojnymi a dowodzeniem wojskami występują istotne różnice. Siły zbrojne - wojsko przeznaczone jest do realizacji zadań bojowych w specyficznych warunkach wynikających z istoty i charakteru wojny. Wojna, jak to podkreślał Lenin, "jest kontynuacją polityki innymi /a mianowicie opartymi na prze-
mocy/ środkami". ^{4/}

2/ W terminologii wojskowej pojęciu "informacji" odpowiada słowo - "dane o".

3/ J.Zieleniewski - "Organizacja Zespołów Ludzkich", wyd. PWN-65r. str.320.

4/ W.Lenin Dzieła, T.21 Warszawa, 1951r., str.319.

Z tego stwierdzenia wynikają w zakresie interesującego nas przedmiotu dwa zasadnicze wnioski.

Pierwszy - że, sztuka wojenna i dowodzenie wojskami stanowiącej jej integralną część, posiada zdecydowanie klasowy charakter i jest zawsze narzędziem polityki określonych klas.

Drugi - że, ogólne cele walki zbrojnej określa kierownictwo polityczne.

Cele te znane są w zasadzie całym siłom zbrojnym jeszcze w okresie pokoju. Precyzuje się je, zależnie od sytuacji, przed rozpoczęciem i w toku prowadzenia wojny. Na ich podstawie odpowiedni dowódcy formułują dla związków operacyjnych i taktycznych, oddziałów i pododdziałów szczegółowe cele, które przekazuje się wykonawcom w zadaniach / w okresie pokoju/ i zadaniach bojowych /na okres i podczas trwania wojny/.

Pierwszą, zasadniczą czynnością i niezbędnym warunkiem sprawnego dowodzenia wojskami jest więc uświadomienie celu określonego przez kierownictwo polityczne i analiza otrzymanego zadania, potrzebna do zrozumienia celu szczegółowego określonego w zadaniach przełożonych.

Do cech charakterystycznych, wyróżniających dowodzenie wojskami od kierowania innymi zespołami ludzi, można zaliczyć:

Po pierwsze - to, że realizowane jest ono w takich warunkach, w których występują dwa przeciwstawne zespoły ludzi, o zdecydowanie antagonistycznych celach, wykorzystujące wszystkie posiadające siły i środki, wiedzę i umiejętności ^{dlu} w celu zniszczenia wojsk przeciwnika i jego systemu dowodzenia.

Każda ze stron, dąży do zniszczenia wojsk przeciwnika nie tylko dysponowanymi środkami rażenia lecz i rozumem, do uzyskania zaskoczenia, wprowadzenia go w błąd, pozbawienia woli walki itp. W wyniku takiego ^{postępowania} działania wystąpią niespotykane w żadnym innym działaniu trudności w zbieraniu wiarogodnej informacji, wypracowaniu decyzji i przekazaniu jej wykonawcom. Po drugie - walka zbrojna wymaga od wszystkich żołnierzy przez długi okres czasu maksymalnego wysiłku i poświęcenia, odporności psychicznej w obliczu olbrzymich strat, zniszczeń i ciągłego zagrożenia utraty życia.

Po trzecie - w walce zbrojnej trzeba decydować w takim czasie, ażeby uprzedzić przeciwnika w wykonaniu skutecznych uderzeń współczesnymi środkami rażenia i wojskami. Dlatego istnieje konieczność ciągłego utrzymywania wojsk w stałej gotowości bojowej oraz decydowania i przekazywania zadań bojowych do wykonawców w skrajnie ograniczonym czasie nie przekraczającym dziesiątek sekund, minut i godzin.

Po czwarte - w walce zbrojnej nie ^{zawracie jest} ma możliwości poprawienia błędnych decyzji, planów i zadań. Za każdy błąd w dowodzeniu płaci się ceną krwi, zmniejszeniem sił i środków walki co sprzyja osiągnięciu celów przez przeciwnika.

Tak więc ^{nie} dowodzenie wojskami jest szczególnym przypadkiem kierowania zespołami ludzkimi. Istota i treść dowodzenia wojskami wynika z charakteru współczesnej walki zbrojnej, zasady jej prowadzenia określonych przez sztukę wojenną i obowiązującą doktrynę wojenną.

Dowodzenie wojskami obejmuje: utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego wojsk i stałej ich gotowości bojowej; ciągłe zdobywanie i studiowanie danych o sytuacji oraz wykrywanie zamiarów przeciwnika; podejmowanie decyzji /decydowanie/ i planowanie operacji /działań bojowych/; przekazywanie we właściwym czasie zadań bojowych podwładnym; organizację i utrzymanie ciągłego współdziałania; wszechstronne zabezpieczenie działań bojowych i szkolenie wojsk; organizację dowodzenia; stałą kontrolę i udzielanie wojskom pomocy.

Przedstawione zagadnienia /przedsięwzięcia/ wchodzące w skład dowodzenia wojskami, występują i realizowane są zarówno w okresie pokoju jak i podczas działań wojennych, w czasie przygotowania operacji /działań bojowych/ jak też i w toku ^{ich} jej prowadzenia.

Potrzeba rozwiązywania tych zagadnień w procesie dowodzenia występuje podczas realizacji zadań długodystansowych /przygotowania wojsk do odparcia agresji w okresie pokoju, przygotowania operacji i działań bojowych/ oraz w czasie realizacji zadań szczególnych podczas prowadzenia działań bojowych /przełamywania poszczególnych rubieży obrony przeciwnika, rozbijania kolejnych jego zgrupowań, forsowania przeszkód wodnych, odpierania kontrataków i przeciwuderzeń itp./.

Istnieje ścisła zależność pomiędzy realizacją przedsięwzięć dowodzenia wojskami w okresie pokoju, przygotowania ^{operacji} operacji /działań bojowych/ jak też i jej ^{ich} prowadzenia. Im lepiej zrealizuje się je w okresie pokoju i podczas przygotowania ^{walki} operacji, tym sprawniej można dowodzić w toku ^{ich} prowadzenia działań bojowych.

Co więcej. Realizacja w okresie pokoju szczególnie takich przedsięwzięć dowodzenia jak: utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego i stałej gotowości bojowej wojsk, ciągłe zdobywanie i studiowanie danych o przeciwniku oraz wykrycie jego zamiaru rozpoczęcia wojny, przygotowanie planów wykonania pierwszego uderzenia jądrowego /udziału w tym uderzeniu/, obrony powietrznej, operacyjnego i mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk, odpowiednie ich wyszkolenie oraz przekazanie im we właściwym czasie zadań bojowych do rozpoczęcia działań wojennych stanowi pierwszy, podstawowy i niezbędny warunek pomyślnego wykonania przez związki operacyjne, związki taktyczne, oddziały i pododdziały zadań bojowych w czasie prowadzenia wojny.

Jak wykazują doświadczenia przeprowadzonych ćwiczeń z momentem wybuchu wojny dowodzenie raptownie komplikuje się. Gwałtowne zmiany sytuacji powodują konieczność rozwiązywania przez dowódcę, sztab i inne organa dowodzenia szeregu zadań jednocześnie i w ograniczonym czasie. Na przykład dowódca i sztab dowodząc przegrupowaniem wojsk zazwyczaj jednocześnie ^{bedą} planuje i organizuje operację zaczepną, kieruje walką związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ z desantami powietrznymi nieprzyjaciela i organizuje likwidację skutków uderzeń jądrowych oraz odtwarzanie gotowości bojowej wojsk.

W celu wykonania każdego z tych zadań trzeba: zdobywać i studiować informacje o sytuacji, głównie o przeciwniku, decydować i planować działania bojowe /lub wprowadzać korekty do uprzed-

nio opracowanego planu/, stawiać zadania bojowe itd. Jednocześnie poszczególne przedsięwzięcia dowodzenia mogą przeplatać się wzajemnie. Może zmieniać się ich znaczenie i czas realizacji.

Przedstawiony obraz nie wyczerpuje jeszcze istoty, treści i złożoności dowodzenia wojskami. Wspominaliśmy już, że w walce zbrojnej każda z przeciwstawnych stron wykorzysta wszystkie posiadane siły i środki, potęgę rozumu i umiejętności w celu zniszczenia przeciwnika. W tych warunkach powodzenie może uzyskać jedynie ta strona, której dowódcy i organa dowodzenia potrafią skuteczniej, racjonalniej i bardziej twórczo rozwiązywać zagadnienia dowodzenia wojskami.

Przeprowadzona analiza pozwala na ^{opisanie} sformułowanie istoty dowodzenia wojskami, którą można sformułować następująco:
DOWODZENIE WOJSKAMI - to ciągłe kierowanie w okresie pokoju i wojny, polegające na realizacji przez dowódców i organa dowodzenia wszystkich przedsięwzięć w zakresie przygotowania wojsk i skierowania ich wysiłku do skutecznego wykonania zadań bojowych i osiągnięcia celów określonych przez kierownictwo polityczne.

Przedsięwzięciami, które stanowią punkt wyjścia do realizacji wszystkich funkcji dowodzenia są: analiza celu /zadania bojowego/, zdobywanie i studiowanie danych o sytuacji, wypracowanie na ich podstawie decyzji i planowanie działań oraz stawianie we właściwym czasie zadań bojowych podległym związkom i oddziałom. Na te właśnie zagadnienia zwrócimy szczególną uwagę w niniejszym opracowaniu.

II WPLYW POSTĘPU NAUKOWO-TECHNICZNEGO I CHARAKTERU WALKI ZBROJNEJ NA DOWODZENIE WOJSKAMI

Styl

Ciągły, coraz szybszy postęp naukowo-techniczny stwarza warunki wprowadzenia do wyposażenia sił zbrojnych coraz większej ilości uzbrojenia o olbrzymiej sile i skuteczności rażenia, prędkości działania oraz innej techniki wojennej, w tym także środków do szybkiego zbierania, przetwarzania i przekazywania informacji.

W okresie powojennym obserwuje się ciągłe, ~~ogromne~~ zmiany w zasadniczym uzbrojeniu wojsk, w całej technice wojennej oraz w technicznych środkach dowodzenia.

Podrugiej wojnie światowej wprowadzono do uzbrojenia głównych armii świata broń raketową i nuklearną strategicznego, operacyjnego i taktycznego przeznaczenia. Jednak współczesne rakiety i głowice jądrowe różnią się znacznie swymi możliwościami technicznymi i bojowymi od tych, które wchodziły w skład uzbrojenia armii w latach pięćdziesiątych. Stany Zjednoczone, dążąc do zmiany na swą korzyść układu sił w świecie, w dalszym ciągu udoskonalają i rozszerzają arsenał strategicznych środków napaści oraz zamierzają wprowadzić do uzbrojenia jakościowo nowe pociski strategiczne wyposażone w nuklearne głowice zespolone. Pozwoli im to w połowie lat siedemdziesiątych zwiększyć czterokrotnie liczbę przenoszonych głowic przy nie zmienionej ilości rakiet. Prowadzą one także intensywne prace nad wyprodukowaniem satelitarnych środków napaści. W przestrzeń kosmiczną wysyłane są coraz doskonalsze satelitarne środki rozpoznania, dowodzenia i łączności.

Wprowadzono także do uzbrojenia pociski i miny jądrowe małej mocy, które stwarzają możliwość stosowania broni nuklearnej niemal że w bezpośrednim starciu. Zwiększono zasięg, szybkość oraz siłę i skuteczność rażenia lotnictwa uderzeniowego, a także możliwości lotnictwa transportowego, które - jak wykazują doświad-

To może być obalony wojenny

czenia wojenne w Wietnamie - mogą zrewolucjonizować dotychczasowe sposoby walki i zaopatrywania wojsk. Masowe zastosowanie śmigłowców, podobnie jak czołgów i lotnictwa w II wojnie światowej, wywrze radykalny wpływ na sposób prowadzenia działań bojowych. Walki i bitwy toczyć się będą na lądzie i w powietrzu. Z powietrza uderzać będą nie tylko rakiety i lotnictwo, lecz także oddziały i związki ogólnowojskowe. Równie wielkie zmiany zaszły w zakresie możliwości artylerii klasycznej, czołgów, transporterów opancerzonych, środków przeciwpancernych i innych rodzajów uzbrojenia wojsk lądowych.

W armii Stanów Zjednoczonych i Niemieckiej Republiki Federalnej obserwuje się masowe wprowadzanie do wyposażenia wojsk środków wojny elektronicznej, które mogą być wykorzystane do prowadzenia działalności propagandowo-dywersyjnej, wielostronnego rozpoznania i zwalczania systemów radioelektronicznych. Środki te - zdaniem wielu teoretyków zachodnich - mają obok broni nuklearnej i rakiet odegrać decydującą rolę w przyszłej wojnie. Są one oczywiście tylko jednym z elementów całego arsenału nowych środków walki tzw. "podwójnego zastosowania", które mogą być wykorzystane zarówno w wojnie ukrytej /propagandowo-dywersyjnej/, jak też w wojnie jądrowej i konwencjonalnej. Spośród środków podwójnego zastosowania stwarzających materialne podstawy do realizacji doktryny elastycznego reagowania wystarczy wymienić różnego rodzaju środki trujące, środki psychotoksyczne, zapalające i bakteriologiczne o bardzo dużych możliwościach niszczenia lub oddziaływania na psychikę wojsk.

Wielka różnorodność uzbrojenia o wysoce zróżnicowanych możliwościach oddziaływania na przeciwnika oraz ciągłe doskonalenie i rozszerzanie asortymentu techniki wojennej stwarzają materialne podstawy do opracowywania coraz to nowych sposobów rozpoczęcia i prowadzenia wojny, operacji i walki. Agresor może rozpocząć wojnę od niespodziewanych, zmasowanych uderzeń środkami bronią ~~nuklearną~~ jądrową.

Istnieje także możliwość rozpoczęcia przez agresora wojny środkami konwencjonalnymi w celu zapewnienia dogodniejszych warunków do wykonania pierwszego uderzenia ~~rakietowo~~-jądrowego poprzez doprowadzenie do zmasowania wojsk strony przeciwnej i postawienie własnej broni rakietowo-jądrowej w najwyższą gotowość. Wojna może rozpocząć się również wywołaniem rozruchów lub wojen lokalnych w jednej części świata /teatru działań wojennych/ w celu odciążenia uwagi oraz sił i środków strony przeciwnej od tych obszarów i kierunków, na które zostanie wykonanie uderzenia zasadniczych sił i środków.

Rakiety i samoloty potencjalnego przeciwnika są w stanie z dotychczasowych baz rozmieszczenia wykonać uderzenia na nasz kraj w ciągu kilku do kilkudziesięciu minut. Związki operacyjne wojsk lądowych mogą przekroczyć granice naszego zachodniego sąsiada w ciągu zaledwie kilku godzin po tych uderzeniach. W tym samym czasie mogą być wysadzone desanty powietrzne operacyjnego i strategicznego przeznaczenia na obszarze do Odry i Wisły włącznie.

Już w pierwszych godzinach wojny może się więc wytworzyć sytuacja, w której zaistnieje potrzeba podjęcia bezpośredniej walki na lądzie z desantami nieprzyjaciela. W miarę upływu czasu ilość sił i środków przerzucanych drogą powietrzną może stale wzraszać. Duże zniszczenia i skoncentrowane siły desantów powietrznych nieprzyjaciela w newralgicznych rejonach mogą poważnie ograniczyć możliwość operacyjnego rozwinięcia oraz szybkiego wyjścia wojsk operacyjnych w rejon wyjściowe.

Agresor będzie dążył do jednoczesnego lub prawie jednoczesnego oddziaływania różnorodnymi siłami i środkami na wojska naszego układu i szybkiego przenoszenia wysiłku z jednego kierunku i obszaru działania na inne. Koncentracja jego wysiłków polegać może nie tylko na użyciu większości sił i środków, lecz także na jednoczesnym oddziaływaniu na określone zgrupowanie wojsk bronią rakietowo-jądrową, lotnictwem, środkami radiotechnicznymi,

nie ma po prostu w tym celu możliwości do przewidzenia

propagandowo-dywersyjnymi oraz związkami ogólnowojskowymi, -
uderzającymi z lądu i powietrza, w krótkim czasie i na bardzo dużą
odległość.

Bitwa obejmie gwałtownie wszystkie sfery działań. Toczyć się
będzie na ziemi, w powietrzu, na morzach, pod wodą, i, być może
w przestrzeni kosmicznej. Z każdej z tych sfer przeciwnik może
oddziaływać na to zgrupowanie wojsk i środków, które zamierza
wyeliminować z wojny. W wyniku tego oddziaływania już w pierwszych
godzinach i dniach wojny bitwa rozprzestrzeni się na setki kilometrów
i będzie prowadzona na całą głębokość ugrupowania związków operacyj-
nych. Drugie rzuty i odwody na głównych kierunkach uderzenia prze-
ciwnika mogą być nie tylko obezwładnione bronią jądrową i lotnic-
tstwem, lecz także atakowane przez wojska z lądu i powietrza.

W takiej bitwie znaczna ilość związków i oddziałów ogólnowojs-
kowych oraz innych rodzajów wojsk może się znaleźć w ugrupowaniu
wojsk strony przeciwnej. Nie będzie w niej można wyodrębnić linii
frontu i rejonu tyłów w dosłownym znaczeniu tego pojęcia. Powsta-
ną taktyczne i operacyjne ogniska bitwy, gdzie wojska prowadzić
będą zmagania w oddaleniu i izolacji od pozostałych sił. Na tych
kierunkach strategicznych i operacyjnych, na których zostanie
zapewniona przewaga, wojska będą nacierać. Na innych, na których
uzyska przewagę przeciwnik, wojska zostaną zmuszone do czasowej
obrony.

W przypadkach poniesienia szczególnie dużych strat nie można
wykluczyć konieczności przejścia na pewien czas do działań niere-
gularnych w celu wiązania i wykrwawienia sił przeciwnika oraz
stworzenia warunków do zniszczenia ich w późniejszym czasie.
Cechą charakterystyczną działań, szczególnie na szczeblach taktycz-
nych będzie częste przechodzenie od jednego do drugiego rodzaju
walki i stałe dążenie do zapewnienia swobody manewru.

Zrozumienie zmian w technice wojennej oraz w przygotowaniu
państw i sił zbrojnych do rozpoczęcia wojny, a także przewidzenie
możliwie najbardziej zbliżonego do rzeczywistości charakteru

... ze s. tego ... - jest to ...

ewentualnej przyszłej wojny i sposobów prowadzenia operacji mają decydujące znaczenie dla rozwoju teorii i praktyki dowodzenia.

Powstaje pytanie, w jaki sposób i w jakim stopniu rozwój zasadniczego uzbrojenia i charakter przyszłego pola walki wpływa na dowodzenie wojskami, szczególnie w początkowym, decydującym okresie starcia zbrojnego.

Po pierwsze - naukowe przewidywania dotyczące charakteru /obrazu/ przyszłej wojny, operacji i działań bojowych, sposobów ich prowadzenia, stanowią klucz do powzięcia zasadniczych decyzji dotyczących sprawności działania całego systemu obronnego państwa i najważniejszego jego ogniwa - sił zbrojnych.

Po drugie - coraz szybszy postęp naukowo-techniczny, ciągłe wprowadzanie do wyposażenia sił zbrojnych nowej, doskonalszej techniki wojennej a przede wszystkim zasadniczego uzbrojenia stwarza konieczność nieustannego uaktualniania i rozwijania poglądów na charakter przyszłej wojny, operacji i działań bojowych, sposoby ich prowadzenia oraz doskonalenia dowodzenia wojskami. Ciągłe doskonalenie dowodzenia wojskami jest więc obiektywną prawidłowością wynikającą z postępu naukowo-technicznego. Jest tym samym jednym z zasadniczych obowiązków dowódcówⁱ organów dowodzenia wszystkich szczebli.

Po trzecie - ponieważ stan gotowości i rozwinięcia sił zbrojnych oraz stan potencjału militarnego głównych państw w okresie pokoju stwarza możliwość rozpoczęcia wojny przez

potencjalnego agresora w ciągu kilku do kilkudziesięciu minut od momentu powzięcia decyzji w tej sprawie, wszystkie ogniwa systemu obronnego wraz z siłami zbrojnymi muszą być zdolne do realizacji zadań zgodnie z uprzednio opracowanymi planami. Plany te powinny uwzględniać działania wojsk w warunkach rozpoczęcia i prowadzenia wojny z wykorzystaniem broni masowego rażenia, a także rozpoczęcia wojny i prowadzenia walki zbrojnej bez użycia tej broni. W tym ostatnim przypadku powinny być zawsze zaplanowane niezbędne przedsięwzięcia zapewniające sprawne przejście do działań bojowych z użyciem BMR.

Jedną z cech charakterystycznych współczesnego dowodzenia wojskami jest więc konieczność realizacji wszystkich podstawowych zabiegów związanych z przygotowaniem pierwszego uderzenia jądrowego oraz pierwszych operacji wojsk lądowych i lotnictwa, a także z operacyjnym rozwinięciem wojsk i przeciwdziałaniem zaskoczeniu przez przeciwnika jeszcze w okresie pokoju.

Uwzględniając skutki pierwszego zmasowanego uderzenia jądrowego, można wysnuć wniosek, że decyzje i plany dotyczące omówionych problemów wywierają będą zasadniczy wpływ na przebieg i wynik całej wojny.

Po czwarte - mając na względzie skutki pierwszego zmasowanego uderzenia ~~rającego~~ jądrowego należy liczyć się:

a/ z ograniczeniem do minimum możliwości ekonomicznych, materiałowych i mobilizacyjnych walczących stron;

b/ z wyeliminowaniem szeregu związków taktycznych i operacyjnych z działań wojennych, zniszczeniem szeregu punktów dowodzenia zarówno po stronie własnej, jak i nieprzyjaciela, w wyniku czego nastąpi radykalna zmiana sytuacji i możliwości walczących stron;

c/ z powstaniem stref skażeń i pożarów, zniszczeniem ośrodków administracyjno-gospodarczych, węzłów dróg, mostów, zdeorganizowaniem systemu komunikacji i łączności, w wyniku czego utrudnione zostaną manewr, dowodzenie i zaopatrzenie wojsk.

Tak więc po kilku lub kilkunastu godzinach wojny raketowo-jądrowej wytworzy się jakościowo nowa sytuacja strategiczna i operacyjna, która wymagać będzie wprowadzenia w szeregu wypadków radykalnych zmian do opracowanych w okresie pokoju planów operacji. Sytuacja ta - ze względu na kolejne uderzenia ~~rakietowo-jądrowe~~ jądrowe, działanie lotnictwa i desantów powietrznych - ulegać będzie ciągłym i radykalnym zmianom w następnych godzinach i dniach wojny. Charakteryzować się ona będzie wystąpieniem dużych trudności przy ustalaniu faktycznego położenia wojsk własnych i nieprzyjaciela oraz przerw i zakłóceń w obiegu informacji.

Po piąte-czas na powzięcie, opracowanie i przekazanie decyzji na wszystkich szczeblach dowodzenia będzie zazwyczaj skrajnie ograniczony. W okresie wojny dowództwa wyższych szczebli zazwyczaj nie będą w stanie opracować szczegółowych planów

całkowicie o skutkach powstania wojny

i rozkazów. Zaistnieje potrzeba i konieczność dowodzenia w oparciu o decyzje, plany i rozkazy przygotowywane w bardzo krótkim czasie. Nie mogą więc one zawierać szczegółów, lecz powinny określać cel, siły i środki, czas i podstawowe problemy dotyczące organizacji działań, współdziałania i dowodzenia, pozostawiając dużą swobodę podległym dowódcom i sztabom w realizacji otrzymanych zadań.

Dowodzenie we współczesnej wojnie powinno się charakteryzować:

a/ dużą elastycznością, szczegółowością i niemal całkowitą centralizacją planowania i wykonywania pierwszego uderzenia jądrowego, planowania i opracowywania zadań rozwinięcia potencjału obronnego i pierwszych operacji;

b/ opracowaniem planów ^{ramowych} koncepcyjnych, stawianiem krótkich zadań bojowych i pozostawieniem dużej swobody dowództwom niższych szczebli w zakresie podejmowania decyzji i realizacji zadań po wykonaniu pierwszego uderzenia jądrowego i w toku operacji. Dążenie do opracowania szczegółowych planów i zadań bojowych dla powładnych, w tych warunkach, w których dysponuje się niewystarczającą ilością informacji operacyjno-taktycznej przyniosłoby więcej szkody niż pożytku.

Po szóste - ponieważ zwiększyła się znacznie przestrzeń bitwy i walki, szybkość i gwałtowność działań bojowych a także ilość informacji, a jednocześnie zmniejszył się wielokrotnie czas niezbędny dla ich zebrania, ^{przetwarzania} i przekazania

do wykonawców, wyłoniła się obiektywna konieczność wykorzystania w dowodzeniu wojskami, nowoczesnych technicznych środków dowodzenia, w szczególności elektronicznej techniki obliczeniowej. Stosowanie jej oraz innych środków automatyzacji dowodzenia wojskami, pozwala zarówno na znaczne skrócenie czasu obiegu informacji jak i na polepszenie jakości przygotowania danych do powzięcia przez dowódców uzasadnionej, możliwie najlepszej decyzji. Pamiętając, że żaden środek automatyzacji nie zastąpi myślących ludzi, że ostateczna decyzja należeć będzie zawsze do dowódcy, trzeba coraz skuteczniej wykorzystywać w dowodzeniu wojskami pojedyncze i kompleksowe urządzenia elektroniczne i wszystkie techniczne środki dowodzenia.

po kuby
femie
przeobrażać
typu
przeobrażać
nara
o typ

III SYSTEM DOWODZENIA

System dowodzenia - to ustalona organizacja osób funkcyjnych, organów dowodzenia i wydzielanych z nich punktów dowodzenia, ~~roz-~~powiednie ich rozmieszczenie w przestrzeni w celu dowodzenia wojskami za pomocą dysponowanych ^{technicznych} środków dowodzenia.

Struktura systemu dowodzenia wojskami jest ściśle powiązana ze strukturą organizacyjną sił zbrojnych.

Struktura organizacyjna współczesnego wojska jest niezwykle złożona. W skład armii wchodzi zwykle 4 - 6 dywizji, brygada rakiet operacyjno - taktycznych, związki i oddziały artylerii, oddziały rakiet przeciwlotniczych i artylerii przeciwlotniczej, związki i oddziały : wojsk inżynierskich, wojsk chemicznych, oddziały i pododdziały : wojsk łączności, rozpoznania, zabezpieczenia tyłowego i regulacji ruchu. W skład dywizji wchodzi 1 lub 3 pułki zmechanizowane i 1 lub 3 pułki czołgów, dywizjon rakiet taktycznych oraz oddziały i pododdziały wszystkich pozostałych rodzajów wojsk i służb, rozpoznania i regulacji ruchu wymienionych w ^{składzie} służbie armii.

Wypisanie
Pułk zmechanizowany składa się z 3 batalionów piechoty zmotoryzowanej i batalionu czołgów oraz pododdziałów wszystkich rodzajów wojsk i służb. Bataliony składają się z kompanii, a te z kolei z plutonów, plutony z drużyn - załóg, a te z kolei z poszczególnych żołnierzy.

zau
Wojsko, jako obiekt dowodzenia, przedstawia sobą złożony system wynikający zarówno z hierarchicznej podległości poszczególnych związków, oddziałów i pododdziałów jak i ze specyfiki zadań i sposobów ich realizacji przez poszczególne rodzaje wojsk i służb.

Przebieg
Rozkaz wydany na szczeblu armii ażeby dotarł do wykonawcy - pojedynczego żołnierza - musi być zrozumiały, przetworzony i przekazany przez sześć ogniw dowodzenia.

W dywizji przechodzi on przez 5, a w pułku przez 4 lub 3 szczeble dowodzenia.

Powinien o tym zawsze pamiętać każdy dowódca i oficer sztabu w procesie dowodzenia.

W skład organów dowodzenia wchodzi : dowódca i jego zastępcy sztab / ogólnowojskowy /, szefowie rodzajów wojsk i służb z podległymi oficerami ~~szefów i służb~~ oraz pododdziały zabezpieczenia.

Obowiązującą strukturę organizacyjną organów dowodzenia pułku, dywizji i armii przedstawiono w załączniku 1 - 3.

DOWÓDCA w każdej sytuacji dowodzi podległymi wojskami osobiście. Ponosi on całkowitą odpowiedzialność za wysoki stan moralno - polityczny i stałą gotowość ^{bojową} podległych wojsk, za powzięcie w odpowiednim czasie racjonalnej decyzji i przekazanie jej wykonawcom oraz za organizację działań i wykonanie zadań bojowych.

W swej działalności dowódca umiejętnie wykorzystuje sztab i inne organa dowodzenia oraz dysponowane techniczne środki dowodzenia.

Dowódca korzystając z pomocy osób funkcyjnych organów dowodzenia i technicznych środków dowodzenia, na podstawie rozkazów wyższego przełożonego, osobiście podejmuje decyzje do

walki / operacji / i wynikających z niej zadań szczegółowych,^{6/} stawia zadania bojowe, organizuje współdziałanie i wszechstronne zabezpieczenie działań bojowych.

Podjęcie decyzji jest najbardziej twórczym i odpowiedzialnym przedsięwzięciem w całym procesie dowodzenia. Decyzja nieprzemyślana, nie uwzględniająca istotnych elementów sytuacji a przede wszystkim czasu niezbędnego dla jej realizacji jest zazwyczaj przyczyną tego, że zadanie bojowe wykonuje się nadmiernym wysiłkiem, niepotrzebnymi stratami wojsk i sprzętu albo tego, że nie zostaje ono w ogóle zrealizowane.

Ciągłe doskonalenie umiejętności podejmowania uzasadnionej decyzji w możliwie najkrótszym czasie jest jednym z najważniejszych obowiązków każdego dowódcy.

Osobisty udział dowódcy w stawianiu zadań bojowych, organizacji współdziałania i wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych polega na tym, że przekazuje on w formie ustnej, graficznej / decyzji na mapie / lub niekiedy pisemny²⁴ swój zamiar i najważniejsze zadania bojowe, wytyczne współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych oraz zatwierdza przedstawione propozycje oficerów sztabu oraz szefów rodzajów wojsk i służb dotyczące wymienionych zagadnień.

6/ Dotyczą one postawienia wojsk w stan pełnej gotowości bojowej, zajęcia rejonów alarmowych, rozpoczęcia marszu / przegrupowania /, wykonania zadań w pierwszym uderzeniu jądrowym, rozpoczęcia i czasu trwania ogniowego przygotowania ataku, wprowadzenia drugiego rzutu itp.

Im mniej jest czasu na organizację działań bojowych / operacji /, tym bardziej dowódca powinien koncentrować się na ^udecydowanie o sprawach najistotniejszych i przekazywanie ^uich oficerom sztabu i podległym dowódcom w możliwie najkrótszej, najbardziej zrozumiałej formie.

Uwzględniając olbrzymi zakres przedsięwzięć w zakresie dowodzenia wojskami, gwałtowne i szybkie zmiany sytuacji, konieczność jednoczesnego wykonywania kilku zadań i ograniczony czas na ich realizację, tylko taki dowódca może podołać swoim obowiązkom, który jest wzorem zaangażowania ideowego i zawodowego, opanował i ciągle doskonali swą wiedzę z zakresu sztuki wojennej i nauk zajmujących się kierowaniem ludźmi, techniki wojennej oraz ^uumiejętność organizowania pracy i wykorzystania wszystkich oficerów sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb.

SZTAB jest zasadniczym organem dowodzenia wojskami przy pomocy którego dowódca dowodzi podległymi związkami i oddziałami.

Sztab realizuje następujące zadania: zapewnia utrzymanie wysokiego stanu moralno - politycznego wojsk i stałej gotowości bojowej; zdobywa i studiuje dane o sytuacji operacyjno - taktycznej oraz przedstawia je dowódcy we właściwym czasie i w takiej formie, która ^{stwarza}stawia/jemu dogodne warunki do podjęcia decyzji w możliwie najkrótszym czasie; zgodnie z zamiarem lub decyzją dowódcy: planuje działania bojowe, przekazuje zadania bojowe, organizuje współdziałanie, zabezpieczenie działań bojowych i służbę porządkowo - ochronną; organizuje

do składu
o obowiązkach osób funkcyjnych

współdziałanie poszczególnych osób funkcyjnych/wydziałów, oddziałów i szefów / i kieruje pracą podległych organów dowodzenia ; organizuje kontrolę i pomoc ; studiuje doświadczenia szkoleniowe i bojowe, rozwija na ich podstawie sztukę operacyjną i taktykę oraz przygotowuje wojska do umiejętnego stosowania jej zasad w działaniach bojowych.

Ogólne zadanie sztabu dzieli się pomiędzy poszczególne osoby funkcyjne / w pułku /, wydziały / w dywizji /, i oddziały / w armii / oraz pracujących w nich oficerów.

SZEF SZTABU jest organizatorem pracy całego dowództwa i bezpośrednim przełożonym kierowniczych osób funkcyjnych sztabu ogólnowojskowego. Tylko on ma prawo wydawać rozkazy w imieniu dowódcy wszystkim osobom funkcyjnym dowództwa i podległym dowódcom, a w wypadkach niecierpiących zwłoki, wносить niezbędne zmiany do podjętych przez nich decyzji. Szef sztabu ponosi osobistą odpowiedzialność za realizację przez sztab zadań w zakresie dowodzenia, a w szczególności, za organizację i utrzymanie nieprzerwanej łączności z podwładnymi i współdziałającymi wojskami, za organizację i stan rozpoznania i innych przedsięwzięć zabezpieczenia działań bojowych oraz służby porządkowo - ochronnej.

Ze względu na szczególną rolę szefa sztabu jako organizatora pracy całego dowództwa wszyscy szefowie rodzajów wojsk i służb zobowiązani są informować szefa sztabu o otrzymanych zadaniach, sytuacji podległych wojsk i służb oraz proponowanych względnie podjętych decyzjach dotyczących ich użycia w działaniach bojowych.

Wzrost funkcji i powiększenie odpowiedzialności

Szef sztabu zobowiązany jest znać zadania swojego oddziału / związku / otrzymane od przełożonego i aktualną sytuację wojsk własnych i przeciwnika, przedstawiać na żądanie dowódcy lub z własnej inicjatywy propozycje ~~dawadky~~ decyzji, uczestniczyć w procesie jej wypracowania przez dowódcę, znać zamiar i decyzję dowódcy, informować o niej szefów rodzajów wojsk i służb w zakresie niezbędnym do wykonania przez nich obowiązków funkcyjnych, kierować pracą sztabu, koordynować pracę wszystkich organów dowodzenia, kierować podległymi sztabami i przesunięciem punktów dowodzenia.

Szef sztabu wykonuje swoje zadania wykorzystując umiejętności oficerów podległego sztabu.

W strukturze organizacyjnej sztabów wyodrębniono następujące dziedziny pracy związane z funkcją dowodzenia wojskami :

- operacyjną ;
- rozpoznawczą ;
- łączności i łączności specjalnej ;
- organizacji i uzupełnień.

Wymienionymi działaniami pracy zajmują się : w pułku - poszczególne osoby funkcyjne ; w dywizji - zespoły oficerów zwane wydziałami, a w armii - oddziałami.

Obowiązki osób funkcyjnych sztabu pułku / wydziałów dywizji i oddziałów armii / omówione są w regulaminie Służby Polowej Sztabów str. 14 - 20.

SZEFOWIE RODZAJÓW WOJSK I SŁUŻB wraz z podległymi oficerami ponoszą pełną odpowiedzialność za powierzoną im specjalistyczną dziedzinę pracy w zakresie dowodzenia, za stan podległych im rodzajów wojsk i służb i wykonanie przez nie zadań bojowych. Podstawą do wykonywania obowiązków przez szefów rodzajów wojsk i służb stanowi decyzja dowódcy i zarządzenia sztabu przełożonego. Współpracując ściśle ze sztabem ogólnowojskowym, z własnej inicjatywy lub na podstawie wytycznych dowódcy / szefa sztabu /, w zakresie swej specjalności: zdobywają i studiują dane o sytuacji; przygotowują propozycje decyzji odnośnie wykorzystania podległych rodzajów wojsk i zabezpieczenia działań bojowych; po zaakceptowaniu ich przez dowódcę lub na podstawie znajomości ^{planu} jako zamiaru / decyzji / planują działania bojowe, doprowadzają zadania do wykonawców i dowodzą podległymi wojskami.

Jak z powyższego wynika, szefowie rodzajów wojsk i służb aktywnie współuczestniczą w wypracowaniu decyzji dowódcy i realizacji wszystkich przedsięwzięć dowodzenia w zakresie swej specjalności. Brak wytycznych dowódcy nie zwalnia szefów rodzajów wojsk i służb od wykonania obowiązków funkcyjnych i zadań bojowych przez podległe im wojska.

We współczesnych warunkach wzrosła szczególnie odpowiedzialność każdego oficera za powierzone mu obowiązki funkcyjne w zakresie dowodzenia wojskami. Współcześni pracownicy sztabów to aktywni współtwórcy decyzji dowódcy, współorganizatorzy i jednocześnie wykonawcy przedsięwzięć dowodzenia wojskami w

zakresie wynikającym z obowiązków funkcyjnych, z decyzji do wódcy i wytycznych przełożonych.

✓ Każdy pracownik sztabu i innych organów dowodzenia, nie czekając na wytyczne, dąży do jak najlepszego wykonania zadań przewidzianych dla stanowiska, które zajmuje. Z chwilą zapoznania się z decyzją dowódcy lub otrzymaniem wytycznych przełożonych skierowuje wysiłek dla jak najefektywniejszego ich wykonania.

Właściwe zrozumienie zamiaru dowódcy, współdziałanie i organizacja pracy oparta na naukowych podstawach i głębokiej znajomości sztuki operacyjnej i taktyki oraz umiejętne wykorzystanie technicznych środków dowodzenia -o~~o~~o czynniki niezbędne dla zapewnienia wysokiej sprawności sztabu i innych organów dowodzenia wojskami.

TECHNICZNE ŚRODKI DOWODZENIA WOJSKAMI stanowią bazę materialną od której w znacznej mierze zależy dowodzenie wojskami. We wszystkich armiach, w tym także w naszym wojsku nieustannie wprowadza się nowe, coraz doskonalsze techniczne środki dowodzenia. Do wyposażenia organów dowodzenia naszych armii i dywizji wprowadzono powietrzne elementy dowodzenia / PED /, zmodernizowane wozy dowodzenia / R-2 i R-3 /, urządzenia transmisji danych, automatyczne urządzenia utajniane a na wszystkich szczeblach dowodzenia, nowe doskonalsze radiostacje różnych typów.

W najbliższym czasie przewiduje się wprowadzenie doskonalszych stacji radioliniowych, telekopii i innych urządzeń technicznych. W 1976 roku ^{planuje} przewiduje się wprowadzenie eksperymentalnego zautomatyzowanego systemu dowodzenia dywizji, opartego na elektronicznej technice obliczeniowej. Tym samym siły zbrojne naszego kraju zajmą przodującą pozycję w tej dziedzinie w porównaniu do armii najbardziej uprzemysłowionych krajów kapitalistycznych: Stanów Zjednoczonych i Niemieckiej Republiki Federalnej. ~~w procesie dowodzenia.~~

Przed kadrą naszego wojska wyłania się zadanie poznania tego sprzętu i jak najefektywniejszego wykorzystania go w procesie dowodzenia wojskami.

Techniczne środki dowodzenia, biorące pod uwagę ich przeznaczenie, można podzielić na :

1. Środki łączności ;
2. Środki zdobywania informacji ;
3. Środki przetwarzania informacji i wykonywania obliczeń operacyjno - taktycznych;
4. Środki utrwalania i powielania informacji ;
5. Środki ^{sztabowe środki} Dowódczo - transportowe.

Środki łączności są najważniejszymi środkami dowodzenia. Zapewniają one utrzymanie ciągłej łączności pomiędzy poszczególnymi elementami systemu dowodzenia.

Do środków łączności zaliczamy : środki radiowe, środki radio - liniowe, środki przewodowe, środki ruchome i środki sygnalizacyjne.

Środki zdobywania informacji służą do zdobywania danych o wojskach własnych, przeciwniku, sytuacji promieniotwórczej i chemicznej, stanie pogody itp.

Do środków tych zalicza się : stażce radiolokacyjne, urządzenia naktowizyjne, przyrządy do rozpoznania skażeń promieniotwórczych, chemicznych i zakażeń, przyrządy do obserwacji wzrokowej, środki rozpoznania pomiarowego i dźwiękowego, urządzenia telewizyjne, urządzenia nawigacyjne i środki rozpoznania meteorologicznego.

Środki przetwarzania informacji i wykonywania obliczeń operacyjno - taktycznych mają zapewnić dowódcy i oficerom sztabu możliwość szybkiego przygotowania danych do powzięcia decyzji.

Do środków tych zalicza się : najprostrze przyrządy kalkulacyjno - obliczeniowe / kalkulatory, suwaki / ; maszyny do liczenia ; elektroniczne maszyny cyfrowe / EMC / i inną elektroniczną technikę obliczeniową / EMO /.

Środki utrwalania i powielania informacji.

Służą do zapisu rozkazów, zarządzeń i innych informacji oraz do powielania dokumentów. Można je podzielić na urządzenia do zapisu informacji i urządzenia do powielania dokumentów. Do pierwszej grupy tych urządzeń należą : drukarki

i maszyny do pisania, urządzenia foto-kinematograficzne, dykta -
fony i magnetofony oraz projektory. Do urządzeń do powielania
dokumentów zalicza się : urządzenia termokopiujące, topograficz -
ne, urządzenia drukujące, elektroniczne urządzenia reproduku -
jące.

Dowódczo - sztabowe środki transportu służą do rozmieszczenia,
przesunięcia, pracy, odpoczynku i obsługi osób funkcyjnych orga -
nów dowodzenia. Zalicza się do nich wozy dowodzenia / WD /, po -
wietrzne elementy dowodzenia / PED /, autobusy sztabowe / AS /
i pojazdy specjalne.

Sukcesywne wprowadzenie doskonalszych technicznych środków
dowodzenia pozwala na coraz większy stopień zautomatyzowania
procesu dowodzenia, stwarza możliwość szybkiego zdobywania,
przekazania, przekazywania i utrwalania informacji. Wykorzysta -
nie tej możliwości zależy jednak od ludzi - dowódców i oficerów
organów dowodzenia. Stąd pilna potrzeba doskonalenia umiejętności
wykorzystania technicznych środków dowodzenia.

PUNKTY DOWODZENIA

W celu zapewnienia ciągłego i sprawnego dowodzenia podczas
organizacji i prowadzenia działań bojowych /operacji/ z etatowych
sił i środków organów dowodzenia i pododdziałów łączności pułku,
dywizji i armii organizuje się punkty dowodzenia.

Punkty dowodzenia - to określone siły i środki organów dowodze -
nia, pododdziałów / oddziałów / łączności i obsługi, rozmieszczone
w terenie w warunkach polowych w celu dowodzenia wojskami

nie rozprawa (op. u. mis. 10)

Zależnie od wykonywanych zadań organizuje się :

- w pułku - stanowisko dowodzenia / SD / i tyłowe stanowisko dowodzenia / TSD /
- w dywizji - stanowisko dowodzenia / SD /, wysunięte albo zapasowe stanowisko dowodzenia / WSD albo ZSD, i tyłowe stanowisko dowodzenia / TSD / ;
- w armii - stanowisko dowodzenia / SD / wysunięte albo zapasowe stanowisko dowodzenia i tyłowe stanowisko dowodzenia. Poza tym, w tych warunkach, w których część sił armii wykonuje zadania w znacznym oddaleniu od sił głównych organizuje się dodatkowo pomocnicze stanowiska dowodzenia / PSD /.

WSD organizuje się w działaniach zaczepnych, a ZSD - obronnych.

W pułku i dywizji do bezpośredniej obserwacji działań wojsk własnych i nieprzyjaciela, mogą być zorganizowane punkty obserwacyjne / PO /. Siły i środki dla ich organizacji wydzielają się z SD.

Zasadniczym punktem dowodzenia jest ten, z którego dowódca aktualnie dowodzi.

X [Punkty dowodzenia rozmieszcza się w ugrupowaniu wojsk w taki sposób, ażeby tworzyły powiązany i zgrany system, który powinien zapewnić : nieprzerwane dowodzenie wojskami w każdej sytuacji, w tym również podczas silnego oddziaływania bronią jądrową

✓ i lotnictwem, substancji promieniotwórczych i gazów, przeciw -
działania radioelektronicznego, długich i szybkich przesunięć,
zdolność do szybkiego i skrytego rozwinięcia, zwinięcia i przej-
ścia do nowych rejonów, odtworzenia zniszczonych punktów i naru-
szonego dowodzenia, wysoką operatywność w pracy i możliwość
odpoczynku.

Rozmieszczenie punktów dowodzenia batalionu ^{BST} i pułku ^{pułkiem} dywizji
i ~~w~~ armii w stosunku do czołowych pododdziałów podczas natarcia
zilustrowa^{no} w załączniku nr 4.

W skład stanowiska dowodzenia zazwyczaj wchodzi : dowódca, sztab
/ oprócz wydziału / oddziału / organizacji i uzupełnienia / za-
stępca dowódcy do spraw politycznych, szef artylerii / WRiArt /, s
szef OPL i pozostali szefowie rodzajów wojsk i służb z podległy-
mi im oficerami, grupa operacyjna tyłów, dowódcy i sztaby przy-
dzielonych i wspierających wojsk oraz techniczne środki dowodze-
nia.

Dzięki wprowadzeniu do wyposażenia dywizji specjalnie
przygotowanego do dowodzenia śmigłowca Mi-2, a w armii - śmi-
głowca Mi-8 z SD tych szczebli dowodzenia, w miarę potrzeb
wydziela się powietrzny element dowodzenia / PED /.

Wysunięte stanowisko dowodzenia organizuje się w natarciu
jednocześnie ze stanowiskiem dowodzenia w celu zbliżenia
punktów dowodzenia do wojsk pierwszego rzutu i zwiększenia
żywotności systemu dowodzenia. WSD powinno być zawsze gotowe
do przyjęcia dowodzenia w wypadku zniszczenia stanowiska
dowodzenia.

Z tego drugiego zadania wynika, że WSD powinno posiadać odpowiednią obsadę ludzi, wyposażenie w techniczne środki dowodzenia, Rozmieszcza się i przesuwa w takiej odległości od stanowiska dowodzenia, ażeby uniemożliwić przeciwnikowi zniszczenie obu punktów dowodzenia jednym uderzeniem jądrowym dużej mocy. Skład personalny i wyposażenie techniczne stałej i okresowej obsady WSD określa dowódca związku taktycznego / operacyjnego /. W skład stałej obsady wysuniętego stanowiska dowodzenia może wchodzić : Zastępca dowódcy do spraw liniowych lub zastępca szefa sztabu i po 1 - 2 oficerów z zasadniczych wydziałów / oddziałów / i szefostw, niezbędna ilość żołnierzy obsługi i technicznych środków dowodzenia.

O ile ze względu na mały stan sił i środków wydzielenie obsady stałej wpłynęło by ujemnie na pracę stanowiska dowodzenia, wysunięte stanowisko dowodzenia obsadza się tylko czasowo zespołem oficerów wydzielonych ze stanowiska dowodzenia.

W skład tej obsady zazwyczaj będą wchodzić : dowódca, szef wydziału operacyjnego, szef wydziału rozpoznawczego, szef artylerii / szef WRiArt./, szef OPL, szef saperów, /szef Winż. / i szef *Taczosci.*

Zespół ten stanowi obsadę okresową WSD. Tyłowym stanowiskiem dowodzenia kieruje zastępca dowódcy ds techniki i zaopatrzenia / szef tyłów /. W skład tego zazwyczaj wchodzi : zastępca dowódcy ds techniki i zaopatrzenia / szef tyłów / z podległymi mu służbami, wydziały / oddziały / i osoby funkcyjne, które nie weszły w skład SD / WSD / oraz część technicznych środków dowodzenia i transportu.

W celu zapewnienia dogodnych warunków do kierowania walką ze środkami napadu powietrznego nieprzyjaciela na SD pułku i dywizji organizuje się punkt kierowania obroną przeciwlotniczą / PKOPL /, a na SD armii ośrodek kierowania obroną przeciwlotniczą / OKOPL /. Pracą punktów i ośrodków kierowania OPL kierują szefowie OPL.

Dowódca i sztab pułku, dywizji i armii utrzymują ściśle współdziałanie z lotnictwem operacyjnym poprzez punkty dowodzenia organizowane przez wspierające lotnictwo : radiotechniczny punkt wykrywania i naprowadzania / RPWN / oraz wysunięte stanowisko dywizji lotnictwa szturmowo - rozpoznawczego / USD DLSzR / które rozwija się przy SD armii / załącznik nr 4 /.

Wszystkie punkty dowodzenia rozmieszczone w ugrupowaniu wojsk odpowiednio do wykonywanych przez nie zadań bojowych i sytuacji operacyjno - taktycznej powinny tworzyć jednolity system i zapewniać : centralizację, ciągłość, elastyczność i skrytość dowodzenia.

Współczesny system punktów dowodzenia powinna cechować szczególnie wysoka żywotność, którą osiąga się przez odpowiednie ich rozmieszczenie i przesunięcie, maskowanie, rozbudowę inżynieryjną, obronę przeciwlotniczą i ochronę oraz szybkie odtwarzanie zniszczonych punktów dowodzenia.

Punkty dowodzenia pułku, dywizji i armii są szczególnie opłacalnym celem dla broni jądrowej.

Pamiętając o tym trzeba poczynić zawsze niezbędne przedsięwzięcia w zakresie ich wszechstronnego zabezpieczenia oraz zaplanować i zorganizować zawczasu sprawne odtwarzanie zniszczo

nych punktów dowodzenia. W obecnych warunkach należy tak organizować pracę, ażeby :

- przynajmniej jeden dowódca i sztab pododdziału / oddziału, związku / był zdolny do przejęcia dowodzenia o jeden szczebel wyższą jednostką organizacyjną / dowódca i sztab batalionu - pułkiem, SD pułku - dywizją, SD dywizji armią /;
- WSD było zdolne do wykonania zadań zniszczonego SD ;
- SD szczebla nadrzędnego było zdolne do przejęcia dowodzenia podległym pododdziałem / oddziałem, związkiem /, którego punkty dowodzenia zostały zniszczone.

Odpowiednie zaplanowanie i przygotowanie przedsięwzięć do szybkiego przejęcia dowodzenia i odtworzenia marszowego systemu punktów dowodzenia jest jednym z bardzo ważnych zadań dowództwa pułku, dywizji i armii.

ZROZUMIENIE CELU

Zrozumienie celu sformułowanego przez inną osobę /podmiot/ albo określenie go przez samego wykonawcę jest niezbędnym warunkiem każdego zorganizowanego działania.

Spróbujmy zastanowić się nieco szerzej, jak przebiega ten etap działania zorganizowanego podczas dowodzenia wojskami. Jak już wykazano w rozdziale I jedną z cech charakterystycznych dowodzenia wojskami jest to, że ostateczny /końcowy/ cel obrony państwa /koalicji państw/, określa kierownictwo polityczne. Na centralnej naradzie aktywu partyjnego tow. Gierek określił go w następującym sformułowaniu: "Dla pomyślnego rozwiązania problemu wojny i pokoju, dla uchronienia ludzkości od wojny światowej kluczowe znaczenie ma potęga obronna socjalistycznej wspólnoty, której trzon stanowi niezwyciężona Armia Radziecka i w której nasze ludowe Wojsko Polskie ma swój istotny udział". Ze sformułowania tego wynika, że cel stawiany przed naszymi siłami zbrojnymi nie ogranicza się tylko do walki zbrojnej, do obrony państwa lecz posiada znacznie szerszą, internacjonalistyczną i głęboko humanistyczną treść. "Czynić więc wszystko należy, aby umacniała się nasza zdolność obronna we wszystkich jej dziedzinach".^{8/}

Z wyżej sformułowanego celu wynika, że główne zadanie dowodzenia wojskami realizowane jest obecnie w okresie pokoju. Polega ono na takim umocnieniu zdolności obronnej naszej wspólnoty socjalistycznej, ażeby zapewnić kierownictwu politycznemu dogodne warunki do realizacji pokojowej polityki i socjalistycznego budow-

^{8/} Z Wystąpienia Ministra Obrony Narodowej na odprawie szkoleniowej kierowniczej kadry Sił Zbrojnych PRL w dniu 18.11.1972 r. /str.10/.

*Wypowiedź na temat
Xreń, podjęta w
związku z*

nie, aby dawać
normative o celu
tragedie
to by było podobnie jak zwykle

nictwاً, wyrażających najistotniejsze dążenia wszystkich patriotycznych sił naszego narodu.

Jeżeli agresor rozpętał by awanturę wojenną Siły Zbrojne powinny być zdolne do zadania mu druzgocącej klęski w możliwie najkrótszym czasie i kosztem najmniejszych ofiar.

Znając ostateczny cel postawiony przed siłami zbrojnymi, każdy dowódca i pracownik organów dowodzenia powinien wytężyć wszystkie siły dla pomyślnej ich realizacji.

Innymi słowy chodzi o to, ażeby każdy dowódca i każdy żołnierz nie tylko wykonywał możliwie najefektywniej postawione zadania, lecz aby był także aktywnym współtwórcą zadań zapewniających najwyższą zdolność obronną w konkretnych warunkach i danym czasie.

Używamy terminu cel, zamiar, decyzja, zadanie bojowe.

Wyjaśnijmy więc treść znaczeniową tych pojęć.

→ "Celem określamy" to, do czego się dąży, co się chce osiągnąć"¹⁰

Prof. T. Kotarbiński definiuje pojęcie celu następująco: "Dane zdarzenie było celem sprawy danego impulsu dowolnego zawsze i tylko, jeżeli wysilił się on po to, by to właśnie zdarzenie nastąpiło".^{11/} Cel możemy zatem określić jako zamierzony rezultat,

który chce się ostatecznie osiągnąć, w wyniku określonego działania. Celem operacji /natarcia/ jest zniszczenie określonego zgrupowania przeciwnika i opanowanie określonego terytorium.

ZAMIAR DZIAŁAŃ - to wyobrażona i zaakceptowana przez dowódcę myśl przewodnia działania, prowadząca do celu, .

^{10/} Mały Słownik Języka Polskiego wyd. PWN, 1969r. str. 68.

^{11/} T. Kotarbiński "Traktat o dobrej robocie" wyd. II 1958 r. Zakład Nar. im. Ossolińskich s. 45.

Zamiar działań określa zarówno cel jak i ideę sposobu jego osiągnięcia. Zgodnie z Regulaminem Walki Sił Zbrojnych PRL dowódca w zamiarze działań określa: "jakiego nieprzyjaciela i w jakiej kolejności rozbić, kierunek skupienia głównego wysiłku, obiekty rażenia bronią jądrową, chemiczną i zwykłą oraz sposób ich użycia, ugrupowanie sił i środków dywizji /pułku/ i charakter ich manewru."^{12/}

DECYZJA - to postanowienie dowódcy /decydującego/ obejmujące zamiar działań oraz sposób wykorzystania dysponowanych sił i środków dla jego realizacji.

ZADANIE - ~~zadanie~~ cel, zamiar, decyzja albo ich część zlecona ~~zadaniu~~ /"zadana"/ podwładnemu do wykonania. Jeżeli zadanie dotyczy walki, nazywamy je zadaniem bojowym.

Jak wynika z przytoczonych definicji, cel działań bojowych zawarty jest w zamiarze działań w decyzji i w zadaniu bojowym.

Dla osiągnięcia celu postawionego przed siłami zbrojnymi przez kierownictwo polityczne i najwyższe organa dowodzenia sił zbrojnych zachodzi potrzeba podziału jego realizacji na poszczególne fazy /etapy/ działania.

Do faz /etapów/ działania wojsk lądowych prowadzących do osiągnięcia ostatecznego celu można zaliczyć zadania:

1. Realizowanych w okresie pokoju długoterminowo:
 - 1.1 Utrzymanie wysokiego stanu moralnopolitycznego i prowadzenie walki z wszelkimi przejawami dywersji przeciwnika.
 - 1.2 Utrzymanie wysokiej, stałej gotowości bojowej wojsk.

^{12/} -----
Regulamin Walki Sił Zbrojnych PRL, wyd. MON 1964r. str.34.

zadanie o dowodzeniu
w walce

- 1.3 Przygotowanie lub doskonalenie przygotowania pierwszej operacji zaczepnej /obronnej/.
- 1.4 Przygotowanie lub doskonalenie operacyjnego i mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk.
- 1.5 Przeciwdziałanie zaskoczeniu wojną ze strony przeciwnika.
- 1.6 Wychowanie i szkolenie wojsk.
- 1.7 Przygotowanie, doskonalenie i realizacja osiągania pełnej gotowości bojowej wojsk

2. Realizowane w okresie wojny długoterminowo:

- 2.1 Wykonanie /udział w wykonaniu/ pierwszego uderzenia jądrowego ~~planowanie~~ przygotowanie i wykonanie kolejnych uderzeń jądrowych.
- 2.2 Realizacja operacyjnego i mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk.
- ✓ 2.3 Odtwarzanie naruszonej zdolności bojowej i likwidacja skutków pierwszego uderzenia jądrowego nieprzyjaciela.
- 2.4 Uaktualnianie planów lub przygotowanie pierwszej operacji zaczepnej /obronnej/.
- ✓ 2.5 Prowadzenie pierwszej operacji zaczepnej.
- 2.6 Przygotowanie kolejnych operacji zaczepnych /lub obronnych/.
- 2.7. Prowadzenie kolejnych operacji zaczepnych /lub obronnych/.

3. Realizowane w okresie wojny w krótkich terminach:

- 3.1 Przygotowanie działań bojowych w każdym kolejnym dniu operacji.
- 3.2 Prowadzenie działań bojowych w każdym dniu operacji.
- ✓ 3.3 Odpieranie uderzeń przeciwnika z powietrza.
- ✓ 3.4 Odtwarzanie naruszonej zdolności bojowej i likwidacja skutków kolejnych uderzeń jądrowych przeciwnika.
- ✓ 3.5 Walka z desantami i grupami dywersyjnymi przeciwnika.

4. Realizowane^{te} zadań szczegółowych, stanowiących część zadania dnia lub całej operacji:

4.1 Przygotowanie i realizacja przesunięć. ✓

4.2 Przygotowanie i realizacja uderzeń jądrowych. ✓

4.3 Przygotowanie i realizacja ogniowego przygotowania działań bojowych.

4.4 Przygotowanie i wykonanie ataku.

4.5 Przełamanie rubieży obrony nieprzyjaciela lub pobicie jego kolejnych zgrupowań.

4.6 Odpieranie kontrataków /przeciwuderzeń/ nieprzyjaciela.

4.7 Wprowadzenie do walki drugich rzutów.

4.8 Forsowanie przeszkód wodnych.

4.9 Obrona i wykonanie kontrataków /przeciwuderzeń/ i td.

Dla każdej z wymienionych faz /etapów/ działania kompetentny dowódca po zrozumieniu celu określonego przez kierownictwo polityczne oraz celu zawartego w zamiarze /zadaniu/ przełożonego, na podstawie wszechstronnej oceny położenia określa w swoim zamiarze cel /operacji/ działań bojowych dla podległych mu związków operacyjnych, związków taktycznych lub oddziałów.

Cele formułuje się od najwyższych do najniższych ogniw dowodzenia. Kierownictwo polityczne państwa /koalicji/ określa cel dla całych sił zbrojnych. Zjednoczone Dowództwo Państw Układu Warszawskiego i Ministerstwo Obrony Narodowej określa długoterminowe cele w dyrektywach dla przewidzianego na okres wojny dowódcy frontu, ten z kolei - w rozkazach operacyjnych lub zarządzeniach bojowych dla dowódców armii, dowódcy armii - w rozkazach bojowych lub zarządzeniach bojowych dla dowódców

choćby 2. z rozkazu do wykonania

położeniu walczących stron. Stąd konieczność ciągłego zdobywania i studiowania danych /informacji/ o położeniu, które omówimy szerzej w następnym rozdziale.

Przewidywanie i prognozowanie prawdopodobnego następstwa faz i zdarzeń w działaniach bojowych stwarza podstawę do realizacji na ich podstawie szeregu przedsięwzięć ułatwiających i przyspieszających proces dowodzenia w momencie otrzymania lub wyłonienia się nowego, kolejnego zadania bojowego. I tak np. podczas przegrupowania wojsk dowódca na podstawie danych o położeniu wojsk własnych i przeciwnika przed otrzymaniem sprecyzowanego zadania bojowego do operacji /działań bojowych, na podstawie przewidywań może ocenić: prawdopodobny kierunek /lub kierunki/ działania; przeciwnika i teren na tych kierunkach; możliwy czas i sposób wykorzystania podległych wojsk. Sztab może przygotować: niezbędne mapy robocze do przewidywanych zadań, sformalizowane dokumenty, potrzebne na EMc i tp.

Takie postępowanie dowódcy i sztabu należałoby uznać jako jedną z zasad współczesnego dowodzenia, którą nazwiemy umownie - zasadą maksymalizacji przedsięwzięć realizowanych na podstawie przewidywań. Do zasady tej powrócimy jeszcze w następnych rozdziałach.

Cele wyrażone w zadaniach długoterminowych, krótkoterminowych i szczegółowych realizowane są wspólnym wysiłkiem pododdziałów /oddziałów/ rozpoznawczych, rodzajów wojsk i służb i innych specjalistycznych jednostek. Poza tym każde z tych zadań może być zrealizowane jedynie pod warunkiem ciągłego rozpoznania, ciągłej i systematycznej pracy partyjno-politycznej i przeciwdziałania dywersji, obrony przed bronią masowego rażenia, obrony przeciwlotniczej, walki ze środkami radioelektronicznymi i innymi technicznymi środkami dowodzenia; zabezpieczenia, maskowania, zabezpiecze-

nia inżynieryjnego, topograficznego, hydrologiczno-meteorologicznego, tyłowego. Zabezpieczenia służby porządkowo-ochronnej i dowodzenia.

Dla zorganizowania każdego z tych, nazwijmy je umownie specjalistycznych działań, trzeba także określić cel /zadanie/, które chcemy osiągnąć w wyniku ich realizacji.

Wszystkie cele dotyczące zarówno realizacji zadań etapowych, szczegółowych jak i "specjalistycznych" muszą być podporządkowane celowi nadrzędnemu określone w zadaniu /zamierze/ przełożonego.

Nietrudno także zauważyć, że realizacja celów /zadań/ określonych dla pierwszych faz /etapów/ działania, a więc tych, które mają być osiągnięte w okresie pokoju warunkuje wykonanie pozostałych, a tym samym i celu określonego przez kierownictwo polityczne

Dowodzenie wojskami w okresie pokoju i wojny należy więc uznać jako integralną, nierozzerwalną całość, pamiętając jednocześnie, że wykonanie zadań przewidzianych dla pierwszego okresu wywiera decydujący wpływ na realizację celów podczas walki zbrojnej.

W procesie dowodzenia zachodzi zazwyczaj konieczność realizacji kilku zadań /celów/ etapowych i szczegółowych jednocześnie. Komplikuje to dowodzenie i stwarza obiektywne niebezpieczeństwo rozproszenia wysiłku w dowodzeniu, do czego w żadnym wypadku nie można dopuścić. W dowodzeniu, tak jak w każdym innym działaniu obowiązuje zasada koncentracji wysiłku dla rozwiązania tego zadania, którego wykonanie decyduje o osiągnięciu nadrzędnego celu. Takim zadaniem jest maksymalnie efektywne wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego i wykonanie kolejnych uderzeń jądrowych.

Na podstawie przeprowadzonej analizy i uwzględniając wyniki badań prakseologicznych, można by ustalić następujące kolejne etapy pracy podczas dowodzenia wojskami:

1. Analiza i zrozumienie celu ^{oraz} zadań długoterminowych ustalonych przez kierownictwo polityczne i przełożonych.
2. Ciągłe zdobywanie i studiowanie informacji /danych/ o położeniu, ze szczególnym uwzględnieniem wykrywania prawdopodobnych zamiarów nieprzyjaciela.
3. Planowanie działań ^{bojowych} ~~przygotowanych do planowania~~ na podstawie
4. Przekazanie zadań ^{bojowych} i organizacja współdziałania.
5. Dowodzenie podczas realizacji zadań.
6. Kontrola i pomoc.

Przedstawione etapy pracy występują ciągle w procesie dowodzenia: podczas rozwiązywania zadań długoterminowych, krótko-terminowych, szczegółowych i specjalistycznych.

V. ZBIERANIE, ZDOBYWANIE I STUDIOWANIE INFORMACJI

Treść i kolejność pracy dowódcy i podległych mu organów dowodzenia w zakresie dowodzenia wojskami w każdym konkretnym przypadku zależy od: charakteru zadania bojowego, dysponowanego czasu, charakteru działania i stopnia oddziaływania przeciwnika /bronią jądrową, środkami napadu powietrznego i zgrupowaniami wojsk lądowych/, położenia i stopnia gotowości wojsk własnych, zakresu wsparcia środkami przełożonego, wyszkolenia i przygotowania dowódcy i oficerów organów dowodzenia, wyposażenia w techniczne środki dowodzenia i innych czynników. Pamiętając o tym, można ustalić pewne ogólne zasady dotyczące zbierania, zdobywania i studiowania informacji, planowania działań bojowych, doprowadzenia zadań bojowych do wojsk i organizacji współdziałania, wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych, organizacji dowodzenia i kontroli.

Zasady te zostaną przedstawione w tym oraz kolejnych rozdziałach podręcznika.

Zobaczono je na schemacie "Idealny model pracy dowódcy i sztabu podczas organizacji operacji (nabórca) - załącznik nr 11"
ZBIERANIE, ZDOBYWANIE I STUDIOWANIE INFORMACJI.

nie tworzyć
Dla powzięcia przez dowódcę uzasadnionej decyzji we właściwym czasie i realizacji wszystkich przedsięwzięć w zakresie dowodzenia, oprócz zrozumienia zadania bojowego /celu działań/, trzeba posiadać niezbędne informacje o aktualnej sytuacji operacyjno-taktycznej. W języku wojskowym nazywa się je danymi o sytuacji.

Ażeby posiadać aktualne dane o sytuacji w momencie otrzymania nowego zadania bojowego lub konieczności powzięcia decyzji do realizacji zadania krótkoterminowego / szczegółowego / trzeba zapewnić ciągłość zbierania, zdobywania i studiowania informacji operacyjno - taktycznych.

Jednym z zasadniczych obowiązków organów dowodzenia jest więc ciągle zbieranie, zdobywanie i studiowanie danych o : przeciwniku, wojskach własnych i sąsiadach, uderzeniach broni masowego rażenia, sytuacji skażeń i zakażeń, kierunku strategicznym / operacyjnym, rejonie działań - terenie /, sytuacji ekonomiczno - politycznej, sytuacji hydrologiczno - meteorologicznej oraz porze roku i charakterystyce doby.

Na szczeblu armii, dywizji i pułku dane o sytuacji zbiera się, zdobywa i studiuje zarówno w okresie pokoju jak i podczas działań wojennych. Zebranie i przestudiowanie w okresie pokoju możliwie największej ilości danych o sytuacji stwarza warunki do zwiększenia sprawności i operatywności dowodzenia w toku działań wojennych.

Wszystkie wymienione elementy sytuacji rozpatruje się we wzajemnym ich związku z uwzględnieniem czasu i przestrzeni. Np. studiując dane o przeciwniku trzeba zawsze uwzględniać jądro kiedy, gdzie i z jakim skutkiem może uderzyć on bronią, lotnictwem i wojskami lądowymi. Jeżeli dojdzie się do wniosku, że przeciwnik może wykonać uderzenia jądrowe za kilka lub kilkanaście minut to taka informacja jest najważniejsza i najpilniejsza z całego zbioru informacji i trzeba przekazać ją dowódcy natychmiast. Dowódca na tej podstawie zobowiązany jest podjąć decyzję

i przekazać ją wykonawcom w takim czasie, który zapewnia zniszczenie możliwie największej ilości tych środków jądrowych, które przeciwnik może użyć w danej sytuacji przeciwko wojskom własnym.

Zbieranie, zdobywanie i studiowanie informacji powinno być także celowe i zapewniać dopływ danych do podejmującego decyzję we właściwym czasie.

Pamiętając o tym, że przeciwnik, rozumiejąc znaczenie informacji w podejmowaniu decyzji, uczyni wszystko ażeby otoczyć dane o swoich wojskach i ich działaniach ścisłą tajemnicą oraz ażeby wprowadzić antagonistę w błąd, zbieranie informacji powinno być aktywne. Informacje o przeciwniku trzeba zdobywać.

Dane o sytuacji powinny być wiarygodne. Wiarygodność informacji określa stopień jej zgodności ze stanem rzeczywistym, rzeczywistymi zjawiskami i zdarzeniami. Zależnie od źródła informacji i warunków jej zdobywania, stopień wiarygodności informacji może być różny. Dlatego zbierając, studiując i meldując informacje trzeba wyraźnie dzielić je na : wiarygodne, prawdopodobne, wątpliwe i fałszywe.

Praca w zakresie zbierania, zdobywania i studiowania danych o sytuacji powinna zapewniać ;

1. Przekazanie dowódcy / przełożonemu / informacji w takim czasie, który ^{stwarza} stawia jemu dogodne warunki do powzięcia decyzji i osiągnięcia określonego w niej celu działań bojowych. Spóźniona informacja jest bezwartościowa.

2. Przekazanie dowódcy / przełożonemu / tylko tych informacji, które są jemu niezbędne do powzięcia decyzji. Przekazywanie dowódcy informacji zbędnych rozprasza jego uwagę i zwiększa czas wypracowania decyzji.
3. Przekazywanie dowódcy / przełożonemu / możliwie najbardziej wiarygodnych informacji. Podawanie dowódcy informacji prawdopodobnych, wątpliwych lub fałszywych jako wiarygodnych prowadzi zwykle do podjęcia błędnych decyzji, niepotrzebnych strat lub niewykonania zadania.
Jeżeli zachodzi potrzeba meldowania informacji prawdopodobnych, wątpliwych lub fałszywych, trzeba wyraźnie ^{ty}akcentować.
4. Przekazanie dowódcy / przełożonemu / informacji w takiej formie, która stwarza możliwość zrozumienia jej treści w jak najkrótszym czasie. Np. można referować stosunek sił słowami - co zabierze dużo czasu i utrudni zrozumienie informacji odbiorcy - albo można go przedstawić bez słów w formie wypełnionej tabeli, z podkreślonymi najważniejszymi danymi - co zapewni zrozumienie tej samej ilości informacji w bardzo krótkim czasie.

W zbieraniu i studiowaniu informacji biorą udział wszystkie osoby funkcyjne, wydziały / oddziały / i szefostwa rodzajów wojsk i służb organów dowodzenia wszystkich szczebli

Dane o sytuacji otrzymuje się z różnych źródeł informacji. Współczesnymi źródłami informacji są: sprawozdania, biuletyny, wydawnictwa wojskowo - techniczne, mapy topograficzne, nadrzędne organa dowodzenia, organa dowodzenia OPK,

OTK, rozpoznanie kosmiczne, powietrzne, telewizyjne, radiowe, radiolokacyjne, pododdziały walczące, pododdziały specjalne i służby, podległe dowódcy oraz ich sztaby, pododdziały rozpoznawcze, jeńcy, ludność cywilna, zdobyte dokumenty, zdobyte uzbrojenie i ^{inna} technika wojenna przeciwnika; rozpoznanie: ~~xxx~~ dźwiękowe, artyleryjskie, inżynieryjne, chemiczne, skażeń, za-
każeń, tyłowe i meteorologiczne, obserwacja wzrokowa i pododdzia-
ły służby porządkowo - ochronnej.

Nietrudno zauważyć, że z szeregu wymienionych źródeł roz-
poznania dowódca i ~~pod~~oficerowie sztabu pułku, dywizji i armii
mogą korzystać już obecnie w okresie pokoju. Są to przede
wszystkim : biuletyny rozpoznawcze, wydawnictwa wojskowo -
techniczne przeciwnika, mapy topograficzne, opisy geograficzne,
wojska własne i posiadane uzbrojenie oraz nadrzędne organa
dowodzenia.

Zródła te powinny być wszechstronnie wykorzystane do
ciągłego i systematycznego zbierania i uaktualniania danych
o : terenie na prawdopodobnych kierunkach działania oddziałów
i związków ; przeciwnika na tych kierunkach ; rozmieszczenie
obiektów o znaczeniu wojskowym na tych kierunkach ; sytuacji
ekonomiczno - politycznej ; hydrologiczno - meteorologicznej
w różnych porach roku ; o stanie ilościowym ludzi i sprzętu ^{oraz}
wyszkolenia wojsk własnych ; możliwościach osiągania pełnej
gotowości bojowej, możliwościach marszowych itp. Na szczeblu
armii powinny być prowadzone : a/ mapy ze szczegółowymi
danymi o terenie, o drogach, mostach, objazdach, rzekach, ~~mia-~~
~~stach~~, miejscach dogodnych do przepraw mostowych, w bród i po

✓ dnie, o kanałach i ich brzegach, stanie i możliwościach spię-
 trzenia wód, zalania dolin itp. b/ mapy o przeciwniku z odpo-
 wiednią legendą o : aktualnym jego rozmieszczeniu, stanie oso-
 bowym, uzbrojeniu i innej technice wojennej, a w szczególności
 posiadanych na wyposażeniu technicznych środków dowodzenia, głów-
 nie rozpoznania radioelektronicznego ; śmigłowcach, samolotach
 i innych środkach powietrznych oraz ich uzbrojeniu ; rozmieszcze-
 niu obiektów o charakterze wojskowym, takich jak ; min jądrowych
 / komór / lotnisk, stanowisk dowodzenia, rurociągów, zbiornikach
 paliw, stacji ^{ack} benzynowych, ^{ack} składów materiałowych itp.

Mapy te powinny być powielone w takiej ilości, ażeby mógł
 je otrzymać każdy dowódca do pułku włącznie. Celowość systema-
 tycznego zbierania i uaktualniania tych informacji nie wymaga
 szerszego uzasadnienia. Chodzi o to, żeby nadać temu przedsię-
 wzięciu taką rangę i rozmach na jaką ono zasługuje w epoce
 rewolucji naukowo - technicznej, w której bez sprawnej organiza-
 cji zbierania i studiowania informacji nie można nadażyć za
coraz szybciej dokonującymi się zmianami w uzbrojeniu, w ca-
łej technice wojennej i przygotowaniu przez przeciwnika teatru
działań wojennych. Czyż w zbieraniu informacji pozwalających
 poznać np. wady i zalety czołgów przeciwnika, jego artylerii,
 naziemnych i lotniczych środków przeciwpancernych nie powinien
 uczestniczyć każdy dowódca i oficer sztabu do pododdziału
włącznie ? Jeżeli wątpimy w słuszność twierdzącej odpowiedzi
 na to pytanie, to zadajemy sobie następne. Czy obecnie organa
 rozpoznawcze i sztaby o znaczeniu strategiczno - operacyjnym są
 w stanie nadażyć za zbieraniem szczegółowych informacji o
 każdym typie uzbrojenia, techniki wojennej znajdujący się i

Potrzeba powielenia
 w sztabie pułkowy

wchodzącej do wyposażenia wojsk potencjalnego przeciwnika oraz wyciągając na ich podstawie wniosków dotyczące jak najefektywniejszych form walki z nimi i ograniczenia skutecznego ich wykonania? Odpowiedź na to pytanie może być tylko jedna. Zaangażowanie możliwie najszerszego grona oficerów do realizacji tego zadania stw^oża szansę wykonania go lepiej i szybciej. Problem ^{ów} ich zbierania i studiowania informacji w okresie pokoju trzeba poświęcić jeszcze więcej uwagi.

Praca oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk i służb w zbieraniu i studiowaniu zakresie danych o sytuacji obejmuje zazwyczaj następujące czynności:

- *organizacja zdobycia danych o sytuacji;*
- zbieranie / przyjęcie / danych z podległych źródeł informacji ;
- opracowanie danych, czyli nadanie im takiej formy, która ułatwia ich ocenę ;
- ocenę danych i wyprowadzenie na jej podstawie wniosków co do nich wartości, wiarygodności i przekazania kolejnym odbiorcom informacji lub wykorzystania w realizacji własnych zadań ;
- nadanie informacji odpowiedniej formy i zameldowanie jej dowódcy i innym przełożonym, zainteresowanym podwładnym i sąsiadom.

W praktyce czynności te wykonuje się równocześnie lub prawie równocześnie. W momencie otrzymania informacji, ocenia się je i rejestruje / na mapie, w notatnikach itp. /. Informacje szczególnie ważne i pilne melduje się dowódcy natychmiast.

Schemat ideowy organizacji zbierania danych o sytuacji przez dowódcę, sztab szefów rodzajów wojsk i służb w pułku, dywizji i armii przedstawiono w załączniku nr 5.

Dane o sytuacji przekazywane są ze źródeł informacji do nadrzędnego organu dowodzenia po linii dowódczej, operacyjnej, rozpoznawczej oraz szefów rodzajów wojsk i służb, gdzie po ich wstępnej ocenie nanosi się je na mapy robocze oficerów. Następnie po bardziej wnikliwej ocenie wrysowuje się je na zbiorczą mapę danego wydziału /oddziału/ czy też szefostwa rodzajów wojsk i służb. Informacje pilne wywierające wpływ na decyzję dowódcy - melduje się natychmiast dowódcy i szefowi sztabu lub przekazuje do wydziału /oddziału/ operacyjnego. Pozostałe wykorzystuje się do realizacji zadań, które są w kompetencji danego oficera /wydziału, oddziału, szefostwa/ i przekazuje innym zainteresowanym organom dowodzenia.

Starszy pomocnik ds operacyjnych, /szef wydziału, oddziału/ operacyjnego /dowódcy i szefowie sztabu pułku, dywizji i armii, przy pomocy oficerów pionu operacyjnego, dokonują dalszej oceny napływających informacji operacyjno-taktycznych i te z nich, które mają wpływ na powzięcie decyzji i wykonanie obowiązków funkcyjnych nanoszą na swoje mapy robocze. Poza tym na szczeblu armii w wydziale informacyjno-sprawozdawczym wrysowuje się położenie wojsk na mapie sprawozdawczej.

Każdy dowódca i sztab ocenia dane o sytuacji z uwzględnieniem ich wpływu na rozwój dalszych działań bojowych.

Pozwala to na obiektywnie uzasadnione przewidywanie następnych zadań, zmian w sytuacji i określeniu - prognozowaniu

prawdopodobnych kolejnych zadań bojowych, które trzeba będzie realizować.

Przewidując takie zadanie, dowódca i sztab jeszcze przed otrzymaniem zadania od przełożonego powinien zrealizować wszystkie przedsięwzięcia, które zapewnią warunki do podjęcia uzasadnionej decyzji w możliwie jak najkrótszym czasie.

Zbieranie, studiowanie i opracowywanie danych o sytuacji może i powinno "wyprzedzać" otrzymanie zadania bojowego od przełożonego. Przełożony może i powinien w tym pomóc podwładnemu przekazując jemu możliwie najwcześniej - bezpośrednio po analizie zadania otrzymanego od swego przełożonego - zarządzenie wstępne. Do treści i znaczenia zarządzenia wstępnego powrócimy w rozdziale dotyczącym planowania działań bojowych.

W procesie studiowania i opracowania danych o sytuacji niezwykle ważne znaczenie posiadają odpowiednie kalkulacje: czasu na przygotowanie działań bojowych, stosunku sił, przesunięć wojsk, prognozowania skutków uderzeń jądrowych, wysadzenia desantów, forsowania rzek itp.

Aspekty
Kalkulacje operacyjno - taktyczne są czynnościami bardzo pracochłonnymi i czasochłonnymi. Stąd konieczność ciągłego doskonalenia tych czynności poprzez: dogłębne poznanie istoty i charakteru współczesnej walki zbrojnej oraz przewidywanie najbardziej typowych sytuacji i zachodzących w nich procesów informacyjnych; coraz lepsze poznawanie sposobu myślenia i psychologii przeciwnika oraz organizacji, uzbrojenia i sposobów działania jego wojsk; poprawę organizacji, metodyki pracy i struktury funkcjonalnej organów dowodzenia; standaryzację i ograni

ilości dokumentów; doskonalenie
czanie sposobów wyrażania maksymalnej ilości informacji za pomocą możliwie najmniejszej ilości słów i znaków; lepszą organizację obiegu informacji; zbieranie i studiowanie informacji w okresie pokoju i poprzedzającym wykonanie zadania na podstawie przewidywań oraz mistrzowskie wykorzystanie współczesnych technicznych środków dowodzenia, a w szczególności elektronicznej techniki obliczeniowej. Do wyposażenia organów dowodzenia naszych sił zbrojnych wprowadzono najnowocześniejszy, odpowiadający najwyższym standardom światowym sprzęt techniczny. Posiadamy bogaty, coraz bardziej ilościowo i jakościowo wzrastający sprzęt łączności. Mamy wieloszczeblowo rozbudowany park środków transportowych, służących pracy dowódców i sztabów. Mamy wreszcie wiele udoskonaleń w zakresie techniki pracy sztabowej, w tym elementy automatyzacji, jak również nowoczesne urządzenia utajniające i transmisyjne, rozległą mechanizację itd. Jest to już po prostu nowa, wyższa jakość zabezpieczenia pracy dowódczo - sztabowej. 14/

zakre
Prowadzi się prace nad zautomatyzowaniem systemu dowodzenia dywizji, które w ciągu najbliższych lat pozwolą za pomocą elektronicznych urządzeń zautomatyzować wiele *czynności* prac w dziedzinie zbierania, opracowania i wyrażania danych o sytuacji.

do
Wprowadzenie tych urządzeń stworzy warunki skrócenia czasu na wypracowanie decyzji i przekazanie jej wykonawcom. Jednocześnie pozwoli podnieść ich jakość, poprzez dostarczenie dowódcy we właściwym czasie wielu niezbędnych obliczeń i kalkulacji

14/ Z Wystąpienia Ministra Obrony Narodowej na odprawie szkoleniowej kierowniczej kadry Sił Zbrojnych PRL wyd. MON, 1972 r. str. 24.

Trzeba więc, biorąc aktywny udział w racjonalizacji procesów informacyjnych za pomocą posiadanych technicznych środków dowodzenia, jednocześnie brać czynny, aktywny udział w przygotowaniu jakościowo nowego, zautomatyzowanego systemu dowodzenia. W pracy tej można i powinien wziąć udział każdy oficer. Chodzi bowiem o to, że nie można zbudować i wykorzystać zautomatyzowanych systemów dowodzenia wojskami bez naukowego określania wszystkich prawdopodobnych sytuacji bojowych i wynikających z nich ewentualnych zadań, opracowania w oparciu o te sytuacje modeli działań oraz odpowiadającym im modelom pracy dowódców, organów dowodzenia oraz procesom informacyjnym. Tak przygotowane modele posłużą za podstawę do opracowania modeli na elektroniczne maszyny cyfrowe. Jest to zadanie wprost gigantyczne. Jeżeli uwzględnić do tego ciągle, coraz szybsze zmiany zachodzące w wyniku postępu naukowo - technicznego w uzbrojeniu i innej technice wojennej, a tym samym w charakterze walki zbrojnej, w prawdopodobnych sytuacjach, to oprócz instytutów i placówek naukowych, zorganizowany udział całej kadry dowódczo - sztabowej w tym przedsięwzięciu, staje się obiektywną koniecznością. Konieczność ta wynika także z tego, że potencjalny przeciwnik dokłada starań, ażeby uczynić to szybciej i lepiej, "czyni rachuby na tak zwany skok technologiczny, na wyprzedzenie, na postawienie wspólnoty socjalistycznej wobec nowych militarnych faktów" 15/

Walka o zapewnienie przewagi we wszystkich dziedzinach, w której szczególne miejsce zajmuje obecnie przewaga w dowodzeniu, trwa nieustannie. W walce tej nie może zabraknąć żadnego dowódcy i pracownika organów dowodzenia.

Umiejętne stosowanie środków automatyzacji skróci czas obiegu informacji, polepszy jakość prac związanych z przygotowaniem niezbędnych danych do powzięcia decyzji przez dowódców. Jednakże, żadne, najbardziej doskonałe środki automatyzacji nie zastąpią człowieka. Decyzja należeć będzie zawsze do dowódcy. Na jej jakość, czas powzięcia i realizacji zasadniczy wpływ wywierają będą oficerowie pracujący w placówkach naukowych i organach dowodzenia wykorzystujący przygotowane programy i nowoczesne środki techniczne.

Wystarczy wspomnieć, że gorzej opracowany program, w stosunku do takiego samego programu przygotowanego przez przeciwnika, stwarza jemu warunki do uzyskania przewagi.

Należy również liczyć się z tym, że już po pierwszym uderzeniu jądrowym, nie będzie można korzystać z wielu nowoczesnych technicznych środków dowodzenia, że w miarę trwania wojny ilość tych środków będzie malała, że mogą zaistnieć sytuacje, w których nieprzyjaciół posiadać będzie przewagę w tych środkach. Przewaga w technicznych środkach dowodzenia sprzyja uzyskaniu przewagi w dowodzeniu w ogóle, lecz, jak uczy tego doświadczenia wojenne, głównie skutecznie prowadzona walka narodu wietnamskiego przeciwko agresji Stanów Zjednoczonych, nie jest ona decydującym czynnikiem tej przewagi.

Ważne znaczenie ma to, że w walce o przewagę decydującą rolę odgrywa człowiek, który musi być odpowiednio przygotowany i wyposażony.

O przewadze w dowodzeniu decydują wysoce ideowi, wszechstronnie wyszkoleni i przygotowani do dowodzenia dowódcy i pracownicy sztabów oraz efektywna, wydajna i użyteczna praca naukowo-badawcza całej kadry, przede wszystkim tej, która pełni funkcje w uczelniach i instytutach wojskowych.

VI. PLANOWANIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH /OPERACJI/

Zgodnie z prakseologicznym określeniem planowanie jest projektowaniem pewnego ciągu działań, podjęciem zamiaru, dokonaniem wyboru środków w postaci działań zaprojektowanych, akceptowaniem programu i postanowieniem działania wedle tego programu.

Planowanie działań jest więc twórczym procesem myślowym, którego nie wolno i nie należy utożsamiać z opracowaniem planu w formie dokumentu.

W procesie planowania wyraża się poszczególne elementy procesu myślowego w formie dokumentów tylko dlatego, żeby wzmocnić swoją pamięć, lepiej przeanalizować możliwe warianty rozwiązania, wzajemne powiązania i uwarunkowania poszczególnych elementów i utrwalić te rozwiązania, które zostały zaakceptowane. Czyni się tak również po to, ażeby można było zapoznać z planem inne osoby, w tym także wykonawców.

Plany rozumiane jako dokumenty nie są więc celem lecz środkiem, który ma pomagać w planowaniu działań.

*to slyba
fakt mowiac
to slyba
fakt mowiac
to slyba
fakt mowiac
to slyba
fakt mowiac*

ok

Szereg działań, szczególnie mniej złożonych lub takich, o których trzeba decydować w ciągu bardzo krótkiego czasu, można poprawnie zaplanować nie opracowując planu w formie dokumentów.

Powyższe wskazówki prakseologiczne, aczkolwiek podane w maksymalnie skondensowanej formie, pozwalają na głębsze poznanie zagadnień planowania działań bojowych /operacji/.

Planowanie działań bojowych /operacji/ - to twórcza i organizatorska działalność dowódców, sztabów i szefów rodzajów wojsk i służb w celu określenia kolejności, czasu i sposobów wykonania zadań bojowych postawionych oddziałom /związkom taktycznym i operacyjnym/, z uwzględnieniem spodziewanych wyników użycia broni masowego rażenia, ustalenia sposobów współdziałania oraz zabezpieczenia działań bojowych, służby porządkowo-ochronnej i dowodzenia wojskami.

Planowanie działań bojowych /operacji/ rozpoczyna się z chwilą otrzymania zadania bojowego. Jednakże, szczególnie w toku działań wojennych, jeszcze przed otrzymaniem zadania bojowego, na podstawie przewidywań i zarządzeń wstępnych z nadzędnego organu dowodzenia, oficerowie sztabu i szefowie rodzajów wojsk i służb zobowiązani są przygotować niezbędne dane do powzięcia przez dowódcę decyzji. O przygotowaniu tych danych mówiliśmy już w poprzednim rozdziale. Po otrzymaniu zadania bojowego dane te uściśla się uwzględniając jego treść. Należy jednak podkreślić, że im przygotowane dane o sytuacji na podstawie przewidywań będą trafniejsze, tym szybciej będzie można powziąć uzasadnioną decyzję po

Decyzja

W tym celu należy
zobowiązać
szefów i dowódców
do przygotowania
niezbędnych danych
do powzięcia
decyzji

otrzymaniu zadania bojowego.

Planowanie działań bojowych /operacji/ obejmuje:
wypracowanie decyzji /zamiaru/, powzięcie decyzji /zamiaru/
i szczegółowe opracowanie decyzji, które głównie dotyczy
planowania współdziałania, wykorzystania rodzajów wojsk i
służb, pracy partyjno-politycznej, zabezpieczenia działań
bojowych, służby porządkowo-ochronnej i dowodzenia.

Cechą szczególną współczesnego planowania działań
bojowych /operacji/ jest to, że w okresie pokoju i podczas
prowadzenia działań środkami konwencjonalnymi rozwiązuje się
problemy działań zarówno z użyciem jak i bez użycia broni
jądrowej jednocześnie. Warto także podkreślić, że niekiedy
spotyka się niesłuszny pogląd, iż planowanie działań bojowych
rozpoczyna się dopiero po podjęciu przez dowódcę decyzji.

Pogląd ten jest szkodliwy. Szkodliwość jego polega na tym,
że nieuwzględnianie nierozzerwalnego związku procesu wypracowania
decyzji z planowaniem działań bojowych /operacji/

✓ pomniejsza rolę oceny sytuacji i odpowiedzialności oficerów
sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb w zakresie przygotowania
dowódcy niezbędnych danych do powzięcia prawidłowej decyzji.

Trzeba także pamiętać, że podstawowym i najbardziej twórczym
okresem planowania działań bojowych jest właśnie wypracowanie
i podjęcie decyzji. W procesie tym powinni więc współuczestniczyć
aktywnie wszyscy oficerowie sztabu, szefowie rodzajów wojsk
i służb i podlegli im oficerowie.

Planowanie
współdziałania

z użyciem
i bez użycia
broni jądrowej

✓

✓

WYPRACOWANIE DECYZJI obejmuje: analizę otrzymanego zadania, kalkulację czasu i ocenę położenia.

Dowódca podejmuje decyzję osobiście w procesie analizy zadania, kalkulacji czasu i oceny położenia, wykorzystując w tym celu dane o sytuacji i propozycje przygotowane przez oficerów sztabu, dowódców rodzajów wojsk i służb. W związku z tym, że proces zbierania, studiowania i meldowania danych o sytuacji trwa ciągle, oficerowie ci w konkretnej sytuacji powinni meldować dowódcy tylko te dane, o których nie informowano go w poprzednim okresie.

W miarę ustalania poszczególnych zagadnień w procesie wypracowania decyzji wrysowuje się je na mapę roboczą dowódcy.

Wykonanie mapy roboczej pomaga dowódcy i oficerom sztabu lepiej i głębiej powiązać poszczególne elementy oceny położenia i umiejscowić je jednocześnie w terenie z obrazowanym na mapie.

Decyzja dowódcy - to rezultat olbrzymiej twórczej pracy myślowej dowódcy, oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk i służb.

O procesie podejmowania decyzji Minister Obrony Narodowej powiedział: "Stanowi on intelektualną dźwignię walki, jest formą przymierzania, wyszukiwania wariantu najbardziej wydajnego użycia sił i środków, tworzenia wizji pojedynku z przeciwnikiem. Wymaga to więc widzenia nieprzyjaciela w całej jego złożoności, w dynamice; wymaga wejścia w sposób jego myślenia, wnikliwej oceny tego, co w jego poczynaniach

jest zamiarem długofalowym, a co stanowi chwyt taktyczny, czy wręcz dezinformujący zabieg".^{16/}

Dla powzięcia decyzji i dokonania wyboru poszczególnych jej elementów, a w szczególności: zgrupowania przeciwnika, które należy pobić ~~/a więc cel działań/~~, sposobu i kolejności jego zniszczenia, wykonania uderzeń jądrowych, kierunku głównego uderzenia, ugrupowania bojowego ~~/operacyjnego/~~ i zadań dla podwładnych, dowódca ^{własnie} ~~analizuje~~ ^{bojowe} otrzymane zadanie, ocenia: przeciwnika, wojska własne i pozostałe elementy. Tworzy wizję różnych rozwiązań, ocenia ich mocne i słabe strony przy różnym, w tym także najgorszym dla własnych wojsk wariantach działań przeciwnika i dopiero w wyniku tej twórczej pracy decyduje się na wybór tego wariantu, który zapewnia osiągnięcie celu w jak najkrótszym czasie i przy możliwie najmniejszych stratach.

ANALIZUJĄC ZADANIE BOJOWE dowódca powinien zrozumieć: ogólną sytuację na lądzie i w powietrzu na kierunku działań bojowych; zamiar przełożonego, szczególnie ilość i sposób użycia przez niego broni jądrowej i innych środków rażenia w pasie działania pułku /dywizji, armii/; otrzymane zadanie bojowe, czyli: cel działań bojowych /operacji/, a więc jakiego przeciwnika należy pobić; w jakiej kolejności i do kiedy zniszczyć jego środki i poszczególne zgrupowania wojsk oraz opznować, /utrzymać/ określony teren; dla zniszczenia jakich środków i zgrupowań przeciwnika skupić główny wysiłek broni

plan w Ullohu z armii 1945 roku

jądrowej i wojsk; jakiego manewru należy dokonać dla stworzenia zgrupowań uderzeniowych zapewniających uzyskanie odpowiedniej przewagi nad przeciwnikiem w określonym czasie i przestrzeni; jak ugrupować wojska i z kim należy szczególnie współdziałać.

Oprócz tego dowódca analizuje czas gotowości i główne wskaźniki działań bojowych /operacji/: głębokość całego zadania bojowego /operacji/, przesunięcia, zadania bliższego i zadania następnego /zadania dnia, zadania dalszego operacji/; czas ich wykonania i wynikające stąd tempo natarcia.

Na podstawie analizy zadania bojowego dowódca formułuje wnioski, w których zwykle określa :

- wpływ uderzeń broni masowego rażenia wykonanych środkami przeznaczonymi na ^{realizację} ~~wykonanie~~ zadania bojowego;
- miejsce i rolę pułku /dywizji, armii/ w działaniach nadrzędnego związku;
- cel działań bojowych /operacji/, czyli jakiego przeciwnika należy pobić i w związku z tym, które jego zgrupowanie należy zniszczyć w pierwszej kolejności i w późniejszych terminach;
- dla pobicia jakiego przeciwnika skupić główny wysiłek broni jądrowej i wojsk oraz sposób i kolejność skupiania tego wysiłku;
- kierunek głównego uderzenia i drugich uderzeń;
- jakich użyć środków i sposobów dla wprowadzenia przeciwnika w błąd;

- jakie przedsięwzięcia należy zrealizować niezwłocznie, ażeby zapewnić wojskom możliwie najlepsze warunki wykonania zadań bojowych i w związku z tym, jakie należy przekazać zarządzenia wstępne.

W wypadku przygotowania działań bojowych /operacji/ bez stosowania broni masowego rażenia dowódca powinien ponadto wyjaśnić odcinki przełamania i znajdujące się na nich siły i środki przeciwnika, sposoby rozbicia przeciwnika klasycznymi środkami rażenia, a także sposób przejścia do działań z użyciem broni masowego rażenia.

W trakcie analizy zadania i bezpośrednio po jej zakończeniu dowódca lub szef sztabu przeprowadzają kalkulację czasu.

KALKULACJĘ CZASU podczas działań wojennych rozpoczyna się z zasady od uświadomienia sobie, kiedy należy przekazać zadanie bojowe, ażeby podwładni mogli osiągnąć pełną gotowość do ich realizacji. Czas wykonania innych przedsięwzięć dotyczących organizacji działań bojowych uzależnia się od tego terminu. Następnie ustala się: kiedy, komu i jakie należy przekazać zarządzenia natychmiast, ażeby zapewnić jak najlepsze warunki przygotowania działań bojowych. Trzeba bowiem pamiętać, że współczesne środki rażenia pozwalają na prowadzenie walki nawet wówczas, kiedy wojska znajdują się w znacznym oddaleniu. Przeciwnik może, i będzie wykonywał uderzenia bronią jądrową, lotnictwem i oddziałami "kawalerii powietrznej" także w okresie przygotowania operacji. Trzeba więc temu ciągle i skutecznie przeciwdziałać.

Z kolei przystępuje się do kalkulacji czasu związanej z przygotowaniem działań bojowych /operacji/ i ich prowadzeniem. Podczas kalkulacji czasu dotyczącej przygotowania działań bojowych dowódca powinien ustalić: jakim dysponuje czasem dla powzięcia decyzji; kto i jakie dane oraz do jakiego czasu powinien jemu przygotować i zameldować; ile czasu potrzeba na sformułowanie i doprowadzenie zadań bojowych do wojsk; kiedy i jak zorganizować ^{rekonstrucja} współdziałanie i zabezpieczenie działań bojowych; ile czasu potrzebują wojska na ich realizację.

W czasie oceny czasu dotyczącej prowadzenia operacji dowódca powinien ustalić: ogólny czas trwania operacji, czas potrzebny dla wykonania poszczególnych zadań, rozbicia określonych zgrupowań przeciwnika, forsowania rzek, pokonania stref skażeń promieniotwórczych oraz zniszczeń itd.

OCENA SYTUACJI. Ocenić sytuację to znaczy wyjaśnić sobie wszystkie te warunki, które sprzyjają lub utrudniają osiągnięcie celu operacji oraz ustalić przedsięwzięcia, które należy zrealizować dla pokonania tych trudności podczas realizacji otrzymanego zadania.

Ocenę położenia przeprowadza się zazwyczaj w następującej kolejności: ocenia się przeciwnika, wojska własne, wpływ broni jądrowej na wykonanie zadania, wpływ sąsiadów na jego realizację, ocenia się teren, sytuację skażeń promieniotwórczych i chemicznych, ekonomiczną i polityczną sytuację w rejonie działań i sytuację meteorologiczną.

Wszystkie te elementy wzajemnie oddziaływiają na siebie i na możliwość realizacji postawionego zadania. Zależnie od konkretnej sytuacji i warunków każdy z tych elementów wywiera większy lub mniejszy wpływ na działania bojowe wojsk. Podczas oceny położenia dowódca powinien zrozumieć, które z tych elementów wywierają wpływ decydujący i wobec tego jak wykorzystać płynące z nich korzyści lub jakie należy poczynić przedsięwzięcia, ażeby pokonać wynikające z nich trudności.

PRZECIWNIKA oceniamy w tym celu, ażeby zrozumieć jego położenie, skład jego zgrupowań, możliwy charakter i ewentualny zamiar jego działań, jego silne i słabe strony, stopień rozbudowy inżynieryjnej terenu i na tej podstawie określić najbardziej efektywne sposoby i środki dla zniszczenia nieprzyjaciela. Przeciwnika ocenia się w całym pasie działania i na całą głębokość, a następnie bierze się pod uwagę jego czołowe i kolejne zgrupowania na poszczególnych kierunkach działania.

Kolejność oceny przeciwnika może być następująca: na początku ocenia się ogólny charakter działań przeciwnika, następnie analizuje się jego zgrupowania wojsk lądowych, ^{rahitów} sił i środków lotniczych i obrony przeciwlotniczej. Jednocześnie ocenia się stan, rozmieszczenie i możliwości broni masowego rażenia tych zgrupowań, które mogą być użyte przeciwko wojskom własnym.

We wnioskach z oceny przeciwnika określa się: możliwy sposób i czas rozpoczęcia przez przeciwnika konkretnych działań;

prawdopodobny zamiar działań przeciwnika; prognozowane straty, które poniesie przeciwnik po pierwszym uderzeniu jądrowym lub kolejnych uderzeniach bronią masowego rażenia; skład i rozmieszczenie zgrupowania przeciwnika, którego zniszczenie decyduje o całości zadania; skład i rozmieszczenie zgrupowań, które należy pobić w pierwszej kolejności i w następnych terminach działań bojowych; obiekty, które należy zniszczyć bronią masowego rażenia; na jakim kierunku wykonać główne i drugie uderzenia; jakie zgrupowania przeciwnika zniszczyć /^{pierwszym uderzeniu jądrowym} /obezwładnić/ w ogniowym przygotowaniu działań i w czasie wykonania zadania bliższego i następnego; rejony wysadzenia desantów powietrznych, jak wykorzystać słabe strony przeciwnika dotyczące jego stanu moralno-politycznego i gotowości bojowej; jakie należy zdobyć dodatkowe dane o przeciwniku i w jakim czasie.

OCENA WOJSK WŁASNYCH polega na ustaleniu ich aktualnego składu bojowego, ukończenia, wyszkolenia, stanu moralno-politycznego i zabezpieczenia w materiałowo-techniczne środki walki. Oceniając możliwości swoich wojsk zwraca się szczególną uwagę na posiadane środki masowego rażenia. Oceniając możliwości w zakresie wykorzystania broni masowego rażenia dowódca określa: ilość posiadanych środków przenoszenia broni masowego rażenia, ^{ich} stan i czas osiągnięcia przez nie pełnej gotowości bojowej do wykonania zadań, ilość, rodzaj i moc przydzielonych środków jądrowych oraz czas i kolejność ich dowozu. Podczas oceny położenia wojsk własnych ustala się ^{w jakim zakresie} skład posiadanych sił i środków, ich ugrupowanie i położenie

oraz wpływ na wykonanie zadania bojowego. Jakich należy dokonać przegrupowań, ażeby stworzyć zgrupowania uderzeniowe zapewniające uzyskanie przewagi dla kolejnego niszczenia sił i środków nieprzyjaciela i wykonania zadania bojowego. Jakże w związku z tym należy zrealizować przedsięwzięcia, ażeby zapewnić najdogodniejsze warunki wykonania manewru.

Z kolei ocenia się skład, ukompletowanie, stan moralny, wyszkolenie i zabezpieczenie materiałowo-techniczne bezpośrednio podległych wojsk: batalionów /pułków, dywizji/, wojsk raketowych i artylerii, wojsk obrony przeciwlotniczej, wojsk inżynieryjnych i pozostałych rodzajów wojsk i służb. Podczas oceny ~~możliwości~~ rodzajów wojsk i służb szczególną uwagę zwraca się na możliwości wykonania uderzeń jądrowych, możliwości ogniowe artylerii, obrony przeciwlotniczej i zabezpieczenie materiałowo-techniczne. Ocenia się także możliwości wspierającego lotnictwa i przydzielonych sił i środków.

X8 → W toku oceny wojsk własnych dokonuje się ~~dogłębnej~~ ^{i obliczeń} analizy ilościowego i jakościowego stosunku sił. Nie chodzi przy tym o formalne ^{czytelnie ustalone porównanie} stwierdzenie istniejących stanów ilościowych w różnych rodzajach uzbrojenia i wojsk. Analiza stosunku sił ma na celu ustalenie racjonalnych podstaw do ^{przejęcia} takiego ~~sformowania~~ ugrupowania bojowego /operacyjnego/ oraz wyboru takiego sposobu użycia sił i środków, który zapewni uzyskanie zdecydowanej przewagi nad przeciwnikiem. W analizie stosunku sił winno się uwzględniać zarówno stan ilościowy jak i jakościowy następujących czynników: przewagi położenia, taktyki ^{i rozliczenia materii} i szybkości /działania, stanu moralno-politycznego, ^{dowodzenia} dowodzenia

zabezpieczenia działań bojowych, służby porządkowo-ochronnej i dowodzenia. Stosunek sił w całym pasie działania oraz według zadań i kierunków.

OCENĘ TERENU przeprowadza się na całej głębokości działań bojowych, po stronie własnej i przeciwnika według kierunków działania w celu określenia warunków użycia broni jądrowej, wpływu uderzeń jądrowych, ukształtowania terenu, przedmiotów terenowych a przede wszystkim przeszkód wodnych, zwartych zabudowań, gór i lasów na możliwości działania wojsk przeciwnika oraz realizację manewru i tempo działań wojsk własnych. W ocenie terenu należy zwrócić uwagę na to, co może utrudnić lub ułatwić wykonanie zadania bojowego. Jakże należy poczynić zabiegi ażeby pokonać wyłaniające się trudności.

Ocenę terenu wydziela się jako oddzielny element oceny położenia jedynie ze względów metodologiczno-szkoleniowych. Chodzi także o podkreślenie olbrzymiej jego wagi w działaniach bojowych. W praktyce dowodzenia, ocenę terenu przeprowadza się jednocześnie z oceną wojsk przeciwnika i własnych wojsk.

W OCENIE SYTUACJI SKAŻEŃ PROMIENIOTWÓRCZYCH I CHEMICZNYCH dowódca ustala: prognozowane i faktyczne strefy skażeń i zakażeń, strefy zniszczeń i pożarów, stan napromienienia pododdziałów /oddziałów i związków/ oraz ~~jego~~^{ich} wpływ na działania bojowe wojsk. Na tej podstawie formułuje się wnioski dotyczące racjonalnego użycia własnej broni jądrowej,

wykonania manewru i zabiegów w celu obejścia lub pokonania stref skażeń, ~~skazań~~ zniszczeń i pożarów.

OCENA SYTUACJI EKONOMICZNEJ I POLITYCZNEJ w rejonie działań bojowych /operacji/ ma na celu ustalenie ośrodków i zakładów przemysłowych, rurociągów, składów paliw, żywności, techniki wojennej, środków transportu, lotnisk i innych obiektów, urządzeń i zasobów miejscowych oraz możliwości ich wykorzystania dla potrzeb wojsk własnych i zabezpieczenia działań bojowych /operacji/.

*Kylo
mój
podręcznik*
Podkreślić należy, że wymienione środki i zasoby w wojnie jądrowej, w szeregu wypadków i określonym czasie, mogą być jedynym źródłem zaopatrywania i zabezpieczenia działań bojowych wojsk.

W ocenie politycznej należy określić nastroje ludności, ocenić możliwości wykorzystania wszystkich postępowych partii i grup społecznych dla organizacji życia ludności cywilnej oraz jak najefektywniejszego wykorzystania jej do prac sprzyjających realizacji zadań bojowych.

OCENA SYTUACJI METEOROLOGICZNEJ I HYDROLOGICZNEJ ma na celu ustalenie prognozy pogody, ruchów powietrza na różnych wysokościach, stanów wód w rzekach, kanałach i innych przeszkodach wodnych a także zmian, które mogą nastąpić w wyniku uderzeń jądrowych, zniszczeń, warunków atmosferycznych. Na tej podstawie ustala się wpływ tych czynników na uderzenia jądrowe oraz działanie wojsk.

Po powzięciu przez dowódcę decyzji oficerowie sztabu i szefowie rodzajów wojsk i służb przystępują do ~~opracowania~~ szczegółowego opracowania planów dotyczących organizacji współdziałania, rozpoznania, wykorzystania rodzajów wojsk i służb i wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych /operacji/. Jeżeli wymaga tego sytuacja, bezpośrednio po powzięciu decyzji przez dowódcę przekazuje się zadania bojowe, niezbędne wytyczne współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych podległym wojskom nie czekając na zakończenie całego planowania.

*wypisanie
nawołanie* Działania bojowe /operacje/ planuje się na całą głębokość otrzymanego zadania bojowego według zadań /udział w pierwszym uderzeniu jądrowym, zadanie bliższe, zadanie następne, dnia lub zadanie dalsze/ oraz zadań szczegółowych /przesunięcie wojsk na rubież ataku, ogniowe przygotowanie natarcia, przekłamanie czołowych punktów oporu, odparcie kontrataku /przeciwuderzeń/ itd./.

Najszczegółowiej planuje się te zadania, które należy wykonać w pierwszej kolejności. W warunkach ograniczonego czasu, jeżeli zachodzi taka konieczność, nie czekając na opracowanie pozostałych zadań, przekazuje się rozkazy do wykonania najpilniejszego zadania szczegółowego.

Plan działań bojowych /operacji/ jest dokumentem bojowym, który opracowuje się w trakcie planowania w formie graficznej na mapach z odpowiednią legendą. W warunkach ograniczonego czasu, na szczeblach taktycznych a niekiedy i operacyjnych plan działań bojowych /operacji/ wyraża się na mapach roboczych dowódcy, szefa sztabu i podległych jemu oficerów /szefów wydziałów/ oraz szefów rodzajów wojsk i służb.

Na szczeblach operacyjnych plan operacji opracowuje się zazwyczaj w oddzielnych dokumentach, z których najważniejszymi są: plan operacji /a ściślej operacyjna część planu operacji z decyzją dowódcy i odpowiednią legendą/ i plany wykorzystania rodzajów wojsk i służb, plan partyjno-politycznego zabezpieczenia działań i plany zabezpieczenia działań bojowych.

Na szczeblach pułku i dywizji w tych warunkach, których czas na to pozwala i na rozkaz przełożonych, plan działań bojowych może być opracowany również na oddzielnych mapach, a w szczególności: mapie decyzji dowódcy, planie współdziałania, ~~mapach szefów rodzajów wojsk i służb~~ planach wykorzystania rodzajów wojsk i służb oraz planach zabezpieczenia pracy partyjno-politycznej i działań bojowych.

Do planu działań bojowych /operacji/ mogą również wchodzić: kalendarzowy plan lub wykres przedsięwzięć przygotowawczych do działań bojowych /operacji/, plan marszu /przegrupowania/ wojsk i inne dokumenty.

dowodzenia wojskami bez konieczności opracowywania innych dokumentów graficznych. Pozwala zmniejszyć ilość dokumentów, skrócić czas na planowanie działań bojowych /operacji/ i usprawnić tym samym dowodzenie.

Stosując właściwe metody pracy i ograniczając liczbę znaków nanoszonych na mapy robocze do niezbędnego minimum można, przy obecnym poziomie wyposażenia technicznego, najszybciej zobrazować informacje potrzebne do planowania działań bojowych i kierowania walką. Poza tym, informacje przedstawione czytelnie na mapie pozwalają na najszybsze ich przekazanie dowolnemu odbiorcy informacji oraz odczytanie i zrozumienie.

Mapy
planów
MAPY DECYZJI /załącznik nr 9-10/ a na szczeblu armii plan operacji /ściśle operacyjna część tego planu/, plany użycia rodzajów wojsk i służb, plan współdziałania, i plany zabezpieczenia działań bojowych są to dokumenty bojowe opracowywane oddzielnie, zazwyczaj na podstawie informacji zobrazonej uprzednio na mapach roboczych. Służą one w zasadzie do:

- a/ na szczeblach taktycznych - bardziej szczegółowego opracowania decyzji dowódcy, do meldowania decyzji, stawiania zadań bojowych oraz studiowania doświadczeń wojennych;
- b/ na szczeblach operacyjnych - opracowania w formie dokumentu decyzji dowódcy i planów użycia rodzajów wojsk i służb, zabezpieczenia działań bojowych, do meldowania ich treści

przełożonym, stawiania i opracowywania zadań bojowych, formułowania wytycznych współdziałania, zarządzeń zabezpieczenia działań bojowych i dowodzenia, a także do studiowania doświadczeń wojennych.

Na mapach decyzji /planie operacji/ przedstawia się: ugrupowanie nieprzyjaciela i ocenę możliwego charakteru jego działań, otrzymane zadanie bojowe, zadania wykonywane siłami i środkami przełożonego, zadania sąsiadów i linie rozgraniczenia z nimi oraz decyzję dowódcy do działań bojowych /operacji/. Legendę do mapy decyzji /planu operacji/ przedstawia się w załącznikach nr 12 i 13.

W planach użycia rodzajów wojsk i służb oraz planach zabezpieczenia działań bojowych wyrażonych w formie graficznej na mapie, przedstawia się te informacje, które wywierają bezpośredni wpływ na sposób realizacji zadań przez planującego, a także sposób wykorzystania podległych jemu sił i środków w czasie i przestrzeni w celu jak najlepszego zabezpieczenia decyzji dowódcy.

PRZEKAZYWANIE ZADAŃ BOJOWYCH

Z wniosków sformułowanych w rozdziale drugim wynika, że podobnie jak plany operacyjne zadania bojowe przygotowywane w okresie pokoju i podczas wojny będą się różnić zarówno pod względem treści, jak i formy. W okresie pokoju istnieją bowiem warunki / brak oddziaływania przeciwnika, względna stabilizacja sytuacji, stosunkowo dużo czasu na organizację działań/ umożliwiające przygotowanie szczegółowych rozkazów operacyjnych / bojowych/. Co więcej, w tym okresie - ze względu na ewentualną konieczność przystąpienia do realizacji zadań bojowych przez wszystkich wykonawców jednocześnie i w możliwie najkrótszym czasie - istnieje potrzeba opracowania zadań bojowych na jeden lub dwa dni wojny i w takich szczegółach, które umożliwią niemal natychmiastową ich realizację przez dowódców dywizji i dowódców pułków.

Przygotowane zadania bojowe opracowywane w czasie pokoju powinny umożliwiać:

- a/ przystąpienie do ich realizacji przez wszystkich wykonawców rozkazów / dywizje i pułki/ na sygnał w ciągu kilku lub kilkunastu minut;
- b/ dokładne i wszechstronnie uzgodnione z sąsiadami wykonywanie zadań bojowych bez potrzeby szczegółowego planowania działań przez ich wykonawców.

planowanie w czasie pokoju

Ze względu na olbrzymie znaczenie uprzedzenia przeciwnika w uderzeniu oraz skrajnie ograniczony czas na zorganizowanie operacji /działań bojowych/ po wybuchu wojny, przygotowanie i przekazywanie szczegółowych rozkazów operacyjnych /bojowych/ na piśmie w takiej formie, jaką stosowano najczęściej podczas drugiej wojny światowej, nie może zapewnić operatywnego dowodzenia wojskami we współczesnych działaniach.

Wieloletnie doświadczenia wojenne i doświadczenia z ćwiczeń w okresie powojennym wykazały, że treść, forma i sposób przygotowania i przekazywania zadań bojowych zależą głównie od konkretnej sytuacji.

W okresie pokoju zadania bojowe należy opracować z niezbędnymi szczegółami i w takiej formie, która zapewni ich wykonanie w możliwie najkrótszym czasie i bez potrzeby dodatkowego planowania działań. W związkach ogólnowojskowych /przy obecnym wyposażeniu technicznym sztabu/ zadania bojowe powinny być przekazywane w formie graficznej na mapie z odpowiednią legendą i pisemnego rozkazu bojowego lub operacyjnego, do których powinny być załączone wytyczne współdziałania oraz zarządzenia zabezpieczenia działań. Treść i forma tych dokumentów powinny być zgodne z obowiązującymi zaleceniami regulaminu.

Jakie jednak powinny być treść, forma i sposób przekazywania zadań bojowych w czasie działań wojennych?

We współczesnych działaniach będą podejmowane decyzje, które bez względu na szczebel dowodzenia muszą być zrealizowane

w czasie od kilkudziesięciu sekund do kilku minut. Dotyczyć one będą głównie wykonania uderzeń jądrowych, uderzeń lotnictwa, odparcia ataków lotnictwa, "kawalerii powietrznej", desantów powietrznych i uderzeń związków pancernych i zmechanizowanych przeciwnika, które następują bezpośrednio po jego uderzeniach nuklearnych.

Czas na wprowadzenie w życie decyzji dotyczących bezpośredniego starcia oddziałów i związków ogólnowojskowych w toku bitwy będzie zazwyczaj dłuższy. Na szczeblu dywizjiⁱ armii może on wynosić kilkadziesiąt minut. Jeszcze więcej czasu posiadać będą związki taktyczne i operacyjne na wprowadzenie w życie decyzji, które dotyczyć będą organizacji działań w kolejnym dniu walki lub nowej operacji.

Znaczen różnice czasu wprowadzania decyzji w życie wskazują, że nie można ustalić schematu dotyczącego treści, formy i sposobu przekazywania zadań bojowych. W związku z tym należy sformułować następujące zasady:

1. Zadania bojowe muszą być postawione w takim terminie, który zapewni wprowadzenie decyzji w życie.
2. Im mniej jest czasu na realizację decyzji, tym szybciej i krócej należy formułować i przekazywać zadania bojowe.
3. Przed sformułowaniem zadania bojowego należy przemyśleć:
 - a/ kto jest bezpośrednim wykonawcą zadania i ile czasu potrzeba na przygotowanie się do jego realizacji;

- b/ jaka musi być treść i forma zadania bojowego, ażeby wykonawca zrozumiał je w jak najkrótszym czasie i zgodnie z decyzją dowódcy wydającego rozkaz;
- c/ w jaki sposób można najszybciej przekazać zadania bojowe.

- 4. Zadania bojowe należy przekazywać według ich pilności i ważności.
- 5. W gwałtownie zmieniającej się sytuacji w zadaniach bojowych należy ujmować jedynie główne problemy i w żadnym wypadku nie decydować za powładnych.
- 6. Jeśli pozwala na to czas, należy uprzedzić podwładnych - za pomocą zarządzeń wstępnych - o czasie i sposobie otrzymania nowego zadania bojowego.

Za główne kryterium w ocenie wartości zadania bojowego w procesie dowodzenia należy uznać czas potrzebny na przekazanie i zrozumienie przez wykonawcę treści tego zadania - zgodnie z decyzją wydającego rozkaz. Czas ten zależy głównie od:

- 1. Szybkości sformułowania zadania bojowego.
- 2. Stopnia automatyzacji obiegu procesów informacyjnych lub środków wykorzystywanych do przekazywania zadań bojowych.
- 3. Formy zadania bojowego.
- 4. Sposobu jego przekazywania.
- 5. Wyszkolenia i inteligencji wykonawcy rozkazu.

Do czasu wprowadzenia kompleksowych, zautomatyzowanych systemów dowodzenia zadania formułować będą dowódcy i niektó-

niezgodnie z
regulacjami

rzy oficerowie sztabu.

Szybkość formułowania przez nich zadań bojowych będzie zależeć głównie od:

- a/ wyszkolenia i umiejętności nabytych w tej dziedzinie w okresie pokoju;
- b/ opracowania bardziej zwięzłego i jednoznacznie zrozumiałego dla wszystkich "języka rozkazów";
- c/ ustalenia optymalnej treści i formy rozkazów oraz zawartych w nich zadań bojowych dla najbardziej typowych sytuacji na przyszłym polu bitwy.

W rozkazach i zarządzeniach bojowych nie może być żadnego zbędnego słowa. Każdą zawartą w nich informację należy głęboko przemyśleć i wyrazić możliwie najkrócej, używając powszechnie obowiązujących pojęć. Treść ich powinna być ujęta w najbardziej zwięzłą formę.

Na przykład należy powiedzieć /napisać/:

- "nacierać w kierunku" /zamiast "prowadzićdziałania zaczepne w kierunku"/;
- "zakończyć rozbicie nieprzyjaciela w rejonie" /zamiast "wykorzystać skutki broni masowego rażenia i zniszczyć nieprzyjaciela w rejonie"/;
- "bronić rubieży" /zamiast "przejsć do obrony na rubieży"/;

Jednoznaczne zrozumienie przez wszystkich "języka rozkazów"

rozkazy dywizji a. w. e.
porucznik

osiąga się przede wszystkim przez dobór najbardziej odpowiadających rzeczywistości pojęć, ustalenie ich treści znaczeniowej oraz konkretyzację zadań w czasie i przestrzeni. Pojęcia i ich treść znaczeniową należy ustalić dla całych sił zbrojnych i zapewnić jak najlepsze warunki współpracy i współdziałania z armiami zaprzyjaźnionych krajów.

Wydając rozkazy i zarządzenia bojowe należy zawsze określić termin wykonania zadań lub okres czasu, z którego przekazywana informacja pochodzi.

Na przykład należy formułować:

- "zniszczyć nieprzyjaciela w rejoniei do..... /godz., data/ opanować rubież/zamiast "zniszczyć nieprzyjaciela w rejoniei opanować rubież"/;
- "o/godz., data/stwierdzono strefę skażeń o natężeniu 50 rtg w rejonie ,....."/zamiast "stwierdzono strefę skażeń o natężeniu 50 rtg w rejonie"/.

Treść zadania bojowego powinna zawierać tylko informacje niezbędne do jego zrozumienia przez wykonawcę rozkazu. Ilość informacji zawarta w treści dyrektywy, rozkazu operacyjnego i zadania bojowego zależy głównie od czasu potrzebnego na ich przekazanie i zrozumienie przez wykonawcę. Mając to na względzie, a także różnorodne sytuacje, jakie mogą zaistnieć na przyszłym polu bitwy, przyjmuje się, że zadania bojowe mogą być formułowane: w rozkazach operacyjnych, rozkazach bojowych

tej podstawie można ustalić pewne zasady przekazywania rozkazów i zarządzeń bojowych.

Podczas organizowania działań bojowych w ograniczonym czasie i w toku bitwy/walki/, w sytuacjach, w których decyzje muszą być wprowadzane w życie w bardzo krótkim czasie, wykonawcom należy najpierw przekazywać zarządzenia bojowe.

Rozkazy operacyjne i bojowe dla wszystkich wykonawców opracowuje się w takich wypadkach w późniejszym terminie.

Najwyższą sprawność formułowania zadań bojowych można uzyskać dzięki kompleksowym zautomatyzowanym systemom dowodzenia, opartym na wysoce wydajnych maszynach cyfrowych i analogowych oraz różnego rodzaju urządzeniach umożliwiającym automatyczne obrazowanie informacji i kierowanie "ogniem" rakiet, artylerii i innych środków rażenia. W takich systemach sformułowanie i przekazywanie zadania bojowego może trwać od ułamka sekundy do kilku sekund.

Opracowanie zasad teoretycznych takich systemów nie nastręcza dzisiaj większych trudności. W wysoko rozwiniętych pod względem ekonomicznym krajach, także w naszym kraju, istnieje baza materialna do budowy odpowiednich urządzeń technicznych. Dlatego też przy rozpatrywaniu zagadnienia przekazywania zadań bojowych trzeba pamiętać o tym, że w miarę postępu technicznego i rozwoju automatyzacji otwierają się coraz to nowe możliwości rozwiązania tego problemu. Należy więc poszukiwać nowych dróg i sposobów przekazywania zadań bojowych uwzględniać zarówno

obecne wyposażenie techniczne sztabów, jak i te środki, którymi będą one dysponować w perspektywie najbliższych lat. Można do nich zaliczyć:

a/ w grupie środków łączności: środki radiowe, radioliniowe i radiotelefoniczne, telekopiowe i telewizyjne, przewodowe i ruchome oraz automatyczne urządzenia utajniające;

b/ w grupie środków małej mechanizacji: mechaniczne i elektryczne maszyny do pisania, różnego rodzaju urządzenia do powielania i fotografowania pisemnych i graficznych dokumentów;

c/ w grupie środków pomocniczych: wzory rozkazów operacyjnych /bojowych/ i zarządzeń bojowych, sformalizowane blankiety rozkazów, zarządzeń bojowych itp.

W ostatnich latach sztaby zostały wyposażone w doskonalsze środki przekazywania informacji i zadań bojowych. Do najważniejszych osiągnięć w tej dziedzinie można zaliczyć oddanie do użytku sztabów urządzeń do automatycznego utajniania informacji co umożliwią przekazywanie zadań bojowych środkami technicznymi, bez potrzeby ich utajniania/, telekopii i niektórych radiostacji dwupiętrowych.

Podjęte na szeroką skalę - na podstawie uchwał naszej Partii - przedsięwzięcia i prace w dziedzinie rozwoju nauki i techniki stworzą niewątpliwie nowe możliwości wyposażenia sztabów w jeszcze doskonalsze środki do przekazywania zadań bojowych.

Wzrost szeregowości
zobacz

Wzrostanie
z pomocą
telekopii

Mając na względzie to, że w najbliższej przyszłości głównym środkiem przekazywania zadań bojowych na odległość pozostanie w dalszym ciągu radio, trzeba poszukiwać możliwie najzwięźlejszych form wyrażenia słowami treści rozkazów i zarządzeń bojowych. Jednym ze sposobów umożliwiających osiągnięcie tego celu może być opracowanie i zastosowanie zwięzłych wzorów rozkazów operacyjnych oraz rozkazów i zarządzeń bojowych. Ważne znaczenie może mieć również opracowanie i wykorzystanie sformalizowanych blankietów rozkazów i zarządzeń bojowych. Duże korzyści może przynieść również szersze zastosowanie i umiejętne wykorzystanie radiostacji zapewniających telegraficzną łączność dalekopisową. Wykorzystując te środki na szerszą skalę można będzie szybciej opracowywać pisemne dokumenty bojowe.

Znaczne możliwości usprawnienia przekazywania zadań bojowych otwierają się dzięki wprowadzeniu do wyposażenia sztabów telekopii, która umożliwia przekazywanie wiernej kopii mapy, fotografii, szkicu lub treści pisemnego dokumentu o wymiarach 30 cm x 20 cm i mniejszych.

z pomocą
telekopii

Ze względu na stosunkowo małe rozmiary kopii otrzymywanej z urządzeń telekopiowych nie można przekazywać za ich pomocą zadań bojowych bezpośrednio z mapy. Należałoby więc zbadać możliwość zmniejszenia wymiarów rozkazów przedstawionych graficznie na mapie za pomocą fotografii, a następnie przekazania zawartej na niej informacji przy użyciu telekopii.

11

Wzrost nie

Znaczne przyspieszenie opracowywania i przekazywania ogólnej informacji można zapewnić także przez szersze wykorzystanie środków "małej mechanizacji". Jak wynika z przeprowadzonych doświadczeń, opracowanie pisemnego rozkazu operacyjnego /bojowego/ przez dobrze przygotowanych oficerów sztabów metodą bezpośredniego dyktowania treści z mapy piszącemu na maszynie lub zastosowanie sformalizowanych blankietów rozkazów /zarządzeń bojowych/ skraca czas realizacji tego przedsięwzięcia około trzy - cztery razy. Zastosowanie sformalizowanych blankietów umożliwia opracowanie rozkazu bojowego do natarcia dla dywizji w ciągu kilku, kilkunastu minut. Za pomocą tych dokumentów można przekazać także zarządzenia bojowe ustalonymi zawczasu sygnałami w ciągu kilku sekund. Zastosowanie sformalizowanych i zunifikowanych blankietów rozkazów i zarządzeń bojowych może się przyczynić w znacznym stopniu do usprawnienia przekazywania zadań bojowych przy obecnym wyposażeniu sztabów.

Wzrost nie
 Wzrost nie
 Wzrost nie
 Wzrost nie
 Wzrost nie

Współczesne środki techniczne stwarzają możliwość przekazywania zadań bojowych w formie ustnej, pisemnej, graficznej lub sygnałów. Każda z tych form ma dodatnie i ujemne strony.

Forma ustna umożliwia stosunkowo szybkie przekazywanie zrozumienie zadania bojowego przez wykonawcę. Ma ona tę wyższość nad innymi formami, że stwarza możliwość sprawdzenia zrozumienia zadania i wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości.

dalej 88. 21 X

Przekazanie zadań bojowych o bogatej treści przy zastosowaniu tej formy wymaga jednak więcej czasu niż przy zastosowaniu formy graficznej.

Pisemna forma przekazywania zadań bojowych ma tę zaletę, że umożliwia utrwalenie dowolnej treści powszechnie dostępnymi i stosowanymi środkami. Stwarza to możliwość opracowania zadań bojowych w formie dokumentów i odtworzenia w dowolnym czasie ich treści. Przedstawienie zadania bojowego w dotychczasowej "klasycznej" formie pisemnej pochłania jednak bardzo dużo czasu. Należy więc szukać możliwości szybszego opracowania rozkazów i zarządzeń bojowych w formie pisemnej. Skrócenie czasu na opracowanie pisemnych rozkazów operacyjnych /bojowych/ i zarządzeń bojowych można uzyskać przez wykorzystanie:

- mechanicznych i elektrycznych maszyn do pisania;
- radiostacji zapewniających telefoniczną łączność dalekopisową;
- dyktafonów;
- sformalizowanych i zunifikowanych rozkazów i zarządzeń bojowych.

Forma graficzna umożliwia najszybsze i obrazowe przedstawienie bogatej treści zadania bojowego oraz odczytanie i zrozumienie jej przez wykonawcę w bardzo krótkim czasie. Wyposażenie sztabów w środki telekopiowe, telewizyjne i urządzenia fotograficzne pozwala na znacznie szersze zastosowanie tej formy. Poza tym przekazanie zadań bojowych w formie rozkazu na mapie lub fotografii tej mapy skraca znacznie czas potrzebny wykonawcom na planowanie działań bojowych.

W formie sygnałów mogą być przekazywane stosunkowo krótkie zadania bojowe. Zarówno treść tych zadań bojowych, jak i przekazywane sygnały muszą być uprzednio ustalone pomiędzy wydającym rozkazy a ich wykonawcą.

Sygnaly zapewniają najszybsze przekazanie zadań bojowych. Należy więc stosować je głównie w tych sytuacjach, w których każda sekunda jest ważna dla wprowadzenia decyzji w życie i uprzedzenia nieprzyjaciela w uderzeniu. W formie sygnału należy przekazywać wszystkie zadania związane z alarmowaniem wojsk, wykonaniem pierwszego i kolejnych uderzeń raketowo-jądrowych, rozpoczęciem działań, odparciem uderzeń kontratakujących czołgów, atakującej "kawalerii powietrznej" itp.

O wyborze takiej czy innej formie przekazania zadania bojowego decydują konkretna sytuacja taktyczno - operacyjna i posiadane przez sztab środki do przekazania treści tego zadania. Dobre rezultaty można osiągnąć łącząc umiejętnie różne formy przekazywania zadań bojowych.

Warto także rozważyć udoskonalenia sposobów przekazywania zadań bojowych. Na podstawie dotychczasowej praktyki bojowej i wniosków z ćwiczeń zostały wypracowane następujące sposoby przekazywania zadań bojowych :

- a/ osobiście przez dowódcę ;
- b/ za pośrednictwem upoważnionych do przekazywania zadań oficerów sztabu ;
- c/ przez techniczne środki łączności ; wysyłając wykonawcom pisemne lub graficzne dokumenty bojowe przez oficerów sztabu / oficerów łącznikowych /.

W oparciu o dotychczasowe doświadczenia za najlepszy sposób należy uznać przekazanie osobiście przez dowódcę zadania bojowego w formie graficznej na mapie, w połączeniu z ustnym rozkazem / zadaniem / bojowym - bezpośredniemu wykonawcy. Sposób ten -

Wskazywanie rozkazów
Wskazywanie rozkazów
Wskazywanie rozkazów

Wskazywanie rozkazów osobiście przez dowódcę
Wskazywanie rozkazów

aczkolwiek dowódca traci stosunkowo dużo czasu na przejazd - zapewnia najszybsze i najwierniejsze przekazanie i zrozumienie zadania bojowego przez podwładnego. Stosując ten sposób można również zyskać czas potrzebny na planowanie działań bojowych i utrzymać je w największej tajemnicy.

Gwałtowne zmiany sytuacji, tworzenie się ognisk bitwy / walki /. działania w głębi ugrupowania i na tyłach przeciwnika oraz wykorzystanie przez niego na szeroką skalę desantów i grup dywersyjnych - ograniczą znacznie możliwości stosowania tego sposobu na przyszłym polu walki. W takich sytuacjach zbieranie podwładnych dowódców w sztabie przełożonego byłoby karygodnym błędem, dowódca zaś może wyjechać i w stosunkowo krótkim czasie postawić zadanie bojowe jednemu z wykonawców. W celu przekazania zadań bojowych pozostałym wykonawcom należy wysyłać oficerów sztabu. Oficerowie ci powinni przekazywać im zadania bojowe w formie graficznej z mapy lub - jeżeli treść ich jest krótka - w formie pisemnej.

W toku bitwy, w sytuacjach wymagających wprowadzenia decyzji w życie w bardzo krótkim czasie, najczęściej stosowanym sposobem będzie przekazywanie zarządzeń bojowych za pomocą środków łączności. Najważniejsze zadania bojowe powinny być przejęzane przez dowódcę osobiście, a w tych sytuacjach, w których konieczne jest jednoczesne przekazanie zadań bojowych kilku wykonawcom, zgrany sztab może uzyskać dobre rezultaty przekazując je zarówno przez dowódcę, jak i najbliższych jego współpracowników : szefa sztabu, szefa oddziału operacyjnego, szefa wojsk rakietowych i artylerii oraz odpowiednio przygotowanych oficerów wydziału operacyjnego.

nie chodzi
o mapy

A Ł A C Z N I K I :

od Nr 1 do nr 12 / schematy/na 11 ark. - tylko przy egz. nr 1 /
od Nr 12 do nr 23 / opisowe / na 54 ark. - przy wszystkich egz.

druk. w 4 egz.---

z.Nr. 1-4 Bibl. Szkol.

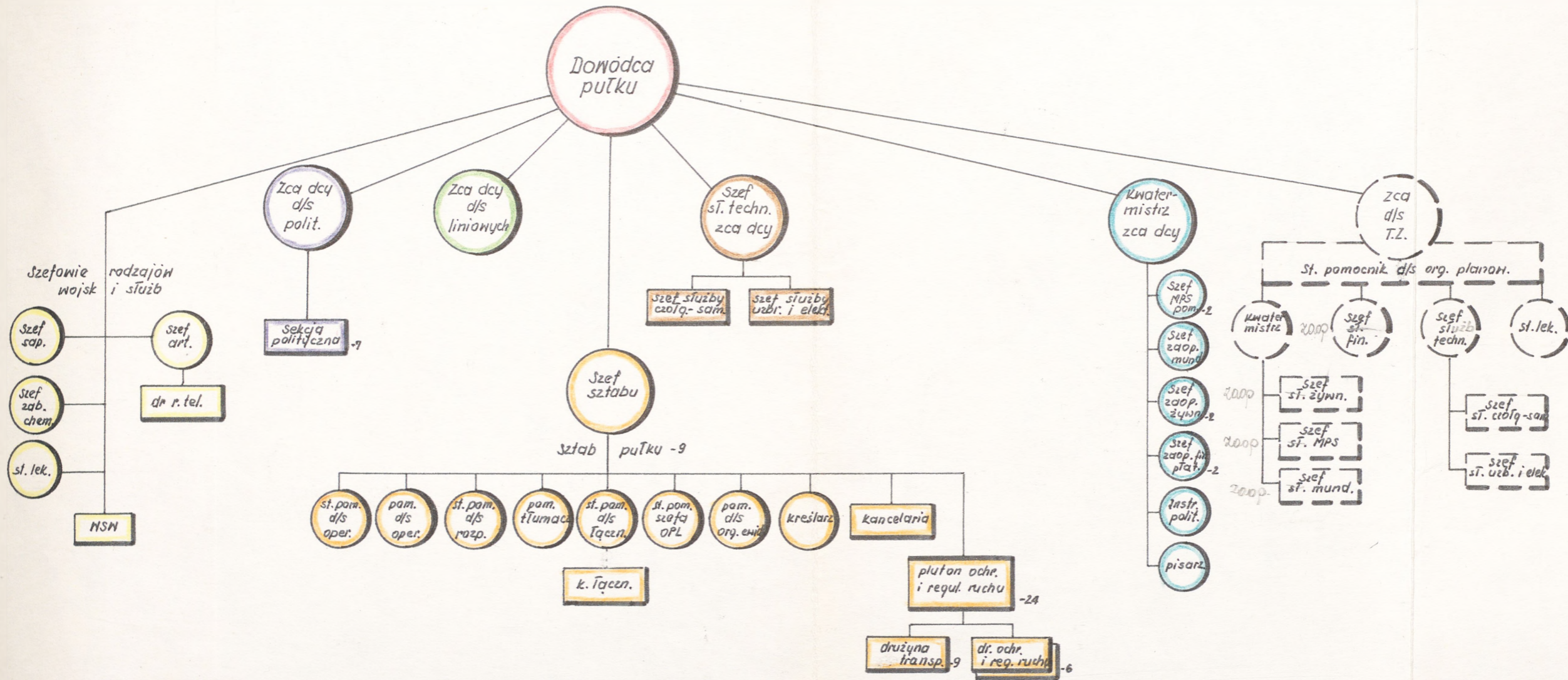
k. płk Bidziński

uk. K.T.

kś. 0139/72/K-12

k.brudn.74/P 12/72

STRUKTURA ORGANIZACYJNA DOWÓDZTWA pz (pcz)

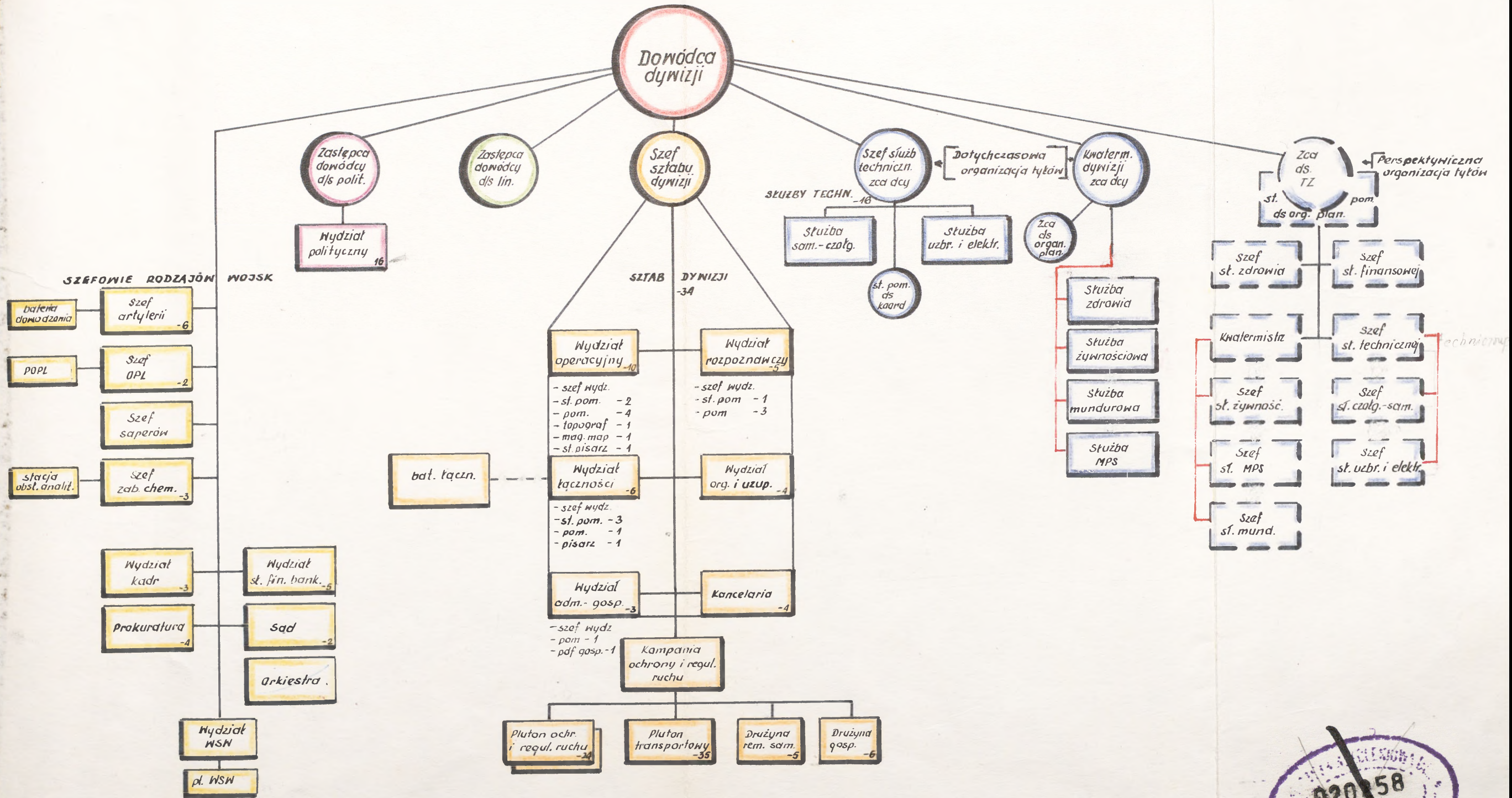
020258

STRUKTURA ORGANIZACYJNA DOWÓDZTWA DZ (DPanc)

-93-

Eqz. Nr

Załącznik Nr 2

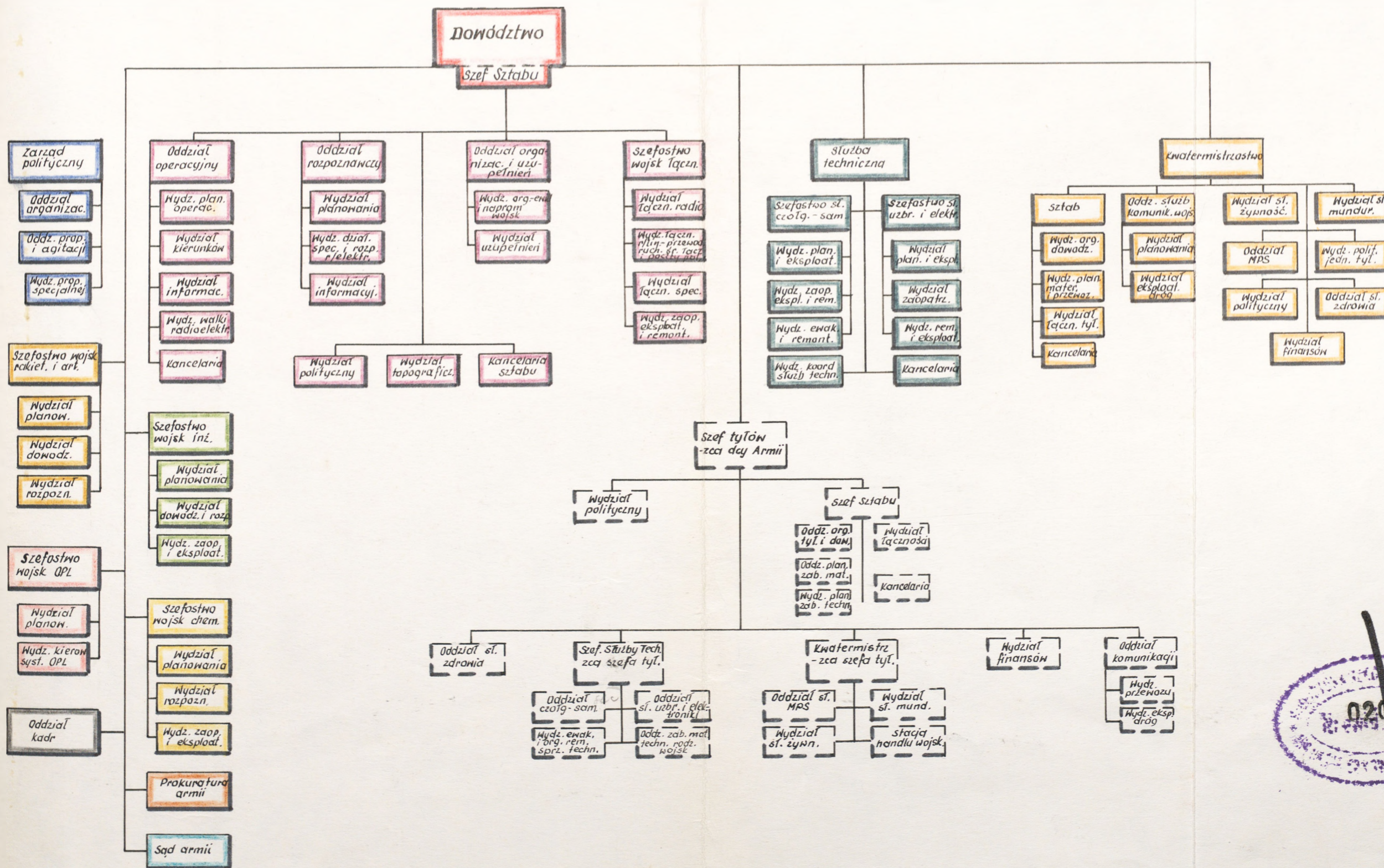

Integracja
#3

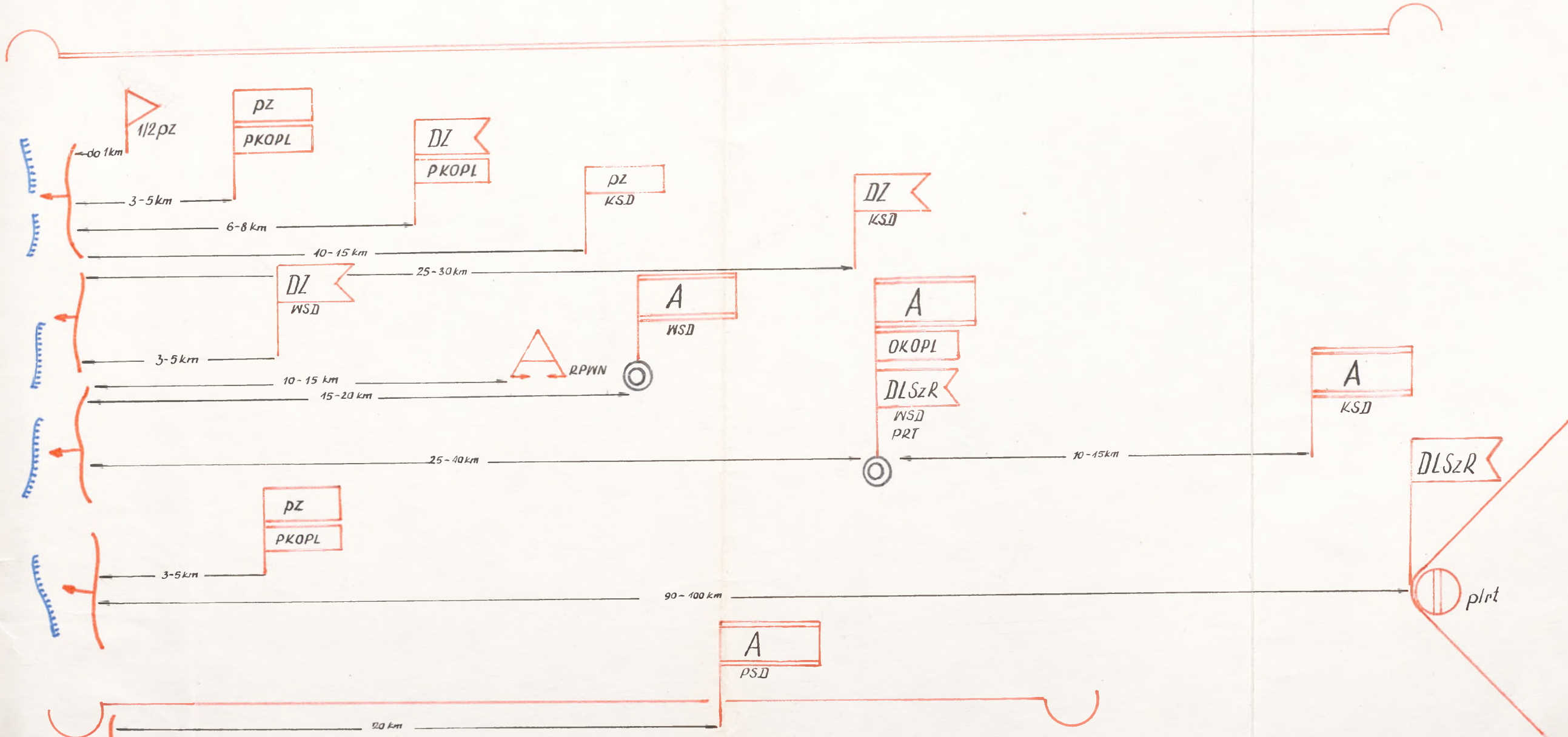
STRUKTURA ORGANIZACYJNA DOWÓDZTWA ARMII

Załącznik Nr 3

ROZMIESZCZENIE PUNKTÓW DOWODZENIA ARMII, DYWIZJI, PUŁKU W NATARCIU

-95-
 Załącznik Nr 4

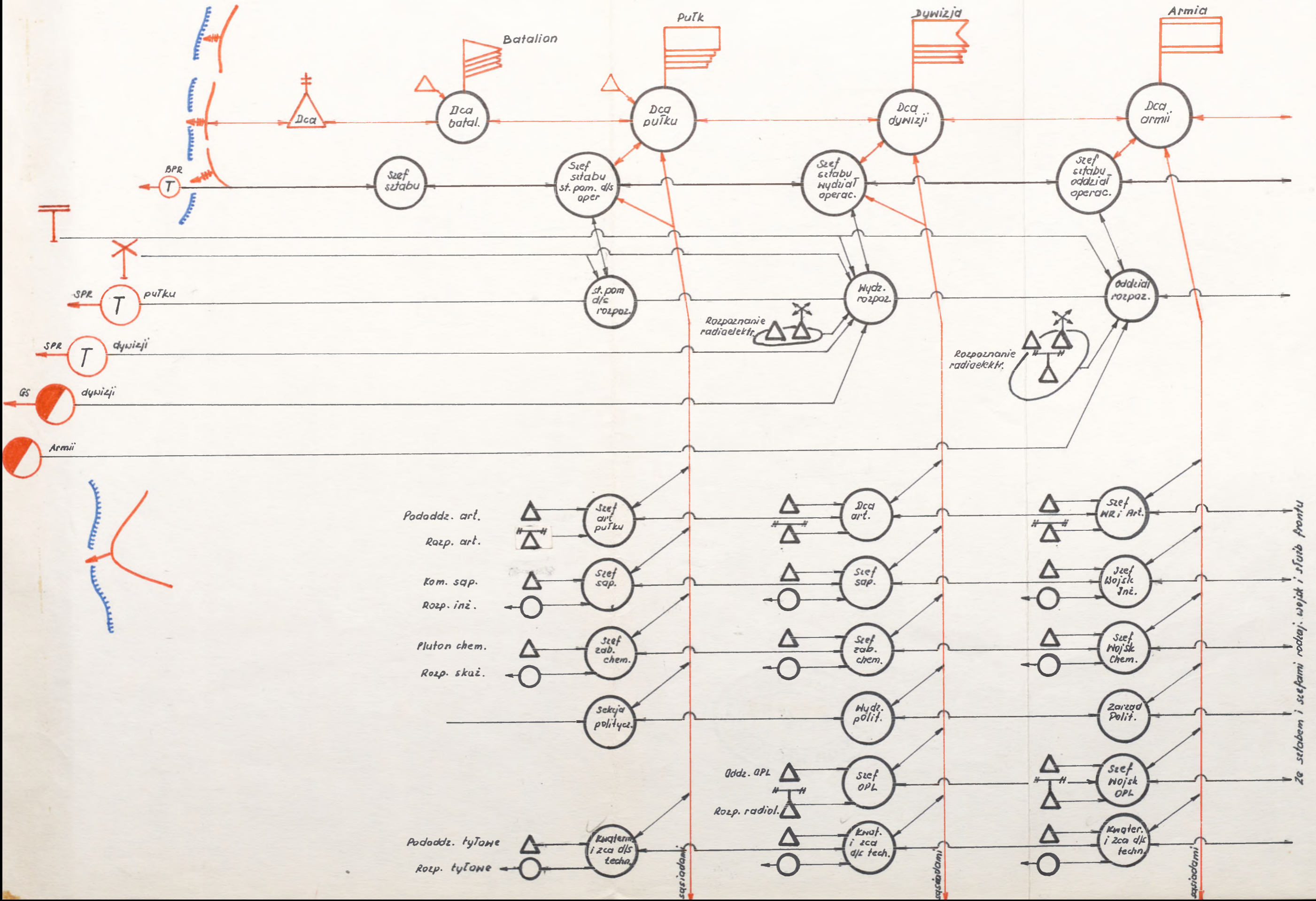
legenda:

1. PKOPL punkt kierowania OPL (szef OPL pz, pcz, dr dowodzenia)
2. PKOPL (DZ) punkt kierowania OPL dywizji (szef OPL i st. pomocnik; posterunek OPL - ostrzeżenie wojsk)
3. OK OPL (A) ośrodek kierowania OPL armii (szefostwo wojsk OPL armii; GO z DLM lub plm)
4. RPWN radiotechniczny punkt wykrywania i naprowadzania lotnictwa

litopis
 #3

SCHEMAT IDEOWY ORGANIZACJI ZBIERANIA DANYCH O SYTUACJI PRZEZ DOWÓDCĘ, SZTAB I SZEFÓW RODZAJÓW WOJSK I SŁUŻB

Ze sztabem i szefami rodzaj. wojsk i służb frontu

szefami

szefami

szefami

MAPA ROBOCZA DOWÓDCY 5

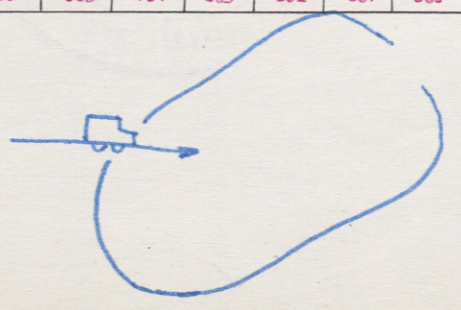
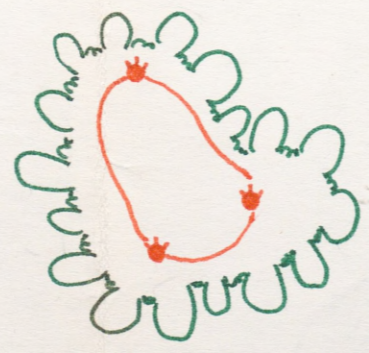
Rozpoczęto: 20.00 13.10.1972
Zakończono:

011
012
013
014
015
016
017
018
019
020
021
022
023
024
025
026
027
028
029
030
031
032
033
034
035
036
037
038
039
040

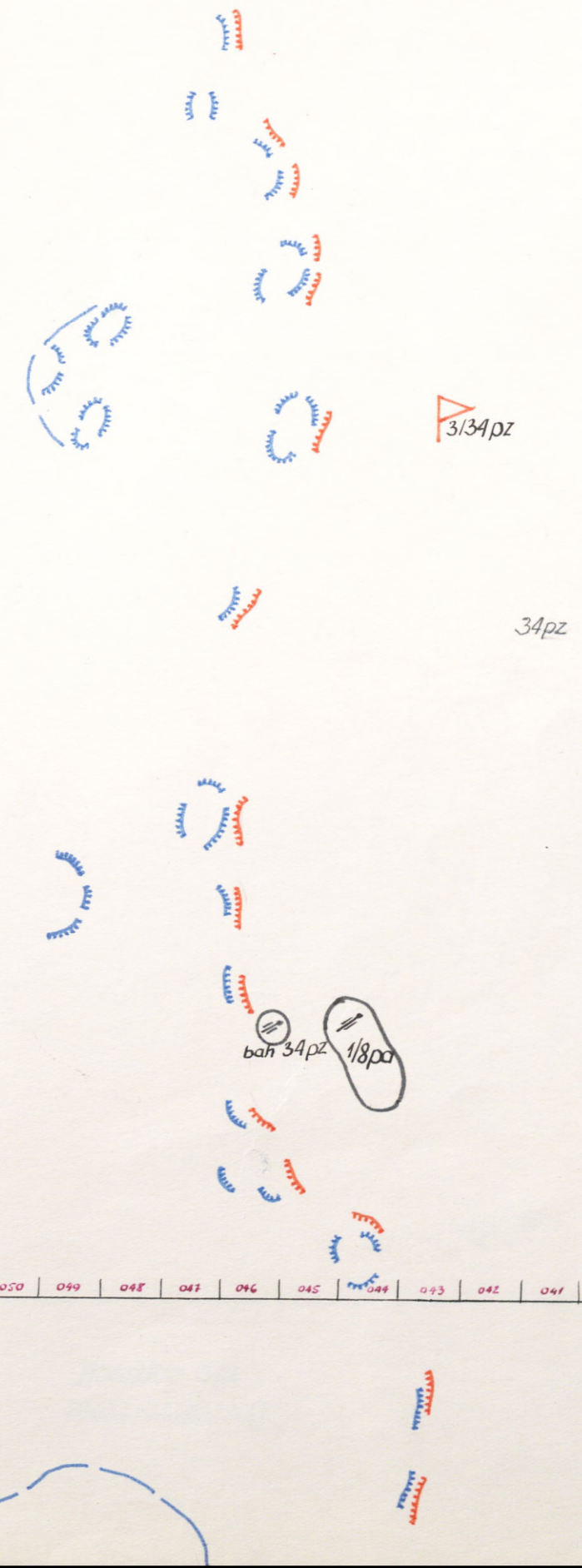
087 086 085 084 083 082 081 080 079 078 077 076 075 074 073 072 071 070 069 068 067 066 065 064 063 062 061 060 059 058 057 056 055 054 053 052 051 050 049 048 047 046 045 044 043 042 041 040 039 038 037 036 035 034 033 032 031 030 029 028 027 026 025 024 023 022 021 020 019 018 017 016 015 014 013 012 011 010 009 008 007 006 005 004 003 002 001

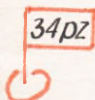
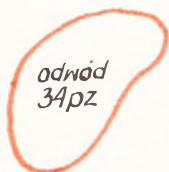
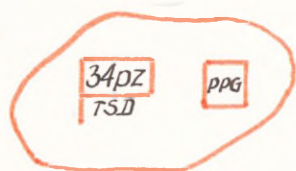
1DZ (NZ)

2BZ

"ALFA"

-97-

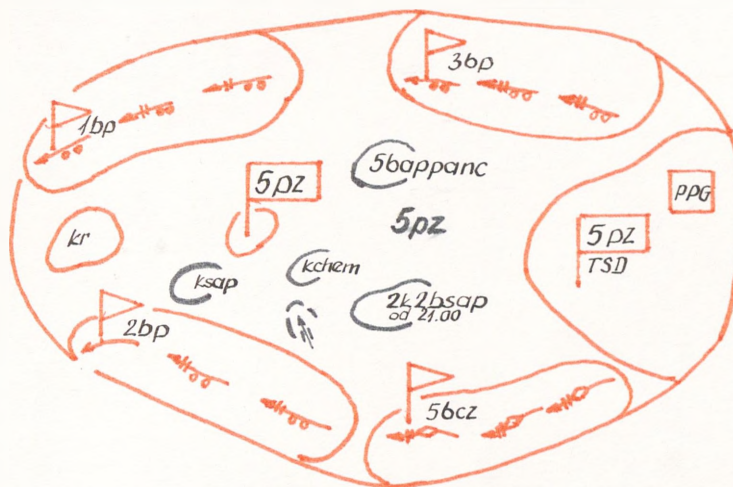
2DZ

TAJNE

Eqz. Nr

Załącznik Nr 6

2/2pa
od 22.30. 13.10

Dowodca 5pZ

[stopień, nazwisko, imię]

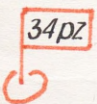
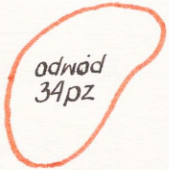
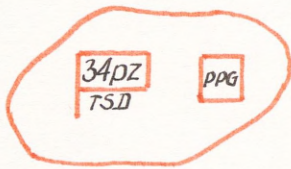
MAPA ROBOCZA DOWÓDCY 5

Rozpoczęto: 20.00 13.10.1972

Zakończono:

„ALFA”

-97-

2DZ

ТАЖНЕ

Eqz. Nr

Załącznik Nr 6

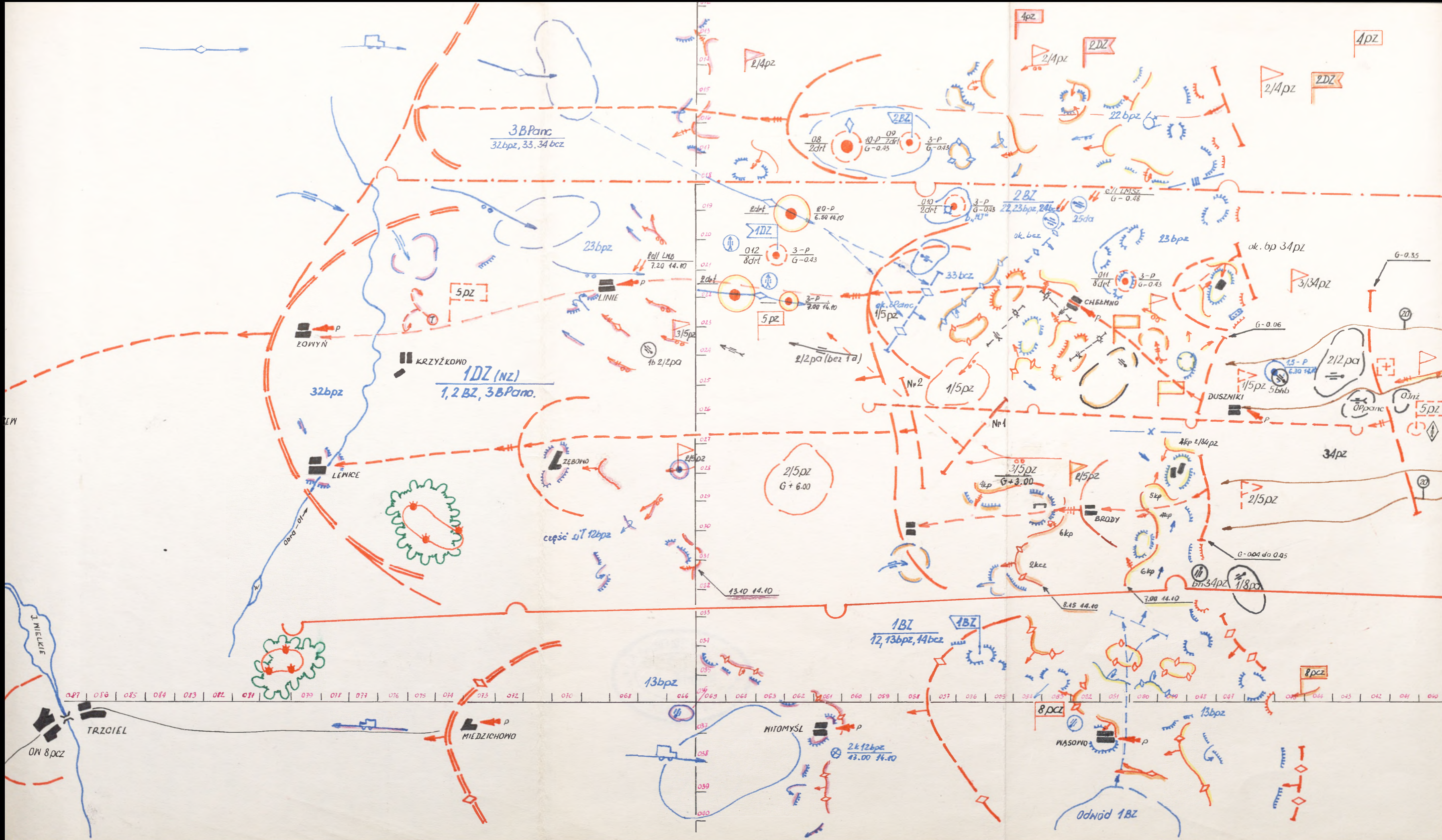
2/2pa
od 22.30. 13.10

057 036 035 034 033 032 031 030 029 028 027 026 025 024 023 022 021 020 019 018 017 016 015 014 013 012 011 010 009 008

Dowodca 5pz

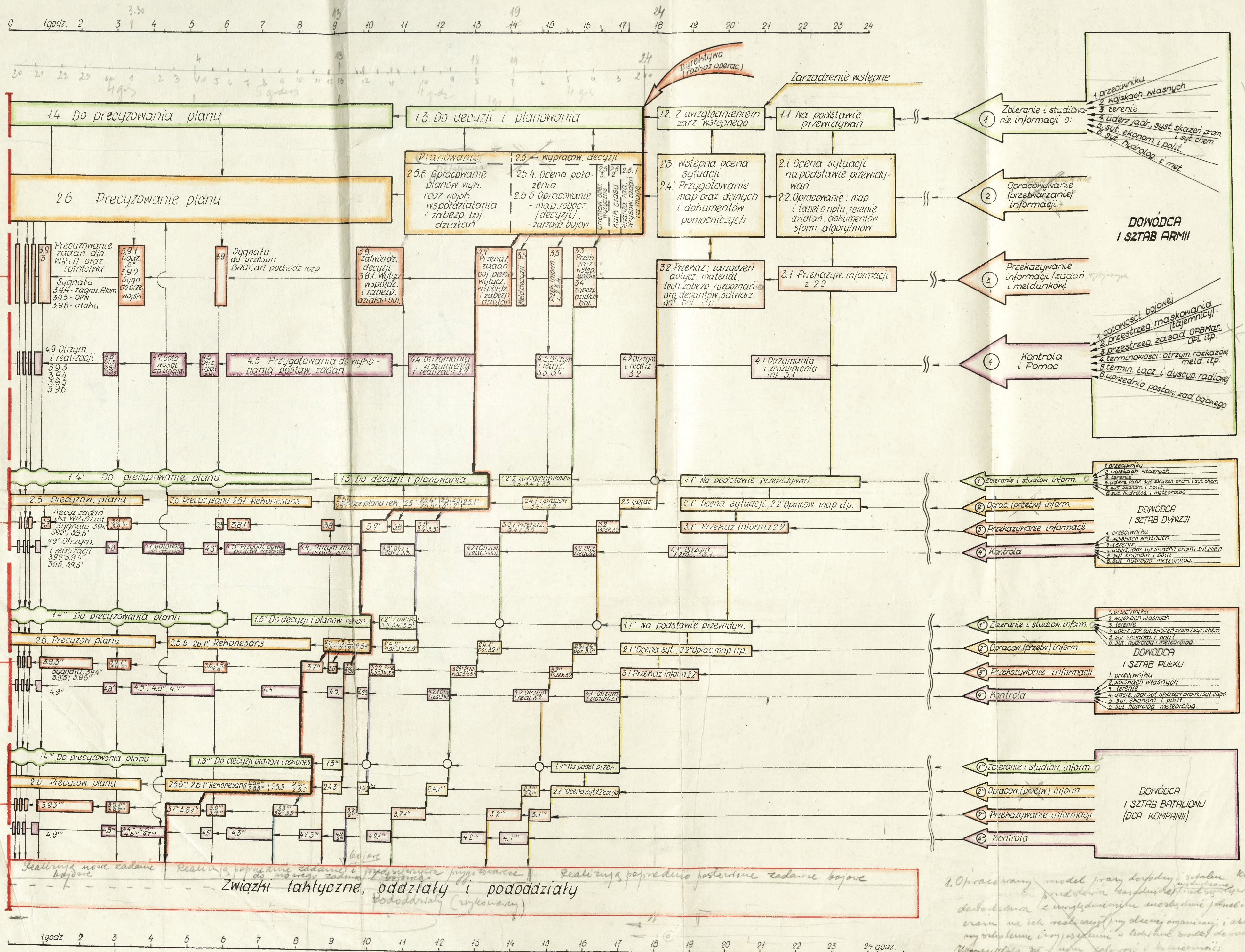
[stopień, nazwisko, imię]

1. Główny porównanie z 2. jak Białostockim (nr tel. - 592)
 Uwaga: 2. p. 10022 wnieść poprawki zgodnie
 z tym co jest pod drugim schematem (Nr. Schematów 0435)

IDEOWY MODEL PRACY DOWÓDCY I SZTABU PODCZAS ORGANIZACJI OPERACJI (NATARCIA) W OGRANICZONYM CZASIE (Wariant)

TAJNE
 Egz. poj.
 poz. nr 03172/ww
 Zakończony nr 11

1. Opracowany model pracy dowódcy i sztabu...
 2. Model pracy dowódcy i sztabu...

Wyd. w 1967
 Egz. nr 1 B1
 Wyl. pth. Białostocki

LEGENDA

do mapy roboczej / mapy decyzji / dowódcy 7 DZ / wariant /

1. WNIOSKI Z OCENY NIEPRZYJACIELA^{1/}

6 DZ /NZ/ przechodzi do obrony na rubieży PENZIN / 8092 /, BYCOW / 7294 /, PRITEN / 6294 /, ROSIN / 6216 /, jeź. BINNEN ZEE mając w czołowych punktach oporu do trzech bpz z 16 BZ^{2/}

Obiekty / cele / dla broni jądrowej i chemicznej :

- wykryte wyrzutnie " HJ " w rejonie PETZ ;
- 162 i 163 bpz oraz 184 bcz z 16 BZ ;
- 18 BPanc po przegrupowaniu - odwód 6 DZ ;
- SD 6 DZ.

Nieprzyjaciel może :

- a/ do rana 7.10 na osiągniętej rubieży zorganizować obronę skupiając główny wysiłek w rejonie DREECZ / 6614 /, BRAUNSBURG / 5812 /, BORKOW / 5294 /, 18 BPanc przegrupować do drugiego rzutu w rejon WENDORF ;
- b/ w toku natarcia 7 DZ wykonać kontrataki w kierunku ;
- MUSTIN - ZERNIN / 6692 / w sile batalionu czołgów ;
 - STERNBERG - GANSCHOW w sile brygady pancерnej / 18 BPanc /,
 - PASSOW - BORKOW w sile brygady zmechanizowanej, którą w wypadku niekorzystnej dla npla sytuacji, może przejść do obrony rubieży: BULOW / 4482 /, GRABOW, PASSOW.
- c/ bronią masowego rażenia i lotnictwem wykonać uderzenia na ugrupowanie dywizji w czasie pokonywania kanału BUTZOW - GUSTROW - KANAŁ oraz przesmyków w rejonie DABEL i GOLBERG.

- 1/ Punkt pierwszy i drugi legendy do mapy roboczej/mapy decyzji/ opracowuje się zależnie od potrzeb określonych przez dowódcę dywizji / pułku / oraz dysponowanego czasu.
- 2/ W celu wyeliminowania zbędnych słów ustala się zasadę podawania sił npla tylko w pasie natarcia / działań / tego związku /oddziału /, który dokonuje ich oceny.

2. ZAMIAR DZIAŁAŃ BOJOWYCH

Główne uderzenia wykonać w kierunku GISTROW, LUDWIGSLUST. Uderzeniem pięcioma raketami jądrowymi, jedną raketą chemiczną, dwóch e/1 lotnictwa, ogniem 5 dywizjonów artylerii oraz uderzeniem trzech pułków w pierwszym rzucie rozbić główne siły 16 BZ. Następnie dwoma raketami jądrowymi, jedną raketą chemiczną i wprowadzonym do walki 7 pcz, współdziałając z prawnym sąsiadem 24 pz / 12 DZ /, rozbić odwody 6 DZ i opanować rubież : / wył / CRIWIC / 4274 /, GOLDENBOW / 3882 /, WOZINKIEL / 3492 /, PASSOW / 3400 /^{3/}

W zadaniu dnia uderzeniem jednej rakiety jądrowej i jednej rakiety chemicznej, jednym e/1 lotnictwa, dwóch pz i jednego pcz oraz działaniem śmigłowcowego desantu taktycznego / 3/12 pz / w rejonie pld NOJSZTADT, współdziałając z 8 DZ, rozbić odwody 1 KA npla i do końca dnia opanować rubież : BANZKOW / 3666 /, RASTOW, GRABOW / 0870 /^{3/}

Ugrupowanie w dwa rzuty ; w pierwszym rzucie trzy pz, w drugim - 7 pcz.

Zgrupować :

- 21 pz, 19 pz, 7 pcz, 3/12 pz, pięć dywizjonów artylerii, OPpanc, OZap, OInż. na kierunku GILZOW / 7006 /, BORKOW, KOSENBADE / 3688 / ;
- 12 pz z jednym dywizjonem art. na kierunku : LIBZEE / 5826 /, GOLBERG, PASSOW.

3/ Rubież tę można określić także nazwą zadania np. " opanować rubież zadania bliższego / zadania dnia / ".

Elementy ugrupowania Siły i środki.	12pz	19pz	21pz	7pcz	7drt	DGA	OP- panc	Wojska OPL	OZap	OZR	OInż.	Odwód chem.	Dyspo- zycja
7pa/bez 1 i 2d /	1/7pa	2/7pa	7pa /bez 1 i 2d/										
7 drt					7drt								
7 dar				7dar / z chwi- lą wejs- cia do walki/		7dar							
2ABAA /bez 1 i 2d/						2ABAA /bez 1 i 2d/							
7 dappanc							7dap- panc						
7 paplot.								7pa- plot					
7k chem.												7 k chem	
7 bsap.									pl.sap pl.min i ksap	kid	7bsap /bez kid, pl.sap pl.min i ksap/		

WYSZCZEGÓLNIENIE	Broń jądrowa			Razem	Broń chemiczna
	3 kt	10 kt	20 kt		
Przydzielony limit	3	3	2	8	5
Stan na godz. 18.00 dn. 6.10.	1	-	-	1	2
Planowany dowóz :					
- do 2.00 dn. 7.10	2	1	-	3	1
- do 8.00 dn. 7.10	-	1	1	2	1
- do 14.00 dn. 7.10	-	1	1	2	1
- do dn.					
Podział wg zadań :					
a/ Zadanie bliższe 7 DZ					
- ogniowe przygotowanie	3	-	-	3	-
- obezwładnienie odwodów 16 BZ i 6 DZ	-	2	2	4	2
- obezwładnienie SD 6 DZ	-	-	-	-	1
b/ Zadanie dnia					
- obezwładnienie odwodów 1 KA	-	1	-	1	1
- rezerwa					1

5. WYKORZYSTANIE LOTNICTWA

LIMIT, ZADANIA	Rodzaj i ilość lotnictwa		Ogółem
	LMSZ	LMB	
Limit na dzień 10.07.72 r. 7.10.72 r.	3 el		3 el.
<u>Zadania:</u>			
- zwalczanie środków przenoszenia BMR i artylerii.	1 el		1 el
- przygotowanie lądowania desantu taktycznego.	2 el		2 el

- 5 -
- 5 -

a/ na głębokość zadania bliższego w całym pasie natarcia.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bez uwzględnienia strat własnych uderzeń BMR.		z uwzględnieniem strat własnych uderzeń BMR		W obliczeniach uwzględniono :
	Wojska własne	npl	Wojska własne	npl	
ilość ludzi					- w wojskach własnych
bataliony piech./komp./				
czołgi					- w wojskach npla.
atr.do ognia pośred.				
czołgi i środki ppanc				

b/ na głębokość zadania bliższego na kierunku głównego uderzenia / odcinku przełamania /

ilość ludzi					- w wojskach własnych
bataliony piech./komp./				
czołgi					- w wojskach npla
art.do ognia pośred.				
czołgi i środki ppanc				

c/ na głębokość zadania bojowego w całym pasie natarcia.

ilość ludzi					- w wojskach własnych
bataliony piech.				
czołgi					- w wojskach npla
art.do ognia pośred.				
czołgi i środki ppanc				

- Gotowość artylerii do otwarcia ognia G-2 godz.

8. DOWODZENIE

a/ Sygnały

Treść / rodzaj / Uprzedzenie o własnych uderzeniach jądrowych Zagrożenie z powietrza Skazenia środkami BMR Oznaczenie wojsk własnych	Powiadamianie			Dowodzenie		
	telefon	radio	światlny	telefon	radio	światlny
"WICHER"		4049	-			
"POWIETRZE"		5050	-			
"ATOM"		6060				
-		-	Białe rakiety			
Atak				"BURZA"	555	Czerwone rakiety
Ogniove przygotowanie natarcia				"GROM"	222	Zielone rakiety
Wywołanie ognia artylerii				"TECZA"	333	
Przerwanie ognia artylerii				"CHMURA"	111	

b/ Stanowiska dowodzenia :

WSD od G - 3,00, SD od G-1.00 - SZTRENC / 7012 /

Kierunek zmiany - DABEL, ZALKÖW, NEUSTADT.

ŚRODKI MATERIALOWE	6.10.		Dowóz do norm przed walką; terminy, podział		Rozchód / limit/				
	Ogół- łem	Z tego w OG DPZ	Ogół- łem.	do 22.00 6.10	do 24.00 6.10	do 2.00 7.10	do DPZ	okres przygo- towaw- czy.	podczas natar- cia.
Amunicja strz.	0,8	0,7 0,1	0,2	-	0,2	-	0,1 0,1	-	0,6
Amunicja arty- leryjska	0,9	0,8 0,1	1,3	0,6	0,7	-	1,2 0,1	-	2
Amunicja moździerzowa	0,8	0,7 0,1	1,4	-	1,4	-	1,3 0,1	-	1
Amunicja czołgowa	2,15	1,75 0,4	0,1	0,1	-	-	- 0,1	-	1,2
Amunicja plot	1,3	1,0 0,3	1,7	-	-	-	1,5 0,2	1	2
Olej napędowy	0,75	0,5 0,25	1,05	-	1,05	-	1,05 -	0,2	0,8
Benzyna	0,75	0,5 0,25	1,05	-	1,05	-	1,05 -	0,3	0,6
Żywność	11	9 2	3	1	2	-	3 -	0,5	1
Opiech	2000	2000 -	2000	-	-	2000	1600 400	-	3600
pczołg.	1000	1000 -	500	-	-	500	500 -	-	1500

UWAGA : a/ Wykorzystanie transportu : - do OG I rzutu dowóz transportem dywizji
 - do OG II rzutu pobierają zaopatrzenia własnym transportem
 b/ Ewakuacja medyczna - dywizja prowadzi własnym transportem

- 110 -

LEGENDA DO PLANU OPERACJI ZACZEPNEJ 4 A

1. WNIOSKI Z OCENY NIEPRZYJACIELA:

W pasie działania 4 A prowadzi natarcie 1 KA/NZ/, którego celem może być:

- uderzenie głównymi siłami korpusu w skrzydło przegrupowujących się wojsk armii na płu BERLIN, rozbicie ich i wyjście w rejon: RHEINSBERG, ZEHDENICK, GRANIENBURG dla umożliwienia rozwinięcia działań odwodów Północnej Grupy Armii w kierunku: PRITZWALK, ZEHDENICK, CHOSZCZNO;
- uderzenie części sił, spotęgowane wprowadzonym do bitwy odwodem korpusu w kierunku: UELZEN, STENDAL i pozbawienie 4 A rejonu wyjściowego do operacji zaczepnej na zachodnim brzegu rz. ŁABA.

Ogółem w pasie działania 4 A nieprzyjaciel posiada:

- w pierwszym rzucie korpusu około 1,5 dywizji /1 DZ, 100 pcz i 1 Gr.Pol.Gran/;
- w drugim rzucie korpusu - jedną dywizję /7 DZ/, którą może wprowadzić do walki w godzinach wieczornych 14.9 w kierunku: UELZEN, STENDAL lub rano 15.9 w kierunku: PRITZWALK, ZEHDENICK;
- odwód Północnej Grupy Armii 1 KA /II/, który w nocy z 14/15.9 może podejść do rz. WEZERA.

Ponadto na styku z 2A przechodzi do pościgu 3 DPanc, która do 7.00-8.00 14.9 może przerwać się w pas przegrupowania 4A i osiągnąć rubież: pld PRITZWALK, WERZIN.

Dla zapewnienia dogodnych warunków dalszego przegrupowania i przejścia 4A do operacji zaczepnej ^{należy} ~~trzeba~~: rozbić 3 DPanc,

załamać natarcie I DZ oraz nie dopuścić do wprowadzenia do walki 7 DZ nieprzyjaciela w kierunku: UELZEN, STENDAL. Ponadto * co najmniej ²1 dobę opóźnić podejście 1 KA /H/. W czasie prowadzenia przez 4 A operacji zaczepnej głównymi zgrupowaniami nieprzyjaciela będą:

- w pierwszym dniu operacji 1 i 7 DZ /NZ/;
- w kolejnych dniach zadania bliższego - 1 KA /H/.

Kolejne rozbitcia tych zgrupowań zapewni powodzenie podczas wykonywania zadania bliższego.

W zadaniu dalszym armia może spotkać się z dywizją przetrzuconą z terytorium WIELKIEJ BRYTANII.

Główny wysiłek uderzeń jądrowych nieprzyjaciela może skoncentrować na środki przenoszenia BMR, rejony wyjściowe związków taktycznych, wojska przepływające się przez rz. LABA oraz system dowodzenia.

Prawdopodobne rubieże obrony nieprzyjaciela:

- pierwszy pas obrony: ARENDSEE, półn brzeg kanału LANDGRABEN, zach brzeg rz. JEETZEL, JUBAR, zach brzeg rz. OHRE;
- rubież obrony odwodów 1 KA /NZ/: ILMENAU, UELZEN, HERMANSBURG;
- rubież obrony odwodów Północnej Grupy Armii: BUCHHOLZ, ROTENBURG, rz. WEZERA, ALLER, LEINE.

W toku operacji należy liczyć się:

a/ ze stosowaniem przez nieprzyjaciela zapór z min jądrowych, szczególnie w rejonach: LUCHOW, WITTINGEN, UELZEN oraz VERDEN, WALSRUDE, NIENBURG.

b/ z wykonaniem przez nieprzyjaciela zwrotów zaczepnych:

- w pierwszym dniu operacji siłami dywizji w kierunku: SUHLENDORF, STOCKHEIM;
- w drugim dniu operacji siłami dwóch dywizji w kierunku:

AMELINGHAUSEN, KLOTZE.

Najważniejsze obiekty do rażenia bronią jądrową: 150 d "Sergeant", d "HJ" 1 DZ /NZ/, odwody brygad i odwody 1 DZ/NZ/, bataliony czołgów 7 DZ /NZ/, SD 1 KA i 1 DZ /NZ/

W celu zapewnienia swobody działania lotnictwa w taktycznej strefie obrony nieprzyjaciela należy obezwładnić baterie rakiet plot "Hawk" i artylerię plot.

2. CEL OPERACJI ZACZEPNEJ 4A

Rozbić siły nadmorskiego skrzydła Północnej Grupy Armii i w ciągu 9-11 dni w działaniach bez stosowania BMR lub w 6-7 dni z użyciem BMR opanować prowincje NRF - DOLNA SAKSONIA wraz z bazami morskimi: CUXHAVEN, WILHELMSHAVEN i EMDEN oraz prowincję HOLANDII - GRONINGEN.

3. ZAMIAR OPERACJI:

O 8.00 14.9 uderzeniem 18 DPanc w kierunku: KYRITZ, LENZEN we współdziałaniu z 10 DZ i 5 DZ /NRD/ zlikwidować zagrożenia wyjścia sił głównych 1 KA /NZ/ na płu skrzydło przegrupowujących się wojsk armii, a ^{działaniami} ~~cozianiami~~ 8 DZ i 6 SBPanc, w oparciu o przygotowane zawczasu рубеże obronne załamać natarcie nieprzyjaciela na kierunku: UELZEN, STENDAL, stwarzając dogodne warunki przejścia sił głównych armii do operacji zaczepnej.

O 8.00 15.9 przejść do operacji zaczepnej wykonując główne uderzenie w kierunku: STENDAL, UELZEN, VERDEN, LONINGEN, HARLINGEN.

W zadaniu bliższym uderzeniem 15 DPanc i 17 DZ przełamać obronę nieprzyjaciela na odcinku: KUCHFELDE, AHLUM - szerokości 8 km - rozbić główne siły 1 DZ /NZ/, po czym wprowadzając do bitwy 19 DZ rozbić odwody 1 KA /NZ/ i w pierwszym dniu operacji

opanować rejon: DOMMATZEN, SOLLENDIECK, WITTINGEN. Uderzeniem 8 DZ /R/ w kierunku: SALZWEDEL, HITZACKER wyjść na tyły sił głównych 1 KA /NZ/.

Następnie uderzeniem głównego zgrupowania w składzie trzech dywizji /15, 21 DPanc i 19 DZ/ w kierunku: UELZEN, VERDEN rozbić 1 KA /H/, we współdziałaniu z 1 DPD z marszu sforsować rz. ALLER i WEZERA i w 4-5 dniu operacji opanować rejon: ZEVEN, BASSUM, HOYA. Uderzeniem jednej dywizji /17 DZ/ w kierunku: WITTINGEN, NIENBURG we współdziałaniu z 5 APanc /R/ okrążyć główne siły 1 KA /WB/.

Działaniami 18 DPanc i 8 DZ /R/ wspólnie z 2 A okrążyć i zniszczyć główne siły 1 KA /NZ/ w rejonie: LUDWIGSLUST, HITZACKER, PRITZWALK.

W zadaniu dalszym uderzeniami 3-4 dywizji w kierunku: BASSUM, HARLINGEN, 1-2 dywizji w kierunku: WILDESHAUSEN, NORDEN oraz jednej dywizji w kierunku: ZEVEN, CUKHAVEN rozbić podchodzące z głębi odowdy nieprzyjaciela, zabezpieczyć wejście do bitwy 6A z rubieży: zach QUAKENBRUCK, NEUENKIRCHEN, lub WIETMARSHEN, SCHUETTORF w kierunku: LOHNE, płd APELDOORN i w 9-11 dniu operacji opanować wybrzeże MORZA PÓŁNOCNEGO na odcinku: CUKHAVEN, HAELINGEN.

W wypadku przejścia do działań z użyciem BMR, w pierwszym zmasowanym uderzeniu jądrowym, uderzeniem 22 ładunków jądrowych zniszczyć 150 d "S" i środki przenoszenia BMR 1 DZ /NZ/, stanowisko dowodzenia 1 KA /NZ/ i 1 DZ /NZ/ oraz główne siły 1 i 7 DZ /NZ/. Następnie wykonując dalszych 25 uderzeń jądrowych na odwoły 1 KA/NZ/ i 1 KA /H/ w pierwszym dniu operacji opanować rejon HITZACKER, BOHLSSEN, ELDINGEN, a w 3 dniu operacji

wykonać zadanie bliższe armii. Następnie wykonując 13 uderzeń jądrowych na podchodzące z głębi odwody nieprzyjaciela w 6-7 dniu operacji wykonać zadanie dalsze armii. W rezerwie posiadać 5 ładunków jądrowych.

Ugrupowanie operacyjne armii:

- pierwszy rzut 15, 18 DPanc, 8, 17 DZ, 6 SBPanc;
- drugi rzut 19 DZ, 21 DPanc.

4. ROZMACH OPERACJI:

Szerokość pasa natarcia: 80-130 km.

Głębokość operacji: 380 km.

Czas trwania operacji:

- bez użycia BMR: 9-11 dni;
- z użyciem BMR: 6-7 dni.

Średnie tempo natarcia:

- bez użycia BMR: 35-45 km/dobę;
- z użyciem BMR: 55-65 km/dobę.

Związki tarcznicze / oddziały	Czołgi		Wyrzut. rakiet.		Artyleria do ognia pośredniego						Środki ppanc			Środki CPL				
	BF-76	srednie	R-70	R-170	Mozdz. 82mm	Mozdz. 120 mm	hb 122 mm	arm. 122 mm	arm. 130mm	hb 152	hba 152mm	BM-14	BM-21	SPG-9	PPK	arm. 85mm	wyrz. rak.	szkła plot
8 DZ /R/	20	170	3	-	43	21	43	5	-	-	10	10	-	14	31	14	-	32
17 DZ	22	192	3	-	49	24	48	6	-	-	11	11	-	16	34	16	-	36
19 DZ	24	202	3	-	51	26	51	6	-	-	11	12	-	17	36	17	-	38
15 DPanc	25	295	3	-	18	9	30	-	-	12	-	12	-	6	10	3	-	40
18 DPanc	24	280	3	-	17	9	28	-	-	12	-	11	-	6	9	3	-	38
21 DPanc	25	295	3	-	18	9	30	-	-	12	-	12	-	6	10	3	-	40
6 SBPanc/R/	-	104	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 ABROT	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 ABA4	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	54	-	-	-	-	54	-	-
4 apappanc	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 prplot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 paplot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	48
7 DA	-	-	-	-	-	-	-	-	54	-	144	-	54	-	-	-	-	-
Razem	140	1538	18	6	196	98	230	35	54	36	230	68	54	65	130	110	14	272

Związki taktyczne /elementy ugrupowania/	Wojska raketowe i artyleria	Wojska inżynieryjne	Wojska OPL	Wojska chemiczne
8 DZ /R/	71 pac			
17 DZ z 6 SBPanc	72 pac, 73 paa	2/4 ABSap /bez 3 k/		
19 DZ	71 pac z chwilą wejścia do bitwy	3 k 2/4 ABSap 3 k 3/4 ABSap		
15 DPanc	4 ABAA, 74 par	3/4 ABSap /bez 3 k/		
18 DPanc	4 ABAA/do 18.00 14.9/			
21 DPanc				
OPpanc	4 apappanc			
OZap		bmin 4 ABSap		
GiD-1		bid 4ABSap /bez 3 i 4 k/		
GiD-2		3 k bid 4 ABSap		
GiD-3		4 k bid 4 ABSap		
Oint.		4 ABSap, bez 2 i 3 bsap, bmin, bid/4mbi, 4 bdp		
echem				
W dyspozycji dcy (armii)	4 ABROT		4 prplot 4 paplot 4 brt	4 BChem 3 kirs

Uwaga: 4 appont - po zbudowaniu mostu na rz. LABA przechodzi w podporządkowanie frontu, natomiast 4 A otrzymuje w podporządkowanie 11 Fppont, które wejdzie w skład ~~6A~~. 4A.

7. STOSUNEK SIŁ W PASIE 4 A:

Wojska własne ZT / Oddziały /	Ilość	Wyszczególnienie sił i środków	Nieprzyjacieli Ilość ZT / oddziały /	Stosunek sił
1	2	3	5	6
W całym pasie 4 A na głębokość operacji				
17, 19 DZ	8	dywizje	5,3	1,5 : 1
15, 21 DPanc	71979	ludzie	77568	1 : 1,1
8 DZ /R/	1957	czołgi	1305	1,5 : 1
6 SBPanc /R/	1230	artyleria / do ognia poś- redniego	593	2 : 1
31 DZ, 33 DPanc	2500	czołgi i środki ppanc	1773	1,5 : 1
1 DPD, 7 DA	12	środki przenoszenia	6	2 : 1
4 ABAA,	21	BMR	49	1 : 2,3
4 ABROT,				
4 apappanc				
1 FBAPPanc				
1 FBROT /bez d/				
W całym pasie 4 A na głębokość zadania bliższego				
17, 19 DZ,	6	dywizje	4,3	1,4 : 1
15, 21 DPanc	52061	ludzie	58638	1,1 : 1
8 DZ /R/	1400	czołgi	1020	1,4 : 1
6 SBPanc /R/	984	artyleria do ognia poś- redniego	461	2,1 : 1
1 DPD, 7 DA,	1755	czołgi i środki ppanc	1376	1,3 : 1
4 ABAA,	12	środki przenoszenia	6	2 : 1
4 ABROT	15	BMR	41	1 : 2,7
4 apappanc				
1 FBROT øbez d/				
Jak wyżej bez 3 D /WB/				

1	2	3	4	5	6
Na kierunku głównego uderzenia 4 A na głębokość zadania bliższego					
17 DZ, 15, 21 DPanc, 1 DPD	4	dywizje	2	1, 7 DZ /NZ/, 50 % środków 1 KA /NZ/ 21 d "Pershing"	2 : 1
7 DA, 7 ABROT	31851	lądzie	30758		1 : 1
4 apappanc	879	czołgi	413		2,1 : 1
1 FBROT /bez d/	623	artyleria do ognia pos- redniego	201		3,1 : 1
	905	czołgi i środki ppanc	694		1,3 : 1
	12	środki przenoszenia	6		2 : 1
	9	BMR	21		1 : 2,3

Uwaga: 1. Do kalibru 81 /82/ mm włącznie.

2. W liczniku taktety operacyjno-taktyczne, w mianowniku - taktyczne.

C. Termin dowozu rakiet

Wyszczególnienie	8 DZ /R/					15 DPanc					17 DZ					18 DPanc					19 DZ					21 DPanc					4 ABROT					Ogółem									
	jądrowe					jądrowe					jądrowe					jądrowe					jądrowe					jądrowe					jądrowe					jądrowe					Chemicz.				
	3 kt	10 kt	20 kt	Razem	Chemiczne	3 kt	10 kt	20 kt	Razem	Chemiczne	3 kt	10 kt	20 kt	Razem	Chemiczne	3 kt	10 kt	20 kt	Razem	Chemiczne	3 kt	10 kt	20 kt	Razem	Chemiczne	3 kt	10 kt	20 kt	Razem	Chemiczne	10 kt	20 kt	40 kt	Razem	Chemiczne	R-70	R-170	Razem	R-70/k/	R-170 /k/	Razem				
mit rakiet na operację																																													
na ra Got. nr 2 i 3	1	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6	-	3	6	9	-	-	3	6	9	-	-
na 0 Got. nr 4	1	1	1	3	3	1	1	1	3	-	1	1	1	3	-	1	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	6	3	-	3	-	3	-	3
9 trzeby rakiet	1	1	1	3	3	2	3	-	6	6	3	-	1	6	3	1	1	1	3	-	-	-	1	2	3	3	3	-	-	-	4	4	3	11	6	2	1	32	15	6	21	1	32	15	6
wóz rakiet do 4.00 15.9																																													
Got. nr 4	-	-	-	-	-	1	2	-	3	6	2	1	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	3	3	-	-	-	2	2	1	5	6	9	5	14	12	6	18	5	14	12	6
6z 2/ do 4.00 "W"+1							2		2					3															2			1	1	2	3	4	2	6	3	3	6	2	6	3	3
iet do 4.00 "W"+2							1	1	2														1	2	3			1	1	2		1	2	4	4		2			4		2			4
do 4.00 "W"+3						1			3							1		1	3							3	1	1	2	3				2	4		2			4		2			4

1. Branó pod uwagę potrzeby D1 1 DZ / w tym 1 uderzenie/.
2. Jako "W" uznano dzień wybuchu wojny jądrowej.

9. LOTNICTWO:

- a/ Operację zaczepną wspiera 1 DLSzR i część sił 10 splmb
 wysiłkiem 106 e/1 LMSz, 27 e/1 LMB, 67 e/1 LRRTA, z tego:
- w zadaniu bliższym - 58 e/1 LMSz, 15 e/1 LMB, 34 e/1 LRRTA;
 - w zadaniu dalszym - 48 e/1 LMSz, 12 e/1 LMB, 33 e/1 LRRTA,
- W wypadku użycia BMR: 68 e/1 LMSz, 17 e/1 LRRTA, z tego:
- w zadaniu bliższym - 36 e/1 LMSz, 9 e/1 LMB, 21 e/1 LRRTA;
 - w zadaniu dalszym - 32 e/1 LMSz, 8 e/1 LMB, 22 e/1 LRRTA.

b/ Podział sił 1 DLSzR i 10 splmb wg zadań i dni operacji
 /bez użycia BMR/ w ramach zadania bliższego armii:

Dzień oper.	Z a d a n i a	Wysilek w e/l	
		LMSz	LMB
1	2	3	4
"D"	1. OPN: - obezwładnienie czterech baterii artylerii na kierunku działania 15 DPanc i 17 DZ; - obezwładnienie odwodów ppanc dwóch BZ; - obezwładnienie SD 1 KA /NZ/; - obezwładnienie SD 1 DZ /NZ/; 2. Wsparcie natarcia 15 DPanc i 17 DZ przez zwalczanie odwodów brygadaowych npla. 3. Wzbronienie kontrataku 1 DZ/3 BPanc/g 4. Zabezpieczenie wprowadzenia do bitwy 19DZ. 5. Wzbronienie kontrataku 7 DZ /NZ/. 6. Odwód dowódcy 4 A.	4 1 1 3 2 2 1	2 4
	Razem	14	6
D2-5	1. Wsparcie natarcia głównego zgrupowania uderzeniowego /15 DPanc i 17 DZ/ 2. Wzbronienie podejścia i wykonania przeciwuderzenia 1 KA /H/ 3. Wsparcie natarcia 17 DZ na kierunku pomocniczym. 4. Zabezpieczenie wprowadzenia do bitwy 21 DPanc 5. Zabezpieczenie forsowania rz. ALLER i WEZERA	15 9 6 3 6	4 2

1	2	3	4
D2-5	6. Ogniove zabezpieczenie desantu taktycznego.	2	
	7. Odwód dowódcy 4 A.	3	3
	Razem	44	9
	Razem na zadanie bliższe 4 A:	58	15

c/ Podział sił 1 DLSZR i 10 splmb wg zadań i dni operacji z użyciem BMR w zadaniu bliższym armii:

Dzień oper.	Z a d a n i a	Wysilek w e/1	
		LMSz	LMB
1	2	3	4
"D"	1. OPN: - niszczenie 7 DZ /NZ/ - 4 b.j./2x50kt, 2x75 kt/; - obezwładnienie czterech baterii artylerii na kierunku działania 15 DPanc i 17 DZ; - obezwładnienie odwodów ppanc dwóch BZ.	4 2	1
	2. Wsparcie natarcia 15 DPanc i 17 DZ.	3	
	3. Wzbronienie kontrataku odwodu 1 DZ/3BPanc/		2
	4. Wzbronienie kontrataku odwodu 1 KA/7 DZ/	3	
	5. Zabezpieczenie wprowadzenia do bitwy 19DZ	1	
	6. Odwód dowódcy 4 A	1	1
	Razem	14	4
D2-5	1. Wsparcie natarcia głównego zgrupowania uderzeniowego 4 A /15 DPanc i 17 DZ/.	6	
	2. Wzbronienie podejścia i wykonania przeciwwuderzenia 1 KA /H/ 3 b.j./1x50 kt, 2x75 kt/.	6	1
	3. Zabezpieczenie wprowadzenia do bitwy 21 DPanc.	3	1
	4. Zabezpieczenie forsowania rz. ALLER i WEZERA - 1x30 kt.	3	2
	5. Ogniove zabezpieczenie desantu taktycznego.	2	
	6. Odwód dowódcy 4 A.	2	1
	Razem	22	5
	Razem na zadanie bliższe:	36	9

d/ Wydzielony wysiłek 48 e/1 LMSz i 12 e/1, a w wypadku użycia BMR - 32 e/1 LMSz i 8 e/1 LMB na wykonania zadania dalszego armii wykorzystać do zwalczania odwodów operacyjnych npla i zabezpieczenia wprowadzenia do bitwy świeżych sił.

e/ Podział limitu lotnictwa na rozpoznanie powietrzne w operacji zaczepnej armii:

Warunki działań	D1			D2-D-5 /D2-D3/			Ogółem e/1 na zad. bliż.			Ogółem e/1 na zad. dal.		
	LRT	LMSz	Razem	LRT	LMSz	Razem	LRT	LMSz	Razem	LRT	LMSz	Razem
Bez użycia BMR	8	1	9	26	4	30	34	5	39	33	6	39
z użyciem BMR	8	2	10	13	4	17	21	6	27	22	8	30

10. WOJSKA OPL:

a/ Skład sił i środków OPL: 4 prplot, 4 paplot, 4 brt, podporządkowany 1 bzrlcb oraz współdziałająca 3 DLM. Przeprawy na rz. LABA osłaniają 14 paplot /Fr/ i 89 paplot OPK.

b/ Zadania OPL w operacji: wojska OPL armii we współdziałaniu z 3 DLM skupiają główny wysiłek na kierunku: BISMARCK, UELZEN, VERDEN, LATHEN, ASSEN.

W celu osłony:

- głównego zgrupowania uderzeniowego w czasie przegrupowania i rozwinięcia do działań/w rejonie wyjściowym/;
- wprowadzenie do bitwy 15 DPanc i 17 DZ oraz kolejnych odwodów;

- forsowania rz. ALLER i WEZERA oraz przepraw armijnych na tych przeszkodach wodnych.

c/ Wykorzystanie sił i środków OPL na głębokość zadania bliższego:

Oddziały /zw. OPL	Obiekty /wysiętek obrony/		
	D1	D2	D3
3 DLM	Osłona wprowadzenia do bitwy 15 DPanc, 17 i 19 DZ	Okresowa osłona rejonu desantowania 1 DPD	Osłona wprowadzenia do bitwy 21 DPanc. Osłona forsowania i przeprawy na rz. ALLER i WEZERA
4 aprplot	Osłona wprowadzenia do bitwy 15 DPanc, 17 i 19 DZ	Osłona zgrupowania uderzeniowego w czasie prowadzenia natarcia.	Osłona wprowadzenia do bitwy 21 DPanc. Osłona przeprawy na rz. ALLER i WEZERA
4 paplot	Osłona przepraw na rz. ŁABA.	Osłona SD armii	Osłona wprowadzenia do bitwy 21 DPanc. Osłona przepraw na rz. ALLER
1 bzrlch	Osłona przepraw na rz. ŁABA.		Osłona wprowadzenia do bitwy 21 DPanc. Osłona przeprawy na rz. ALLER i WEZERA.
4 brt	Zabezpiecza dowodzenia i naprowadzanie LM w systemie OPL /SD OPL/		

11. WOJSKA INŻYNIERYJNE:

A/ skład wojsk inżynieryjnych: 4 ABSap, 4appont, 4 abdp, 4 abmi oraz przydzielony 11 ppont /po przekazaniu 4 appont do dyspozycji frontu na rz. ŁABA/.

B/ Zadania w okresie przygotowania operacji zaczepnej:

a/ Przygotować i utrzymać na zach. brzegu rz. ŁABA cztery drogi w czasie wprowadzania do bitwy 17 DZ i 15 DPanc siłami bid/4 ABSap;

- b/ Rozbudować pod względem inżynieryjnym własnymi siłami i środkami rejonu wyjściowe 17 DZ, 15 DPanc i ABROT;
- c/ Urządzić i utrzymać ma rz. LABA dwa mosty pontonowe pod obciążenie 40 ton siłami 4 appont.
- d/ Wykonać na planowanych rubieżach wprowadzenia do bitwy 17 DZ i 15 DPanc w zaporach inżynieryjnych własnych i nieprzyjaciela 32 przejścia. Do wykonania przejść wykorzystać - siły i środki 8 DZ /R/, 6 SBPan 17 DZ i 15 DPanc.

C/ Zadania w okresie wykonywania zadania bliższego:

- a/ Przygotować i utrzymać dwie ADS oraz drogi do prze, grupowania 21 DPanc i 4 ABROT siłami GiD nr 1, 2, 3.
- b/ Torować przejścia w zaporach inżynieryjnych nieprzyjaciela siłami grup torujących zorganizowanych w ZT pierwszego rzutu armii.
- c/ Zabezpieczyć odparcie kontrataków i przeciwuderzeń odwodów nieprzyjaciela siłami OZap 4 A.
- d/ Zabezpieczyć pokonywanie powstałych stref zniszczeń po obustronnym użyciu broni jądrowej siłami 4 abminż.
- e/ Zabezpieczyć forsowanie z marszu rz. ALLER i WEZERA poprzez przygotowanie i urządzenie siłami 11 ppont i bbm na rz. ALLER dwóch mostów pod obciążenie 40 ton oraz trzech mostów na rz. WEZERA.
- f/ Zabezpieczyć częścią sił wojsk inżynieryjnych 4 A wprowadzenie do bitwy 6 A poprzez utrzymanie na rz. ALLER i WEZERA po jednym moście pontonowym, przygotowanie jednej drogi od rubieży rz. WEZERA do rubieży

wprowadzenia do bitwy 6 A oraz zabezpieczenie prawego skrzydła 6 A siłami OZap 4 A.

12. WOJSKA CHEMICZNE:

- a/ Rozpoznanie skażeń zapewnić poprzez wykorzystanie sił i środków systemu wykrywania skażeń, 4 klrsk oraz 4 BChem. Główny wysiłek rozpoznania skażeń na kierunku: STENDAL, SOLTAU, LONINGEN, HARLINGEN. Zorganizować rejony obserwacji skażeń na rubieżach:
- nr 1- WITTENBERGE - HAVELBERG - BURG;
 - nr 2 -ARENSEE - KALBE - GARDELEGEN;
 - nr 3 -LUNEBURG - UELZEN - SCHANHORST.

Zabezpieczyć rozpoznanie skażeń na korzyść 6 A na rubieży wprowadzenia.

- b/ Być w gotowości do zabiegów specjalnych siłami 4 BChem na rubieżach:
- nr 1 - KYRITZ - OSTENBURG - BISMARCK;
 - nr 2 - LUCHOW - KLOTZE;
 - nr 3 - BEWENSEN - HANKENSBUTTEL.

13. ZABEZPIECZENIE TYŁOWE:

a/ Potrzeby materiałowe 4 A:

	Amunicja w jo			MPS w jn		Żywn w rdz	
	strz	art. i moż.	plot	czoł	benz. sam.		olej nap.
1) Stan na 4.00 14.9							
- w wojskach	1,0	1,0	1,92	2,25	1,6	2,2	3,4
- w składach armii	0,15	0,25	0,5	0,25	0,4	0,7	4,0
R a z e m	1,15	1,25	2,42	2,5	2,0	2,9	12,4
2) Okres org. operacji							
- przewid. zużycie	0,07	0,16	0,5	0,15	0,36	0,5	0,85
- dowód do armii	0,12	0,63	0,58	0,21	0,57		
Stan na początek operm	1,12	1,72	2,5	2,56	2,21	3,2	11,55
3) Zadanie bliższe:							
- przewid. zużycie	0,93	1,81	1,72	1,55	1,11	1,55	3,0
- dowód do armii	0,79	1,27	1,62	1,39	0,63	0,95	2,0
Stan na początek:	1,06	1,18	2,4	2,4	1,73	2,6	10,55
4) Zadanie dalsze:							
- przewid. zużycie	1,0	1,5	2,1	1,6	1,4	2,1	4,0
- limit przydziału	0,89	1,3	1,8	1,2	1,1	1,7	2,0
5) Stan na koniec oper.							
- wojskach	0,85	0,8	1,8	1,85	1,2	1,7	0,57
- w składach armii	0,1	0,18	0,3	0,15	0,23	0,5	2,8
R a z e m :	0,95	0,98	2,1	2,0	1,43	2,2	8,25

b/ Organizacja zaopatrywania wojsk:

W okresie organizacji operacji:

- amunicja art. i możdz. w ilości 930 ton dowożoną jest na SC transportem frontowym;
- pozostałe ilości materiałów pohierają ZT i oddziały własnym transportem ze wskazanych im składów stacjonarnych i stacji wyładowniczych;

W toku prowadzenia organizacji:

- do związków taktycznych i oddziałów pierwszego rzutu operacyjnego całość mps i większość amunicji

dostarczona zostanie transportem armii;

- pozostałe ZT i oddziały pobierają środki amateriałowe własnym transportem z RBA lub składów stacjonarnych.

c/ Organizacja ewakuacji rannych:

- w okresie organizacji operacji - transportem ZT i oddziałów do zgrupowań szpitali frontowych i szpitali stacjonarnych;
- w toku operacji z ZT i oddziałów bezpośrednio zaangażowanych w walce i z ognisk masowych strat sanitarnych transportem armijnym, a z pozostałych - transportem jednostek do BSzF.

Możliwości ewakuacyjne transportu sanitarnego armii pozwalają na wyewakuowanie do szpitali frontu 1980 rannych jednym obrotem transportu. tj. około 50% przypuszczalnych potrzeb ewakuacyjnych. Pozostałą ilość rannych wyewakuuje się transportem ogólnego przeznaczenia i transportem ZT. Dla wzmocnienia dywizji nacierających na głównym kierunku uderzenia przydzielą się po dwa medyczne bataliony wzmocnienia, a na kierunku pomocniczym - po jednym batalionie.

d/ Organizacja ewakuacji technicznej:

- w czasie przegrupowania wojsk uszkodzone wozy bojowe i pojazdy mechaniczne ewakuować siłami i środkami jednostek do rejonu wyjściowego danego ZT /oddziału/;
- w czasie prowadzenia operacji ewakuacja techniczna z wojsk dokonywana będzie siłami i środkami armii do armijnych PZSU.

14. TERMINY GOTOWOŚCI:

- a/ Termin gotowości wojsk do działania w rejonach wyjściowych
1.00 15.9.
- b/ Gotowość wojsk raketowych i artylerii do otwarcia ognia
4.00 15.9.

Załącznik nr 14

Rozkaz operacyjny armii do
kolejnej operacji zaczepnej

Seria " WN "

T A J N E

Egz.Nr.....

ROZKAZ OPERACYJNY A Nr SD
..... / data, godz. /

Mapa / skala, rok wydania /

1. W pasie działania A nacierają związki taktyczne npla
..... w sile około Styk między
prawdopodobnie w rejonie

Stwierdzono podejście odwodów w sile
o / godz., data/ na rubieży, które mogą być użyte do
..... na kierunku

Stwierdzono rozbudowę pozycji startowych npla w rejonie
.....

Istnieje niebezpieczeństwo skoncentrowania wysiłku uderzeń jądrowych
npla na
przełamania obrony na kierunkach
..... i wyparcia wojsk..... A z obszaru

Liczę się z możliwością wykonania przez npla przeciwuderzeń na kie-
runkach :

- w sile
- w sile
- w sile

2. W pasie natarcia A wojska raketowe frontu wykonują
..... uderzeń jądrowych na
.....

Na prawo A, wykonując uderzenia w kierunku :
 główne-..... i drugie-.....
 niszczy główne siły npla i w dniu operacji opa-
 nowuje rejon
 Linia rozgraniczenia

Na lewo A uderzeniem w kierunku
 rozbija i w dniu operacji opa-
 nowuje rejon
 Linia rozgraniczenia

3. A /skład/ przechodzi do operacji zaczepnej w kierun-
 ku
 W zadaniu bliższym współdziałając z A rozbija zasadnicze siły
, forsuje rz. i w dniu
 operacji opanowuje rejon
 W zadaniu dalszym rozwijając natarcie w kierunku
 opanowuje, rozbija
 podchodzące odwody npla i w dniu operacji opanowuje re-
 jon

Do operacji armii przydziela się :

- jądrowych rakiet taktycznych / ilość i moc /;
- chemicznych rakiet taktycznych / ilość / ;
- jądrowych rakiet operacyjno-taktycznych /ilość i moc /;
- chemicznych rakiet operacyjno-taktycznych / ilość /;
- jądrowych bomb lotniczych / ilość i moc /

Zdecydowałem : / liczba /uderzeniami jądrowymi i lotnictwem
 na siły npla w rejonach
 oraz uderzeniem części sił w kierunku

załamać natarcie npla na rubieży
 W zmasowanym uderzeniu jądrowym / liczba /.....,
 pociskami jądrowymi..... raketami chemicznymi oraz lotni-
 ctwem rozbić zasadnicze siły npla, po czym przejść do
 operacji zaczepnej :

- siłami w kierunku ;
 - siłami w kierunku ;
- Wojskami oraz uderzeniami jądrowymi i
 chemicznymi rozbić pozostałe siły, po czym wykorzystu-
 jąc działanie DPD z marszu sforsować rz. i wy-
 konać zadanie bliższe.

W zadaniu dalszym wykorzystując ładunków jądrowych i
 chemicznych oraz wykonując uderzenie siłami
 /liczbą/ dywizji w kierunku i siłami/liczbą/
 d_vwizji w kierunku rozbić bliskie odwody operacyjne
 npla i w dniu operacji opanować
 nakazany obszar.

Ugrupowanie operacyjne w rzuty,

4. Rozkazuję :

a/ DZ z
 nacierać w kierunku
 Zadanie bliższe : zniszczyć oddziały
 npla i opanować rejon

 Następnie osłaniając się częścią sił z prawego skrzydła rozbić odwo-
 dy npla, z marszu sforsować rz. i do końca dnia opa-
 nować rejon

Drogi marszu

Kierunek natarcia w dniu następnym

Przydziela się rakiet jądrowych : kt, kt ;
..... RCH.

Linia rozgraniczenia na lewo :

SD -

b/ DPanc z

nacierać w kierunku :

Zadanie bliższe : zniszczyć we współdziałaniu z DPanc
..... npla i opanować

rejon :

Następnie rozbić oddwoy npla, z marszu sforsować rz.

i do końca dnia opanować rejon

Drogi marszu

Kierunek natarcia w dniu następnym

Przydziela się rakiet jądrowych : kt. kt ;
..... kt, RCH.

Linia rozgraniczenia na lewo :

SD -

c/ DPanc z

nacierać w kierunku

Zadanie bliższe : zniszczyć we współdziałaniu z

DPanc rozbite oddziały npla

i opanować rejon

Następnie rozbić oddwoy npla i opanować rejon

.....

Drogi domarszu

Kierunek natarcia w dniu następnym

Przydziela się rakiet jądrowych :

..... kt. kt, kt, RCH.

SD -

d/ DZ z zniszczyć pododdziały npla na wsch. brzegu rz. i utrzymać rubież

Następnie wspólnie z rozbić oddziały npla i do ześrodkować się w rejonie

Przydziela się rakiet jądrowych : kt, kt, RCH.

SD -

e/ DZ z utrzymując rubież .. nie dopuścić npla do przełamania obrony na kierunku

Następnie wspólnie z zlikwidować pozostałe siły npla, po czym do końca ześrodkować się w rejonie

SD -

f/ Wojska rakietowe ABROT.

Podczas wykonywania zmasowanych uderzeń jądrowych :

- uderzeniami jądrowymi kt zniszczyć :

- dwoma uderzeniami jądrowymi kt zniszczyć odwód :

- uderzeniem jądrowym kt rozbić odwód :

- być w gotowości do wykonania uderzeń rakietami chemicznymi na zgrupowania artylerii

W zadaniu bliższym rakietami jądrowymi /. kt,/ i rakietami chemicznymi :

- we współdziałaniu z lotnictwem i wojskami raketowymi frontu rozbić odwody..... :
- zniszczyć wykryte stanowiska dowodzenia
- W zadaniu dalszym raketami jądrowymi i
- raketami chemicznymi zniszczyć podchodzące odwody.....
- npla.

W toku operacji zaczepnej niszczyć nowo wykryte środki napadu jądrowego raketami baterii dyżurnych, a ponadto raketami jądrowymi / kt /.

- Rezerwa
- Rejon stanowisk startowych
- Rejon zapasów ch stanowisk startowych
- Gotowość do otwarcia ognia.....

g/ Wojska OPL armii z okresowe podporządkowanymi :

..... we współdziałaniu z DLM - skupić główny wysiłek do osłony głównego zgrupowania uderzeniowego na kierunku oraz przepraw na rz. w okresie przegrupowania i wejście do bitwy ,..... DPanc.

Zadania :

- DLM osłania wojska i obiekty w pasie działania..... A z dyżurowania w powietrzu i na lotniskach ;
- par OPK osłania przeprawy na rz. w rejonie
- osłania przeprawę na rz. w rejonie

- prplot od osłonić główne siły A w rejonie oraz przeprawy na rz. w rejonie ;
- palot osłonić oraz od przeprawę na rz. w rejonie ;
- paplot osłonić główne siły ABROT w rejonie wyjściowym do operacji ;
- paplot osłonić przeprawę na rz. w rejonie

h/ Lotnictwo :

W ogniowym przygotowaniu wejścia do bitwy zgrupowań uderzeniowych armii :

- wspólnie z wojskami raketowymi frontu uderzeniem jądrowym kt rozbić główne siły ;
- uderzeniem jądrowym kt zniszczyć odwód npla.

Wysiłkiem lotnictwa

W zadaniu bliższym :

- wspierać natarcie DZ i DPanc wysiłkiem/e/l/ ;
- zwalczać podchodzące odwody npla wysiłkiem / e/l /;
- wzbraniać wykonania kontrataku odwodów npla na kierunku wysiłkiem /e/l/ ;
- niszczyć samoloty npla na lotniskach ;

wesprzeć wejście do bitwy DZ wysiłkiem /e/l/.

W zadaniu następnym :

- wesprzeć wejście do bitwy..... DZ wysiłkiem/e/l/;
- zwalczać podchodzące odwody operacyjne npla wysiłkiem /e/l/;

- wspierać natarcie DZ i DPanc na kierunku
wysiłkiem /e/l/;

- niszczyć samoloty npla na lotniskach oraz wykryte zgrupowania
czołgów i artylerii.

Wysyłek lotnictwa : oraz
uderzenia jądrowe / kt /.

Rezerwa :

i/ OPpanc :

Załamac natarcie czołgów na kierunku
po czym do ześrodkować się w rejonie
..... W toku operacji przesuwać się na kierunku
..... w gotowości do zwalczania czołgów npla na kierun -
kach

j/ OZap :

Do przegrupować się do rejonu
W toku operacji przesuwać się za w gotowości
do minowania rubieży na kierunkach

k/ OInż
.....

Do przegrupować się do rejonu
W toku operacji przesuwać się na kierunku

1/ Gotowość do działań
.....

5/ SD - czynne od

Kierunek przesunięcia
.....

WSD -

Meldunki przedstawiać :

6/ Zastępcy :

SZEF SZTABU..... A

DOWÓDCA A

.....
/stopień, imię i nazwisko /

.....
/stopień, imię i nazwisko /

Wydrukowano w 2 egz.

Egz.nr 1 - dca frontu

Egz.nr 2 - aa

Wyk.
/ stopień, nazwisko/

Druk.
/ inicjały maszynistki /

Nr
/ nr książki maszynistki /

Załącznik nr 18
Zarządzenie bojowe armii
do marszu dywizji

Seria " WN "

T A J N E
Egz.Nr. _____

DOWÓDCA DZ / DPanc /

ZARZĄDZENIE BOJOWE A nr SD/dzień, godz./

Mapa / skala i rok wydania /

1. Npl w sile przerwał obronę naszych wojsk
i od/godz., data/ naciera / maszeruje / w kierunku
ku

Stwierdzono o / godz., data / wymarsz do BPanc npla
z rejonu
w kierunku

Liczę się z możliwością :

- spotkania z nplem na rubieży ;
- działania desantów / grup dywersyjnych / w rejonie

2. DZ z do / godz., data/
osiągnąć rubież / rejon / w gotowości do na -
tarcia w kierunku

OW w składzie do / godz., data/
opanować i utrzymać

Wysłać ubezpieczenie

Drogi marszu : nr 1

Nr 2 , nr 3

Linie wyjściową siłami głównymi przekroczyć:

czołem /godz., data/, ogonem

Linie wyrównania siłami głównymi przekroczyć :

nr 1 czołem /godz., data /,

nr 2 czołem

Długi odpoczynek od do w rejonie

3. Wykonuje się uderzeń jądrowych/liczba, moc na
npla w rejonie

Oslonę plot w rejonie od m.....
do zapewnia

Przeprawy mostowe na rzece w rejonie

..... zapewnia

W przodzie DZ do /godz., data/broni rejonu ..

.....
/zadanie - uderzenia w kierunku, wycofuje się itp. /
Na prawo pz DZ maszeruje drogą

4. Gotowość do marszu

Decyzję do marszu zameldować / czas i
sposób /.

SZEF SZTABU A

DOWÓDCA A

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

Wydrukowano w 2 egz.

Egz.Nr. 1 - dca DZ

Egz.Nr 2 - aa.

Wykonał
/ stopień i nazwisko /

Druk.
/ inicjały maszynistki/data/

Nr
/ numer książki masz. /

Załącznik nr 16
Zarządzenie bojowe armii
do natarcia dywizji
od warunkach zagrożenia 13. dywizji
Seria " WN "

T A J N E
Egz.Nr.....

DOWÓDCA / DZ, DPanc /

ZARZĄDZENIE BOJOWE A nr, SD
..... / data, godz./.

Mapa / skala i rok wydania /

1. W pasie od / godz., data / bronią się od -
działy DZ / KA / w sile
Przedni skraj obrony na rubieży

Stwierdzono w rejonach :

- przygotowane pozycje wyrzutni raketowych ;
- odwody w sile ;
- SD

Liczę się z możliwością :

- kontrataków npla w sile
z kierunku ;
- uderzeń ~~jezennych~~ ^{lotnicza} w rejonie

2. DZ / DPanc / z/środki wzmocnienia/prze-
łamać obronę npla ^{na odcinku} ~~w pasie~~, wykonując główne
uderzenie w kierunku, zniszczyć
pododdziały w rejonie i opa-
nować rejon : częścią sił odeprzeć kontratak
npla z rubieży

Następnie głównym zgrupowaniem rozbić npla w rejonie
i do opanować rejon
Częścią sił połączyć się z w rejo-
nie i przeciąć drogi odwrotu npla na

odcinku
 Dla wykonania zadań dodatkowo przydziela się rakiet
 jądrowych / podać liczbę i moc / rakiet
 chemicznych.

3. W pasie natarcia dywizji armia bronią jądrową :

- w G - niszczy / wymienić obiekty/ wykonując ude -
 rzenia :, kt w rejon
 kt w rejon
- obezwładnia /obiekty/ w rejonie ;
 trzema uderzeniami o mocy kt ;
 i e/l LMSz obezwładnia w
 rejonach

W przodzie broni się z zada-
 niem utrzymania rubieży

Na prawo naciera w kierunku

Linia rozgraniczenia

Na lewo naciera w kierunku

4. *gotowości do natarcia*
 SD od /godz., data/ w rejonie.....

Kierunek zmiany

SZEF SZTABU..... A

DOWÓDCA A

.....
 / stopień, imię i nazwisko/

.....
 / stopień, imię i nazwisko /

Wydrukowano w 2 egz.

Egz.nr 1 - dcaDZ/DPanc

Egz.nr 2 - aa

Wykonał :
 / stopień i nazwisko/

Druk.:
 / inicjały masz., data/

Nr
 / nr książki masz./

Załącznik nr 17
Zarządzenie bojowe armii do
wprowadzenia do bitwy dywizji
drugiego rzutu

Seria " WN "

T A J N E
Egz.Nr.....

DOWÓDCA DZ / DPanc /

ZARZĄDZENIE BOJOWE..... A nr SD
..... / data, godz. /

Mapa / skala, rok wydania /

1. KA dąży do zatrzymania natarcia ZT A
na kierunku o/godz.,data/ rozwija
siły około na rubieży
.....

Liczę się z możliwością :

- wykonania uderzeń jądrowych i lotniczych w rejonie :
.....;
- kontrataku npla w sile w kierunku
.....

2. DZ /DPanc/ z wejść do
bitwy o/ godz.,data/ z rubieży
..... w kierunku : współdzia-
łając z DZ zniszczyć BZ npla w
rejonie i do/godz.,data/
opanować rejon :

Kierunek dalszego natarcia :

Drogi marszu :

- nr 1
- nr 2

3. Na zgrupowanie npla w rejonie :

wykonuje się uderzenia o mocy kt.

LMSz wysiłkiem :

- od e/l obezwładnia SD DZ w rejonie

- od e/l wspiera natarcie dywizji do rubieży.....

Na prawo naciera DZ /DPanc/ w kierunku

niszczy BZ i opanowuje rejon :

Linia rozgraniczenia:

Na lewo naciera DZ /DPanc/ w kierunku

i opanowuje rejon :

Linia rozgraniczenia :

SZEF SZTABU A

DOWÓDCA A

.....
/stopień, imię i nazwisko /

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

Wydruk. w 2 egz.

Egz.Nr. 1 - dca DZ/DPanc/

Egz.Nr. 2 - aa

Wyk:
/ stopień, nazwisko/

Druk.:
/inicjały maszynistki, data /

Nr
/ nr książki maszynistki /

Załącznik nr 18
Zarządzenie bojowe armii
dla DZ / DPanc / do obrony
 Seria " WN /

T A J N E
 Egz.nr.....

DOWÓDCA DZ / DPanc /

ZARZĄDZENIE BOJOWE A nr, SD
 / data, godz. /

Mapa / skala, rok wydania /

1. Npl siłami przerwał obronę naszych wojsk na kie -
 runku i do opanował rubież
 Stwierdzono podejście odwodów npla w sile
 po drogach o / godz.,
 dzień / czołem na rubieży
 oraz wysadzenie desantu w rejonie w sile
 Liczę się z możliwością :

- uderzenia głównych sił npla w kierunku ;
- uderzenia częścią sił w kierunku ;
- zmasowanych uderzeń jądrowych w rejonie

2. DZ / DPanc / bronią jądrową obezwładnić npla w rejonie
 do (godz. data) *rozgani zwrac obrony*
 / na rubieży / w pasie
z przednim skrajem na rubieży
 Skupiając główny wysiłek w rejonie
Nie dopuścić do przerwania się npla w kierunku
 Częścią sił osłonić kierunek

~~SD~~
 Na okres od do przydziela się :

- jądrowych rakiet taktycznych / liczba i moc /;
- chemicznych rakiet taktycznych/ liczba /.

3^{ga} Wojska raketowe armii obezwładniają podchodzące odwody npla w rejonie

LMSz wysiłkiem e/l obezwładnia artylerię npla na SO w rejonie

Na prawo DZ / DPanc / broni rubieży częścią sił wykonuje kontratak w kierunku / w rejonie /.....

Linia rozgraniczenia :

Na lewo DZ / DPanc / siłami głównymi wykonuje uderzenie w kierunku z zadaniem rozbicia npla w rejonie

Częścią sił broni rejonu

Linia rozgraniczenia :

4. Decyzję zameldować / czas i sposób / / godz., data /.

SD A czynne od/godz.,data /

SZEF SZTABU A

DOWÓDCA A

..... / stopień, imię i nazwisko /

..... / stopień, imię i nazwisko /

Wydrukowano w 2 egz.

Egz.Nr. 1 - dca DZ / DPanc/

Egz.Nr 2 - aa -----

Wyk.: /stopień, nazwisko /

Druk.: / inicjały maszynistki, data/

Nr / nr książki maszynistki /

Załącznik nr 19
Zarządzenie bojowe armii
do przeciwuderzenia dywizji

Seria " WN "

T A J N E
Egz.Nr.....

DOWÓDCA DZ / DPanc / ✓

ZARZĄDZENIE BOJOWE A nr, SD
..... / data, godz./

Mapa / skala i rok wydania /

1. Związki npla nacierając w kierunku do / godz., data / opanowały rubież
Liczę się z wprowadzeniem odwodu w sile do
w kierunku
2. O / godz., data / przeciwuderzyć z rubieży
..... w kierunku
współdziałając z zniszczyć npla w rejonie ..
..... i do / godz., data / opanować
rubież Częścią sił uderzyć w kierunku
..... i wspólnie z
okrażyć, a następnie zniszczyć pozostałe siły npla w rejonie ...
.....
3. A bronią jądrową o /godz., data /
niszczy /wymienić obiekty / wy-
konując uderzenia kt w rejonie
..... e/l LMSz wzbiera podejścia odwodów
..... z kierunku

DPanc przeciwuderza w kierunku i do
..... / godz., data / opanowuje rubież

SZEF SZTABU A

DOWÓDCA A

.....
/stopień, imię i nazwisko /

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

Wydrukowano w 2 egz.

Egz.Nr. 1 - dca DZ /DPanc/

Egz.nr 2 - aa

Wykonał:
/ stopień, nazwisko /

Druk:
/ inicjały masz., data /

Nr
/ nr książki maszynistki/

Załącznik nr 20
Zarządzenie bojowe dywizji
do marszu pułku.

Seria " WN "

T A J N E
Egz.Nr. _____

DOWÓDCA pz / pcz /

ZARZĄDZENIE BOJOWE DZ / DPanc / nr SD
/ dzień, godz. /

Mapa / skala i rok wydania /

1. Npl w sile przerwał obronę naszych wojsk i od
..... / godz.data / naciera w kierunku
.....

Liczę się z możliwością spotkania z nplem na rubieży
.....

2. pz / pcz / do / godz. data /,
opanować rejon
i utrzymać go do podejścia sił głównych dywizji.

Wysłać ubezpieczenie w sile z zadaniem
.....

Droga marszu

Linie wyjściową przekroczyć czołem
..... / godz., data /.

3. W przodzie DZ o / godz., data / broni ru -
bieży z zadaniem
.....

4. Gotowość do marszu
Decyzję do marszu zameldować : / czas i
sposób /.

SZEF SZTABU DZ/DPanc/

DOWÓDCA DZ/DPanc/

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

Wydruk. w 2 egz.

Egz.nr 1 dca DZ/DPanc/

Egz.nr 2 aa. -----

Wykonał
/ stopień i nazwisko /

Druk.
/inicjały maszynistki, data/

Nr
/ numer książki masz. /

Załącznik nr 29
Zarządzenie bojowe dywizji
do natarcia pułku

Seria " WN "

T A J N E
Egz.Nr.

DOWÓDCA / pz, pcz /

ZARZĄDZENIE BOJOWE pz / pcz / nr, SD -
..... / data, godz. /

Mapa / skala i rok wydania /

1. W pasie od/godz., data/ bronią się oddziały
..... BZ, / DZ / w sile

Przedni skraj obrony na rubieży

Stwierdzono w rejonach :

- odwody w sile ;
- SD

Liczę się z możliwością kontrataków npla z kierunku
..... w sile

2. pz / pcz / z /środki wzmocnienia /
wykonując główne uderzenie w kierunku

zniszczyć pododdziały w rejonie
i do opanować rejon

Następnie głównym zgrupowaniem rozbić npla w rejonie
i do opanować rejon

Siłami do batalionu uderzeniem w kierunku
we współdziałaniu z
zniszczyć npla w rejonie

3. W pasie natarcia pułku dywizja bronią jądrową niszczy / wymienić
obiekty / wykonując uderzenia : kt w
rejon

..... kt w rejon ;
 W przodzie broni się z zadaniem
 utrzymania rubieży
 Na prawo naciera w kierunku
 Linia rozgraniczenia
 Na lewo sąsiada brak.

4. SD od / godz., data/ w rejonie.....

 Kierunek zmiany.....

SZEF SZTABU DZ/DPanc/

DOWÓDCA DZ/DPanc/

.....
 / stopień, imię i nazwisko /

.....
 / stopień, imię i nazwisko /

Wydrukowane w 2 egz.

Egz.nr 1 - dca pz /pcz/

Egz.nr 2 - aa

Wykonał :
 / stopień i nazwisko /

Druk:
 / inicjały masz., data /

Nr
 / nr książki masz. /

Załącznik nr 22
Zarządzenie bojowe dywizji do wpro-
wadzenia do walki pułku drugiego
rzutu.

Seria " WN "

T A J N E
Egz.nr.....

DOWÓDCA pz / pcz /

ZARZĄDZENIE BOJOWE DZ/DPanc/ nr SD
..... / data, godz. /

Mapa / skala, rok wydania /

1. DZ *npla* o / godz., data / przechodzi
do obrony *siłami okolo* na rubieży.....
.....
2. pz / pcz / z wejść do
walki o / godz., data / z rubieży
..... w kierunku :, współdzia -
łając z pcz zniszczyć BZ npla w
rejonie i do / godz., data /
opanować rejon :
Kierunek dalszego natarcia :
Drogi marszu :
- nr 1
- nr 2
3. Na zgrupowanie npla w rejonie : wykonu-
je się uderzenie o mocy kt.
LMSz wysiłkiem od, e/1 obezwładnia odwody DZ w
rejonie :

Na prawo naciera pcz w kierunku :
niszczy BZ i opanowuje rejon :
Linia rozgraniczenia :
Na lewo pz odpiera kontratak z rubieży
..... i

SZEF SZTABU DZ /DPanc/

DOWÓDCA DZ / DPanc /

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

Wydrukowano w 2 egz.

Egz. nr 1 - dca pz/pcz/

Egz. nr 2 - aa

Wyk.:
/ stopień, nazwisko /

Druk.:
/inicjały maszyn., data /

Nr
/ nr książki maszynistki /

Seria " WN "

~~SECRET~~

Egz.Nr.

DOWÓDCA pz / pcz /

ZARZĄDZENIE BOJOWE nr SD
..... / data, godz. /

Mapa / skala, rok wydania /

1. Npl siłami przerwał obronę naszych wojsk na kierunku
..... i do opanował rubież.....

Liczę się z możliwością :

- uderzenie npla w kierunku
- w sile
- w sile

2. pz / pcz / bronić odcinka
..... skupiając główny wysiłek w rejonie
.....nie dopuścić do przzerwania się npla w kierunku
.....

3. Dywizja wykonuje uderzenia jądrowe o mocy
kt na podchodzące odwody npla z kierunku

Na prawo pz /pcz/ broni rubieży
..... częścią sił wykonuje kontratak w kierunku

Linia rozgraniczania :

Na lewo pcz siłami głównymi wykonuje uderzenie
w kierunku

~~SECRET~~

4. Decyzje meldować / czas i sposób /
..... / godz., data /
SD DZ / DPanc / czynne od
..... / godz., data /

SZEF SZTABU DZ /DPanc/

DOWÓDCA DZ / DPanc /

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

.....
/ stopień, imię i nazwisko /

Wydrukowano w 2 egz.

Egz. Nr 1 - dca pz / pcz /

Egz. Nr 2 - aa.

Wyk.
/ stopień, nazwisko /

Druk.:
/ inicjały maszynistki, data /

Nr
/ nr książki maszyn. /

Wydruk. w 4 egz.

Egz. Nr. 1-4 Bibl. Szkol.

Wyk. płk Bidziński

Druk. K.T.

Nr kś. O 140/72/K-12

Ark. brudn. 74/P-12/72

028110

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Oddziału Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. 41860